

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia 22 listopada 2006 r.

Nr 178

TREŚĆ:

Poz.:

UCHWAŁY RADY MIASTA OLSZTYN:

- 2553** - Nr LXIX/873/06 z dnia 25 października 2006 r. w sprawie ustalenia liczby przeznaczonych do wydania w roku 2007 nowych licencji na wykonywanie transportu drogowego taksówką na terenie miasta Olsztyn..... 11399
- 2554** - Nr LXIX/877/06 z dnia 25 października 2006 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu opieki nad zabytkami... 11400

2553

UCHWAŁA Nr LXIX/873/06

Rady Miasta Olsztyn

z dnia 25 października 2006 r.

w sprawie ustalenia liczby przeznaczonych do wydania w roku 2007 nowych licencji na wykonywanie transportu drogowego taksówką na terenie miasta Olsztyn.

Na podstawie art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (tekst jednolity z 2004 r. Dz. U. Nr 204, poz. 2088, Nr 273, poz. 2703; z 2005 r. Nr 141, poz. 1184, Nr 155, poz. 1297, Nr 163, poz. 1362, Nr 172, poz. 1440, Nr 180, poz. 1494 i Nr 180, poz. 1497) po zasięgnięciu opinii organizacji zrzeszających miejscowych taksówkarzy i organizacji, których statutowym celem jest ochrona praw konsumenta, Rada Miasta Olsztyn uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się na rok 2007 liczbę 30 do wydania nowych licencji na wykonywanie, na terenie miasta Olsztyna transportu drogowego taksówką osobową.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Olsztyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Przewodniczący Rady
Zbigniew Dąbkowski

2554

UCHWAŁA Nr LXIX/877/06
Rady Miasta Olsztyn
z dnia 25 października 2006 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego programu opieki nad zabytkami.

Na podstawie art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 238, poz. 2390 i z 2006 r. Nr 50, poz. 362 i Nr 126, poz. 875) po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Rada Miasta Olsztyn uchwala, co następuje:

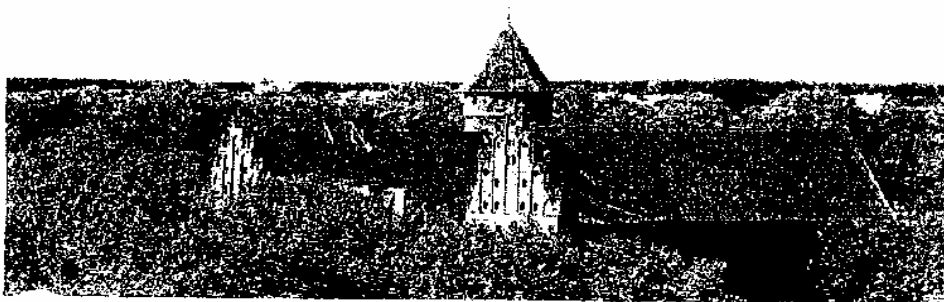
§ 1. Przyjmuje się Gminny program opieki nad zabytkami.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Olsztyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Przewodniczący Rady
Zbigniew Dąbkowski

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA OLSZTYN

OLSZTYN, 2006 R.

SPIS TREŚCI:

- I. Wprowadzenie.
 - I.1. Podstawa prawna opracowania.
 - I.2. Uwarunkowania formalno-prawne w zakresie ochrony dóbr kultury, ze szczególnym uwzględnieniem ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
 - I.3. Zabytki i ich ochrona w dokumentach strategicznych gminy, ze szczególnym uwzględnieniem Strategii rozwoju Olsztyna. Aktualizacja na lata 2006-2020; Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztyna; Wieloletniego planu inwestycyjnego gminy Olsztyn na lata 2006-2009.
 - II. Cele programu w świetle ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami.
 - III. Ogólna charakterystyka zasobu.
 - III.1. Rozwój przestrzenny miasta.
 - III.2. Zabytki nieruchome - charakterystyka zasobu.
 - III.2.1. Zabytki nieruchome objęte prawnymi formami ochrony.
 - III.2.2. Ogólna charakterystyka zasobu obiektów nieruchomych.
 - III.3. Zabytki archeologiczne.
 - III.4. Zabytki ruchome.
 - IV. Zadania i kierunki działań dla realizacji Gminnego programu opieki nad zabytkami miasta Olsztyn.
 - V. Analiza SWOT dotycząca zasobów dziedzictwa kulturowego Miasta Olsztyna.
 - VI. Instrumenty wdrażania i ocena wyników Gminnego programu opieki nad zabytkami miasta Olsztyn.
 - VII. Źródła finansowania **Gminnego programu opieki nad zabytkami miasta Olsztyn**.
- Załącznik nr 1
Mapa stanu planowania przestrzennego w gminie Olsztyn z kwietnia 2006 r.

I. WPROWADZENIE.

Na dziedzictwo kulturowe człowieka składają się dobra kultury i dobra natury. Zabytki - dawne materialne i niematerialne dobra kultury są ważną częścią składową tego dziedzictwa. Ich ochrona zadeklarowana została jako konstytucyjny obowiązek Państwa (art. 5 Konstytucji RP - Rzeczpospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego...). Zabytki w szych niematerialnych wartościach są dobrem wspólnym, nad którym pieczę kodyfikuje artykuł 82 Konstytucji stanowiący: obowiązkiem Obywatela (...) jest troska o dobro wspólne. Ochrona i konserwacja zabytków jest istotnym elementem polityki kulturalnej Państwa, są one bowiem nie tylko śladem przeszłości, ale także cennym składnikiem kultury współczesnej, przyczyniającym się do kształtowania przyjaznego człowiekowi środowiska jego życia. Ich zachowanie, ochrona i konserwacja jest działaniem w ważnym interesie publicznym ze względu na znaczenie zabytków w procesie edukacji, humanizacji społeczeństwa, jego kulturowej identyfikacji, wreszcie także znaczenie dla sfery ekonomii i gospodarki.

Program opieki nad zabytkami określa cele i kierunki działań oraz zadania, które powinny być podejmowane w szczególności przez organy i jednostki administracji publicznej w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Program opieki nad zabytkami jest dokumentem o charakterze uzupełniającym w stosunku do innych aktów planowania wypracowanych przez władze samorządowe.

Program zawiera zadania odnoszące się do zasobów dziedzictwa kulturowego miasta Olsztyna będącego stolicą województwa warmińsko-mazurskiego.

Celem programu opieki nad zabytkami jest wzmocnienie ochrony i opieki nad istotną częścią dziedzictwa kulturowego miasta oraz poprawa stanu

zabytków. Istotą programu jest wytyczenie zadań, które winny być realizowane w odniesieniu do wszystkich obiektów zabytkowych znajdujących się w granicach administracyjnych miasta w kontekście szeroko pojętej problematyki dotyczącej opieki nad zabytkami. Ponieważ program opieki nad zabytkami już z samej definicji określonej w ustawie jest dokumentem wymagającym cyklicznej aktualizacji, opracowanie pierwszego z nich (na pierwsze cztery lata) stanowi podstawę dla jego kolejnych modyfikacji. Stąd też zawarte w niniejszym dokumencie wytyczne winny obrazować zakres i główne kierunki działania, których treści stanowiłyby punkt odniesienia dla konstruowania jego kolejnych modyfikacji.

Podstawowym założeniem tworzenia tego dokumentu jest dążenie do osiągnięcia wyraźnie odczuwalnej poprawy w zakresie stanu zachowania, utrzymania, a także funkcjonowania obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie miasta. Istotnym jest, aby te pozytywne zmiany dokonywały się przy współdziałaniu i akceptacji lokalnej społeczności. Stąd też na władzach samorządowych ciąży obowiązek stworzenia mechanizmów regulujących kwestie opieki nad zabytkami oraz tworzenie i wspieranie inicjatyw mających taką opiekę na celu.

I.1. Podstawa prawna opracowania.

Niniejszy program powstał na mocy umowy z dnia 9 lutego 2006 roku, zawartej pomiędzy Gminą Miejską w Olsztynie a Krajowym Ośrodkiem Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie.

Przy sporządzaniu programu brane były pod uwagę następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 z 2003 r. poz.

1568 z późniejszymi zmianami), zwana dalej Ustawą o ochronie zabytków;

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym zwana dalej Ustawą o samorządzie (Dz. U. Nr 16, poz. 950, tekst jednolity z dnia 12.10.2001 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1591);
- dokumenty programowe gminy:
- Strategia rozwoju Olsztyna. Aktualizacja na lata 2006-2020, zatwierdzona uchwałą Rady Miasta Olsztyn Nr LXVII/860/06;
- Wieloletni plan inwestycyjny gminy Olsztyn na lata 2006-2009. zatwierdzony uchwałą Rady Miasta Olsztyn Nr LV/745/06 z dnia 25.01.2006 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztyna, opracowane w Wydziale Strategii i Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Olsztyna w sierpniu 2001 roku, zatwierdzone uchwałą Nr LV/827/01 Rady Miasta Olsztyn z dnia 19.12.2001 r.;
- Miejskowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego;
- Tezy do opracowania krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami opracowane przez zespół powołany przez Ministra Kultury, spośród członków Rady Ochrony Zabytków, 2004 r.

I.2. Uwarunkowania formalno-prawne w zakresie ochrony dóbr kultury (ze szczególnym uwzględnieniem ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami).

Ustawa o ochronie zabytków określa sposób sprawowania ochrony nad zabytkami przez organy administracji publicznej:

Art. 4. Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Z godnie z art. 5 ustawy opieka nad zabytkami sprawowana jest przez właściciela lub posiadacza obiektu obiektów i polega na zapewnieniu warunków do:

- naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Ustawa definiuje przedmiot oraz formy ochrony zabytków.

Art. 6. 1. Ochronie i opiece podlegają, bez względu na sta zachowania:

- 1) zabytki nieruchomości będące, w szczególności:
 - a) krajobrazami kulturowymi,
 - b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
 - c) dziełami architektury i budownictwa,
 - d) dziełami budownictwa obronnego,
 - e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
 - f) cmentarzami,
 - g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
 - h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 2) zabytki ruchome będące, w szczególności:
 - a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
 - b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
 - c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
 - d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
 - e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539, z 1998 r.),
 - f) instrumentami muzycznymi,
 - g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
 - h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:
 - a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
 - b) cmentarzyskami,
 - c) kurhanami,
 - d) relikwiami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Art. 6.2. Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Art. 7. Formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Zapisy ustawy określają też inne sposoby ochrony zabytków, do których należą m.in.:

Art. 18. 1. Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, analiz i studiów z zakresu

zagospodarowania przestrzennego powiatu, strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Art. 18. 2. W koncepcji, strategiach, analizach, planach i studiach, o których mowa w ust. 1, w szczególności:

- 1)uwzględni się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 2)określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu;
- 3)ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami.

Art. 19. 1. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- 1)zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2)innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3)parków kulturowych.

Art. 19. 2. W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i planie, o których mowa w ust.1.

Art. 19. 3. W studium i planie, o których mowa w ust. 1, ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Art. 20. Projekty i zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podlegają uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Zgodnie z zasadami finansowania opieki nad zabytkami ustawa stanowi:

Art. 73. Osoba fizyczna, jednostka samorządu terytorialnego lub inna jednostka organizacyjna, będąca właścicielem bądź posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadająca taki zabytek w trwałym zarządzie, może ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy tym zabytku.

Art. 74. Dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez:

- 1)ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków finansowych z części budżetu państwa "Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego";
- 2)wojewódzkiego konserwatora zabytków ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda.

Art. 81. Dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków może być udzielona przez organ stanowiący gminy lub powiatu, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Ustawa definiuje też obowiązki i kompetencje samorządu terytorialnego w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami:

Do najistotniejszych kompetencji gminy w zakresie ochrony zabytków należy możliwość utworzenia parku kulturowego:

Art. 16. 1. Rada gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, może utworzyć park kulturowy w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

Art. 16. 2. Uchwała określa nazwę parku kulturowego, jego granice, sposób ochrony, a także zakazy i ograniczenia, o których mowa w art. 17 ust. 1.

Art. 16. 3. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, sporządza plan ochrony parku kulturowego, który wymaga zatwierdzenia przez radę gminy.

Art. 16. 4. W celu realizacji zadań związanych z ochroną parku kulturowego rada gminy może utworzyć jednostkę organizacyjną do zarządzania parkiem.

Art. 16. 5. Park kulturowy przekraczający granice gminy może być utworzony i zarządzany na podstawie zgodnych uchwał rad gmin (związku gmin), na terenie których ten park ma być utworzony.

Art. 16. 6. Dla obszarów, na których utworzono park kulturowy, sporządza się obowiązkowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Art. 17. 1. Na terenie parku kulturowego lub jego części mogą być ustanowione zakazy i ograniczenia dotyczące:

- 1)prowadzenia robót budowlanych oraz działalności przemysłowej, rolniczej, hodowlanej, handlowej lub usługowej;
- 2)zmiany sposobu korzystania z zabytków nieruchomości;
- 3)umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną parku kulturowego, z wyjątkiem znaków drogowych i znaków związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1;
- 4)składowania lub magazynowania odpadów.

Art. 17. 2. W razie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości na skutek ustanowienia zakazów i ograniczeń, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 131-134 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 i Nr 115, poz. 1229 z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233, poz. 1957 oraz z 2003 r. Nr 46, poz. 392 i Nr 80, poz. 717 i 721).

Do obowiązków gminy należy w szczególności:

- prowadzenie gminnej ewidencji zabytków (art. 22, pkt 4 ustawy)
- sporządzanie programu opieki nad zabytkami (art. 87 ustawy)
- Gminny program opieki nad zabytkami, winien spełniać następujące warunki:
- służyć celom określonym w Ustawie (w niniejszym opracowaniu cele te zostały nakreślone w rozdziale II);
- obejmować okres 4 lat;
- zostać przyjęty uchwałą rady gminy po uzyskaniu wcześniejszej akceptacji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- zostać ogłoszony w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Z realizacji programu odpowiednio: wójt, burmistrz, bądź też prezydent miasta sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy.

Wymienione w art. 7 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym zadania obejmują także zagadnienia, które odnoszą się wprost lub też pośrednio do ochrony zabytków. Dotyczą one następujących kwestii:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- kultury fizycznej i turystyki;
- zieleni gminnej i zadrzewień;
- cmentarzy gminnych;
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- promocji gminy.

I.3. ZABYTKI I ICH OCHRONA W DOKUMENTACH PROGRAMOWYCH GMINY, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM STRATEGII ROZWOJU MIASTA, STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA ORAZ WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO.

Strategia rozwoju miasta Olsztyna wytycza 3 podstawowe cele strategiczne, które obrazują proces funkcjonowania i rozwoju miasta w trzech wymiarach:

- przestrzenno-przyrodniczym,
- społeczno-kulturowym,
- gospodarczo-finansowym.

Stąd też zważywszy min. na funkcję i rangę miasta w regionie cele te zostały sformułowane w sposób następujący:

- Cel strategiczny I - Rozwój funkcji metropolitalnych z zachowaniem ładu przestrzennego i ekologicznego;
- Cel strategiczny II - wzrost poziomu zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców i budowa społeczeństwa obywatelskiego;

Cel strategiczny III - podnoszenie konkurencyjności miasta jako ośrodka nowoczesnej i innowacyjnej gospodarki'

Cele strategiczne, a dziedzictwo kulturowe Olsztyna

Gospodarowanie przestrzenią i środowiskiem naturalnym to niezwykle ważna sfera działania od której zależy nie tylko wizualizacja miasta, ale również jakość życia jego mieszkańców. To również obszar działań mających na celu pielęgnowanie spuścizny powstałej na przestrzeni funkcjonowania miasta. Strategia rozwoju Olsztyna uwzględnia te kwestie w Celu Strategicznym I. Jego osiągnięcie możliwe będzie poprzez realizację 5 celów taktycznych, z których trzeci o treści: ochrona dziedzictwa kulturowego zapewniająca harmonijne włączanie przestrzeni historycznej we współczesne procesy rozwojowe stanowi bezpośrednie odniesienie do zabytkowej sfery miasta. Również cel taktyczny nr 4 o treści: ochrona i racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego zgodnie z zasadami ekorozwoju nawiązuje w swych działaniach do ochrony zasobów kulturowych miasta. Mimo tego wyraźnego podziału należy podkreślić fakt, iż praktycznie w każdym z celów taktycznych przewidziane zostały działania zmierzające do ochrony najcenniejszych wartości miasta. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują:

- konserwacja istniejących oraz włączanie nowych terenów zielonych w obszar przestrzeni publicznej;
- rewitalizacja zdegradowanych obszarów powojennych i zielonych;
- poprawa układu komunikacyjnego miasta;
- odnowa przestrzeni publicznych w śródmiejskich kwartałach miasta i osiedlach;
- zagospodarowanie i udostępnianie obiektów oraz przestrzeni publicznej w obszarach o szczególnej wartości historycznej i kulturowej;
- rewitalizacja obszarów objętych ochroną dziedzictwa kulturowego;
- konserwacja i odtworzenie zabytkowych założeń parkowych oraz założeń zdegradowanych (w tym cmentarzy), nie wpisanych do rejestru zabytków.

Z kolei realizacja Celu Strategicznego II skupia się na funkcjonowaniu Olsztyna w sferze społeczno – kulturowej. Również w tym przypadku wśród celów taktycznych nakierowanych na realizację celu strategicznego znaleźć można odniesienie do zadań skupiających się na ochronie dorobku kulturowego miasta i jego mieszkańców. Zapis odpowiednich celów taktycznych brzmi następująco: rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz budowanie tożsamości mieszkańców Olsztyna poprzez wzrost świadomości obywatelskiej, rozwój kultury, pielęgnowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego. W ramach tych celów przewidziana została realizacja następujących zadań:

- rewitalizacja dużych obszarów mieszkalnych oraz zagrożonej degradacją zabudowy mieszkaniowej stanowiącej dziedzictwo historyczne;
- renowacja i konserwacja oraz poprawa estetyki i standardów wyposażenia socjalnego w zabytkowych i objętych ochroną konserwatorską budynkach mieszkalnych;
- wspieranie rozwoju ośrodków oraz organizacji kultuwujących tradycję i kulturę regionalną;
- organizowanie nowych szlaków i tematycznych tras turystycznych eksponujących kulturowy dorobek minionych epok Olsztyna i jego okolic;

- tworzenie warunków (materialnych i organizacyjnych) ułatwiających funkcjonowanie zespołów, związków, zrzeszeń i stowarzyszeń, których celem jest kultywowanie folkloru, tradycji i wartości kulturowych swoich środowisk;
- zagospodarowanie obszarów i obiektów na terenach rewitalizowanych pod kątem wykorzystania dla funkcji kulturalnych;
- ochrona i opieka nad zabytkami lokalnego dziedzictwa kulturowego poprzez:
 - opracowanie gminnego programu ochrony zabytków;
 - stworzenie systemu ewidencji i konserwacji zabytków ruchomych;
 - wsparcie dla organizacji pozarządowych i związków wyznaniowych użytkujących obiekty zabytkowe.

Cel Strategiczny III poświęcony został sferze gospodarczo-finansowej miasta. Jednym z jego istotnych założeń jest podniesienie rangi turystyki do dziedziny gospodarczej, która stanowiłaby istotny czynnik w rozwoju miasta. Silne strony Olsztyna w tej dziedzinie stanowi bez wątpienia zarówno jego atrakcyjne otoczenie przyrodniczo-fizjograficzne jak również liczne materialne świadectwa dziedzictwa kulturowego i historycznego. Stąd też jeden z celów taktycznych zmierzających do realizacji tego założenia zakłada wykorzystanie potencjału przyrodniczego i historycznego dla rozwoju gospodarczego w dziedzinie turystyki poprzez min.:

- promowanie działań na rzecz nadawania nowych, pożądanych społecznie funkcji obiektom dziedzictwa kulturowego, także w drodze ich komercjalizacji;
- wspieranie działań rewitalizacyjnych dysponentów obiektów zabytkowych;
- wspieranie instytucji w poszukiwaniu nowych form wykorzystania zdegradowanych obszarów powojkowych.

Metropolitalna rola Olsztyna na tle regionu warmińsko-mazurskiego stanowi jeden z najistotniejszych czynników miastotwórczych, warunkujących jego dalszy rozwój przestrzenny i gospodarczy. Ponadto szeroko pojęte znaczenie turystyczne Olsztyna na tle regionu stanowi dodatkowy element sprzyjający rozwojowi miasta. Stąd też analiza Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztyn pozwoliła wyodrębnić najistotniejsze tematy przewidziane do realizacji w ciągu najbliższych lat, które warunkują funkcjonowanie szeroko pojętej sfery dziedzictwa kulturowego w ramach nowoczesnego zespołu miejskiego. Najistotniejsze z tych zagadnień to z pewnością:

- zachowanie i odtworzenie walorów krajobrazu miasta z uwzględnieniem wszystkich jego atutów przyrodniczych i fizjograficznych;
- odciążenie stref o dużym natężeniu ruchu;
- podniesienie ładu przestrzennego miasta poprzez sukcesywne opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów nie objętych do tej pory taką formą ochrony;
- opracowanie programu rewitalizacji terenów powojkowych;
- zapobieganie degradacji krajobrazu;
- wykorzystanie walorów terenów zielonych.

Wśród zadań zgłoszonych do Wieloletniego planu inwestycyjnego na lata 2004-2009, ochronę zabytków uwzględniają następujące przedsięwzięcia:

Lp.	ZADANIE	WARTOŚĆ ZADANIA
1.	Adaptacja budynku przy ul. Dąbrowszczaków	9 680 992 zł
2.	Rewaloryzacja historycznych zespołów parkowych	2 600 000 zł
3.	Przebudowa i adaptacja fosy zamkowej - amfiteatr	5 125 200 zł
4.	Konserwacja i modernizacja wieży ciśnień - ul. Żołnierska 13b	1 912 251 zł

II. CELE PROGRAMU W ŚWIETLE USTAWY z dnia 23 lipca 2003 r. O OCHRONIE ZABYTEKÓW I OPIECE NAD ZABYTEKAMI.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w art. 87, p. 2 określa ogólne założenia i cele programów opieki nad zabytkami. W świetle ustawy celem programu jest:

1. Włączanie problematyki ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.
2. Uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami wynikającymi z ochrony przyrody i równowagi ekologicznej.
3. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.
4. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego.
5. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.
6. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków.
7. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Zagadnienia związane z opieką nad zabytkami stanowią dla samorządu miejskiego istotny obszar działania ze względu na zasób obiektów zabytkowych i jego znaczenie budujące tożsamość oraz prestiż miasta. W świetle celów zdefiniowanych w ustawie przyjmuje się, że celem gminnego programu jest:

1. Wzmocnienie potencjału gospodarczego i kulturowego miasta poprzez konsekwentne i planowe realizowanie zadań dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami.
2. Kreowanie wizerunku miasta poprzez zintegrowanie ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz przyjęcie odpowiednich zasad zagospodarowania przestrzeni.
3. Stymulowanie i rozwój życia społecznego miasta w oparciu o uznanie znaczenia dziedzictwa kulturowego miasta.
4. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta poprzez wyeksponowanie zabytków i jego walorów przestrzenno-krajobrazowych.

5. Zahamowanie procesów degradacji zabytków poprzez sukcesywne rewaloryzację obiektów stanowiących własność gminy oraz wdrożenie instrumentów finansowych wspierających działania właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych w zakresie prowadzenia prac remontowych przy obiektach zabytkowych i.
6. Poprawa stanu zachowania zabytków poprzez wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi nakładów finansowych na opiekę nad zabytkami, w tym w szczególności wdrożenie działań sprzyjających pozyskiwaniu przez właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych dodatkowych .
7. Zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych m.in. poprzez tworzenie nowych miejsc pracy związanych z funkcjonowaniem i rolą obiektów zabytkowych .
8. Wzmocnienie działań na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez wspieranie aktywności lokalnej w zakresie poszanowania i ochrony zabytków.
9. Budowa tożsamości i życia społecznego w oparciu o rolę i znaczenie dziedzictwa kulturowego.
10. Poprawa stanu wiedzy na temat roli i potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego.

III. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA ZASOBU.

III.1. Rozwój przestrzenny miasta.

Historyczny rozwój przestrzenny Olsztyna podzielić można na kilka zasadniczych etapów, które miały znaczący wpływ na kształt współczesnego miasta.

Pierwszy z nich to okres miasta średniowiecznego. Powstanie organizmu miejskiego w zakolu rzeki Łyny poprzedziło dość intensywne w tym miejscu osadnictwo pradžajowe, którego początek sięga ósmego tysiąclecia p.n.e. Bezpośrednią jednak przyczyną, która spowodowała powstanie była kolonizacja ziem pruskich dokonująca się na mocy bulli papieskiej z 1243 roku. W porozumieniu z zakonem krzyżackim kolejni biskupi warmińscy zasiedlali tereny diecezji głównie osadnikami z Niemiec. Ponieważ akcja kolonizacyjna była przede wszystkim dobrze zaplanowanym przedsięwzięciem politycznym wymierzonym w rodzimą ludność pruską, wszystkie miasta zakładane na tych terenach stanowiły organizmy funkcjonujące w bezpośrednich związkach z zamkami, tworząc z nimi ufortyfikowane zespoły obronne. Tworem architektonicznym, który najprawdopodobniej poprzedził budowę zamku olsztyńskiego, jak również powstanie miasta była drewniano-ziemna strażnica obronna. Jej początek należy kojarzyć z rokiem 1334 i wiele wskazuje na to, że istnienie tej warowni było z góry zaplanowanym aktem mającym poprzedzić powstanie w niedalekiej przyszłości założenia obronnego o trwałej - murowanej strukturze. Wprawdzie przywilej lokacyjny otrzymał Olsztyn dopiero w roku 1353, to należy przypuszczać, iż budowa miasta rozpoczęta została kilka lat wcześniej i niewykluczone, że wyprzedziła budowę zamku murowanego. Zarówno jednak rozplanowanie przestrzenne samego miasta, jak też system fortyfikacji otaczających miasto i zamek niezbitnie świadczą o tym, że oba te organizmy powstawały we wzajemnej ścisłej synchronizacji nie naruszając jednakże autonomii obronnej zamku.

Układ miejski zakomponowany został w oparciu o siatkę o module 7-prętowym. Prócz tego ukierunkowanie całego miasta stanowił biegnący z południa na północ i znacznie wcześniej funkcjonujący szlak komunikacyjny. Stanowił on główną oś komunikacyjną miasta i łączył obie bramy miejski: Dolną na południu i Górną na północy.

Jego rola była na tyle istotna, że wpłynęła na kształt rynku, który zamiast kwadratu stanowił prostokąt. Ratusz usytuowany został na podłużnej osi rynku. Wychodzące z narożników rynku po dwie ulice podzieliły teren miasta na odpowiednie bloki zabudowy. Początkowo zabudowę miasta tworzyły budynki o konstrukcji szachulcowej, pierwsze budynki murowane pojawiły się dopiero u schyłku XV w.

Jeszcze w średniowieczu Olsztyn wykroczył poza obwarowania miejskie tworząc dwa przedmieścia: Górne - na północ od miasta, zajmując tereny dzisiejszego placu Jedności Słowiańskiej i ulicy 11-go Listopada, oraz Dolne - na południe od miasta, przy zbiegu ówczesnych traktów na Miłakowo, Olsztynek i Warszawę. Na zewnątrz murów miejskich, od strony wschodniej znajdował się również targ koński (obecnie Plac Roosvelta), a także szpital, cmentarze, zabudowa gospodarcza i ogrody.

W takiej postaci, czyli praktycznie nie wykraczając poza mury miejskie (wyjąwszy oba przedmieścia), miasto przetrwało do XIX wieku, który stanowił początek niezwykle istotnych zmian w jego wizerunku. Czynniki, które stanęły u podstaw tych zmian były m. in.:

- utworzenie powiatu olsztyńskiego w 1818 r.,
- budowa linii kolejowej i umieszczenie tutaj węzła kolejowego w II poł. XIX w.,
- utworzenie dowództwa garnizonu wojskowego.

Ekspansja miasta następowała głównie w kierunku obu dworców kolejowych (Zachodniego i Głównego) na tyle intensywnie, że w ciągu 10 lat od uruchomienia linii kolejowej zwarta zabudowa dotarła do Dworca Głównego. Okolice dworca stanowiły bez wątpienia atrakcyjne tereny dla lokalnych przedsiębiorców, którzy w jego rejonie ulokowali swoje fabryki tworząc w ten sposób prężną i nowoczesną na ówczesne czasy przemysłową dzielnicę miasta. Budowa linii kolejowej spowodowała również wyodrębnienie się dzielnicy zwanej obecnie Zatorze. Początkowo miała ona charakter typowo wiejski, gdyż tworzyły ją głównie majątki ziemskie i folwarki. Jednakże wybudowanie nowoczesnej drogi wylotowej w kierunku Dobrego Miasta oraz mostu na rzece Wadąg (1862 r.) spowodowało większe zainteresowanie ze strony mieszkańców tym właśnie rejonem miasta, upatrując w nim miejsca na rekreację i rozrywkę zwanego Jakubowo (Jakobsthal). Na Zatorzu ulokowano również nowy cmentarz ewangelicki. Pojawiły się tam także inwestycje o charakterze bardziej przemysłowym jak browar, czy rzeźnia.

Kiedy w 1903 roku liczba mieszkańców Olsztyna przekroczyła 25 tysięcy władze prowincji wschodniopruskiej w Królewcu ustanowiły w Olsztynie urząd nadburmistrza, a w 1905 r. utworzono rejencję olsztyńską. Te administracyjne decyzje spowodowały kolejne istotne zmiany w obrazie miasta. U zbiegu obecnych ulic Piłsudskiego i Emilii Plater wzniesiono potężny gmach rejencji (1912r.), natomiast na miejscu dawnego cmentarza katolickiego i ewangelickiego rozpoczęto budowę nowego ratusza, którą mimo wybuchu wojny ukończono wiosną 1915 roku. Zarówno ekspansja miasta w kierunku dworca kolejowego, jak też powstanie nowego ratusza, spowodowały przesunięcie centrum miasta z rynku starego miasta w rejon obecnego Placu Jana Pawła II, tworząc w ten sposób nowe śródmieście.

Jak już wspomniano czynnikiem miastotwórczym było również wojsko. Lata 1885-1912 to okres stałego wzrostu liczebności garnizonu olsztyńskiego. Pierwsze koszary wybudowano w 1883 roku naprzeciwko dworca zachodniego. Kolejny kompleks powstał przy ulicy Dąbrowskiego (1884-1886). Lata 1887-1889 oraz 1901-

1902 to okres budowy koszar artyleryjskich. następny kompleks koszarowy wybudowano przy ulicy Kasprowicza. W 1905 roku rozpoczęto budowę kolejnego zespołu - przy ulicy Jagiellońskiej, a w 1913 roku oddano do użytku jedenasty zespół koszarowy - przy ulicy Pstrowskiego. Ostatni, największy kompleks koszarowy powstał u schyłku lat 30-tych XX wieku przy obecnej ul. Warszawskiej.

W 1883 roku zapadła decyzja o budowie kompleksu leczniczo-opiekuńczego dla umysłowo chorych w Kortowie. Jego budowa miała się przyczynić do ekspansji miasta w kierunku południowym i zachodnim.

Okres I wojny światowej spowodował zastój w rozwoju miasta. Następny etap w rozwoju przestrzennym Olsztyna przypadł na lata 20-te i 30-te XX wieku, kiedy to doszło do prawdziwego buma budowlanego. Jego efektem było min. uzupełnienie zabudowy wytyczonych do tej pory ulic. Największymi inwestycjami lat 30-tych były osiedla mieszkaniowe, które rozlokowały się głównie na ówczesnych obrzeżach miasta. Stanowiły one realizację XIX-wiecznej idei „miasta-ogrodu”.

Następny etap w rozwoju Olsztyna przypadł już na czasy po II wojnie światowej. Polegał on głównie na wchłonięciu na zasadzie decyzji administracyjnych niektórych podmiejskich wsi, tak, że obecnie tworzą one dzielnice miasta. Taka sytuacja miała miejsce w przypadku wsi Jaroty, Dajtki, czy Żalbki oraz majątków w Tracku, Nikielkowie i Grądkach włączonych do granic administracyjnych w 1966 r. W 1987 włączono kolejne tereny: część wsi Likusy, Gutkowo i Redykajny.

III.2. Zabytki nieruchome - charakterystyka zasobu.

Zamieszczona w niniejszym dokumencie prezentacja zabytków nieruchomych miasta Olsztyna zostanie przedstawiona w trzech zasadniczych częściach. Pierwsza z nich zawierać będzie obiekty, które zostały objęte formami prawnej ochrony zgodnie z treścią Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku. W tym miejscu należy wyszczególnić, że do form ochrony zawartych w Ustawie należą:

- wpis do rejestru zabytków;
- ustalenie ochrony miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego.

W drugiej części zaprezentowane zostaną obiekty objęte gminną ewidencją zabytków.

Trzecia część poświęcona zostanie całościowej charakterystyce zasobu wraz z podjęciem próby jego wartościowania.

III.2.1. Zabytki nieruchome objęte prawnymi formami ochrony.

Przed przystąpieniem do omówienia podstawowych form ochrony obiektów zabytkowych należy nadmienić, że na terenie miasta Olsztyna nie występują zabytki, które zostałyby uznane za Pomnik Historii.

Ponadto na terenie miasta Olsztyna nie występują też nowa forma ochrony zabytków, jaką jest park kulturowy. Tej formie ochrony warto poświęcić kilka słów, bowiem została ona określona dopiero w ostatnich uregulowaniach

prawnych, tj. w zapisach ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 roku. Utworzenie parku kulturowego służy ochronie i zachowaniu krajobrazu kulturowego oraz wyróżniających się krajobrazowo terenów, na których znajdują się zabytki nieruchome charakterystyczne dla rodzimej tradycji budowlanej i osadniczej. Park kulturowy tworzy rada gminy na podstawie uchwały, po uprzednim zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora. Uchwała określa nazwę parku kulturowego, jego granice, sposób ochrony, a także zakazy i ograniczenia. Dla obszaru objętego parkiem sporządza się, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków plan ochrony parku kulturowego, który wymaga zatwierdzenia przez radę gminy. Dla obszarów, na których utworzono park kulturowy, sporządza się obowiązkowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie miasta Olsztyn występują dwa obszary, dla których uzasadnione byłoby utworzenie parku kulturowego:

- obszar Starego Miasta w obrębie średniowiecznych murów miejskich, wraz z zamkiem, terenem dawnej fosy oraz parku Podzamcze /teren zielony wzdłuż rzeki Łyny od mostów kolejowych po ul. Feliksa Szrajbera/;
- park Jakubowo, wraz z ciągiem spacerowym wzdłuż rzeki Łyny oraz Lasem Miejskim.

Pozostałe formy ochrony określone ustawą to wpis do rejestru zabytków oraz zapisy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

REJESTR ZABYTKÓW.

Stanowi on kolejną prawną formę ochrony znajdującą się w gestii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Rejestr zabytków miasta Olsztyna prowadzony jest przez Warmińsko-Mazurskiego Konserwatora zabytków i znajduje się w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie. Wpis do rejestru odbywa się na mocy decyzji wojewódzkiego konserwatora zabytków, wydanej z urzędu lub na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub posiadacza wieczystego gruntu, na którym znajduje się tenże zabytek. W tym samym trybie do rejestru może być też wpisane otoczenie wpisanego do rejestru zabytku, a także jego nazwa geograficzna, historyczna bądź też tradycyjna. Wpisanie zabytku nieruchomego do rejestru ujawnia się w księdze wieczystej danej nieruchomości na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie decyzji o wpisie do rejestru tego zabytku. Decyzji o wpisie zabytku nieruchomego do rejestru, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, stanowi również podstawę wpisu w katastrze nieruchomości. Ponadto na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków informację o wpisie zabytku nieruchomego do rejestru ogłasza się w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Wpis do rejestru historycznego układu urbanistycznego, ruralistycznego lub historycznego zespołu budowlanego nie wyłącza możliwości wydania decyzji o wpisie do rejestru wchodzących w skład tych układów lub zespołu zabytków nieruchomych.

Zgodnie ze stanem na dzień 30 września 2006 roku, na terenie miasta Olsztyn znajdują się następujące obiekty i zespoły obiektów wpisane do rejestru zabytków nieruchomych:

Lp.	Ulica	Numer	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu
1			FRAGMENTY GOTYCKICH MUROW OBRONNYCH /WG. ZAŁĄCZNIKA/	A-434/O	17 września 1957
2			UKŁAD URBANISTYCZNY (50 - 100 M.OD ZEW. LINII OBWAROWAŃ MIEJSKICH)	A-435/O	17 września 1957
3	11 LISTOPADA	013	DOM	A-1816/O	19 stycznia 1989
4	11 LISTOPADA	012	DOM	A-1815/O	19 stycznia 1989
5	11 LISTOPADA	008	DOM	A-1814/O	19 stycznia 1989
6	11 LISTOPADA	011	DOM	A-1908/O	19 stycznia 1989
7	1-GO MAJA	011	KAMIENICA	A-1818/O	28 grudnia 1987
8	1-GO MAJA	005	DOM, OB. BIBLIOTEKA	A-4300/O	11 marca 1989
9	1-GO MAJA	003	DOM	A-1817/O	8 listopada 1989
10	1-GO MAJA	004	TEATR IM. STEFANA JARACZA	A-1732/O	13 października 1989
11	22 STYCZNIA	001	DOM	A-4275/O	15 września 1993
12	ARTYLERYJSKA		WIADUKTY KOLEJOWE NAD RZEKĄ ŁYNĄ	A-1744/O	19 stycznia 1989
13	ARTYLERYJSKA	003E	BUDYNEK ADMINISTRACYJNO - KLUBOWY W ZESPOLE BYŁYCH KOSZAR WOJSKOWYCH	A-2021/O	6 marca 2003
14	BACZEWSKIEGO		CMENTARZ EWANGELICKI	A-3904/O	29 stycznia 1988
15	BĄŁTYCKA		KAPLICZKA PRZYDROŻNA	A-1719/O	18 października 1988
16	BĄŁTYCKA	170	KAPLICZKA PRZYDROŻNA	A-1863/O	18 października 1988
17	BĄŁTYCKA	004	SZKOŁA /DAWNE SCHRONISKO MŁODZIEŻOWE/	A-1745/O	6 stycznia 1997
18	BĄŁTYCKA/GUTKOWO/		KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. WAWRZYŃCA WRAZ Z CMENTARZEM PRZYKOŚCIELNYM	A-987/O	27 marca 1968
19	CHROBREGO	007	BASTION /OB. DOM/	A-1518/O	2 grudnia 1995
20	CHROBREGO	006	DOM	A-4199/O	27 lutego 1991
21	CHROBREGO	005	DOM	A-1760/O	19 stycznia 1989
22	CHROBREGO	003	DOM	A-1758/O	19 stycznia 1989
23	CHROBREGO	002	DOM	A-1757/O	19 stycznia 1989
24	CHROBREGO	001	DOM	A-435/O	17 września 1957
25	CHROBREGO	004	DOM	A-435/O	17 września 1957
26	CMENTARZ KOMUNALNY		KAPLICZKA PRZYDROŻNA	A-4265/O	6 maja 1993
27	CURIE-SKŁODOWSKIEJ	007	DOM	A-3893/O	30 września 1988
28	CURIE-SKŁODOWSKIEJ	011	DOM	A-3887/O	30 września 1988
29	CURIE-SKŁODOWSKIEJ	006 A	DOM	A-3886/O	30 września 1988
30	CURIE-SKŁODOWSKIEJ	013	DOM	A-1886/O	30 września 1988
31	CURIE-SKŁODOWSKIEJ	006	DOM	A-3885/O	30 września 1988
32	CURIE-SKŁODOWSKIEJ	015	DOM	A-3889/O	30 września 1988
33	CURIE-SKŁODOWSKIEJ	021 A	DOM	A-3890/O	30 września 1988
34	CURIE-SKŁODOWSKIEJ	012	DOM	A-3888/O	30 września 1988
35	CURIE-SKŁODOWSKIEJ	005	DOM	A-1884/O	30 września 1988
36	CURIE-SKŁODOWSKIEJ	014	DOM	A-1887/O	18 grudnia 1989
37	CURIE-SKŁODOWSKIEJ	009/010	DOM	A-1885/O	18 grudnia 1989
38	DĄBROWSKIEGO / GIETKOWSKA		ZESPÓŁ ARCHITEKTONICZNY DAWNYCH ZABUDOWAŃ KOSZAR KAWALERYJSKICH	A-1955/O	28 grudnia 2000
39	DĄBROWSZCZAKÓW	030	DOM	A-4237/O	10 listopada 1992
40	DĄBROWSZCZAKÓW	028	DOM	A-1770/O	14 lutego 1989
41	DĄBROWSZCZAKÓW	034	DOM	A-1773/O	14 lutego 1989
42	DĄBROWSZCZAKÓW	024	DOM	A-3932/O	14 lutego 1989
43	DĄBROWSZCZAKÓW	026	DOM	A-1769/O	14 lutego 1989
44	DĄBROWSZCZAKÓW	019	DOM	A-1768/O	14 lutego 1989
45	DĄBROWSZCZAKÓW	018	DOM	A-1767/O	14 lutego 1989
46	DĄBROWSZCZAKÓW	002	DOM	A-1761/O	19 stycznia 1989
47	DĄBROWSZCZAKÓW	010	DOM	A-1766/O	28 grudnia 1987
48	DĄBROWSZCZAKÓW	003	WILLA	A-1762/O	19 stycznia 1989
49	DĄBROWSZCZAKÓW	031	DOM	A-3933/O	14 lutego 1989
50	DĄBROWSZCZAKÓW	006	WILLA	A-1765/O	28 grudnia 1987
51	DĄBROWSZCZAKÓW	014/015A	KAMIENICA Z TYLNA OFICYNA	A-1692/O	4 lipca 2000
52	DĄBROWSZCZAKÓW	012	KAMIENICA MIESZKALNO - USŁUGOWA Z OTOCZENIEM	A-2105/O	23 stycznia 2004
53	DĄBROWSZCZAKÓW	005	DOM	A-1764/O	28 grudnia 1987
54	DĄBROWSZCZAKÓW	004	DOM	A-1763/O	28 grudnia 1987
55	DĄBROWSZCZAKÓW	032	DOM	A-1772/O	28 grudnia 1987
56	DĄBROWSZCZAKÓW	029	DOM	A-1771/O	14 lutego 1989
57	DĄBROWSZCZAKÓW	035/036	DOM	A-1724/O	18 czerwca 1998
58	DŁUGOSZA	007	DOM	A-1900/O	7 lipca 1998
59	DŁUGOSZA	006	DOM	A-1899/O	24 marca 1997

60	DŁUGOSZA	005	DOM	A-437/O	26 września 1957
61	GRUNWALDZKA	039	DOM	A-3917/O	30 września 1988
62	GRUNWALDZKA	007	DOM	A-1779/O	30 września 1988
63	GRUNWALDZKA	012	DOM	A-1780/O	30 października 1988
64	GRUNWALDZKA	029	DOM	A-3917/O	30 września 1988
65	GRUNWALDZKA	013	DOM	A-1781/O	30 września 1988
66	GRUNWALDZKA	023	DOM	A-1782/O	30 września 1988
67	GRUNWALDZKA	025	DOM	A-1783/O	30 września 1988
68	GRUNWALDZKA	004	DOM	A-3916/O	30 września 1988
69	GRUNWALDZKA	031	DOM	A-1784/O	30 września 1988
70	GRUNWALDZKA	033	DOM	A-1785/O	30 września 1988
71	GRUNWALDZKA		KAPLICA JEROZOLIMSKA	A-969/O	26 kwietnia 1950
72	GRUNWALDZKA	003	DOM	A-3915/O	30 września 1988
73	GRUNWALDZKA / WARSZAWSKA	001/002B	DOM	A-1778/O	30 września 1988
74	JAGIELLOŃSKA	019	DOM	A-4026/O	19 stycznia 1989
75	JAGIELLOŃSKA	059	SZKOŁA /DAWNE KOSZARY/	A-1738/O	10 sierpnia 1988
76	JAGIELLOŃSKA	031	DOM	A-4030/O	19 stycznia 1989
77	JAGIELLOŃSKA	029	DOM	A-4029/O	19 stycznia 1989
78	JAGIELLOŃSKA		KAPLICZKA PRZYDROŻNA	A-1720/O	18 października 1988
79	JAGIELLOŃSKA	021	DOM	A-4027/O	19 stycznia 1989
80	JAGIELLOŃSKA	015	DOM	A-4025/O	19 stycznia 1989
81	JAGIELLOŃSKA	041	PLEBANIA	A-1710/O	27 lutego 1988
82	JAGIELLOŃSKA	041	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. SW. JÓZEFA	A-1709/O	13 kwietnia 1988
83	JAGIELLOŃSKA	008	SZKOŁA	A-1737/O	19 stycznia 1989
84	JAGIELLOŃSKA	024	DOM	A-1787/O	19 stycznia 1989
85	JAGIELLOŃSKA	025	DOM	A-4028/O	19 stycznia 1989
86	JAGIELLOŃSKA	039	DOM	A-1789/O	8 czerwca 1979
87	JAGIELLOŃSKA	027	DOM	A-1788/O	19 stycznia 1989
88	JAGIELLOŃSKA	003	DOM	A-1786/O	19 stycznia 1989
89	JAGIELLOŃSKA	091	ZAJAZD - GOSPODA PODMIEJSKA	A-1488/O	19 października 1995
90	JAROCKA	047	DOM /DAWNA SZKOŁA POLSKA/	A-3630/O	30 września 1985
91	KAJKI	006	WILLA	A-1791/O	31 sierpnia 1988
92	KAJKI	008	WILLA	A-1792/O	19 października 1988
93	KAJKI	004	WILLA	A-1790/O	30 sierpnia 1988
94	KAJKI	003	ŁOŻA MASONSKA	A-1728/O	18 października 1988
95	KĘTRZYŃSKIEGO	004	DOM	A-4001/O	19 października 1988
96	KĘTRZYŃSKIEGO	003	DOM	A-4003/O	19 października 1988
97	KĘTRZYŃSKIEGO	002	DOM	A-4000/O	19 października 1988
98	KĘTRZYŃSKIEGO	006	DOM	A-4002/O	19 października 1988
99	KNOSAŁY	001 A	BUDYNEK MIESZKALNY	A-1697/O	4 października 2000
100	KNOSAŁY	007	DOM	A-1796/O	22 listopada 1989
101	KOLEJOWA	016	DOM	A-1797/O	22 listopada 1989
102	KOŁŁATAJA	017	DOM	A-414/O	24 sierpnia 1957
103	KOŁŁATAJA	001	DOM	A-435/O	17 września 1957
104	KOŁŁATAJA	002	DOM	A-435/O	17 września 1957
105	KOŁŁATAJA	018	DOM	A-415/O	24 sierpnia 1957
106	KOŁŁATAJA	012	DOM	A-413/O	24 sierpnia 1957
107	KOŁŁATAJA	014	SPICHLERZ	A-412/O	24 sierpnia 1957
108	KOŁŁATAJA	022	DOM	A-417/O	26 sierpnia 1957
109	KOŁŁATAJA	024	DOM	A-1800/O	28 grudnia 1987
110	KOŁŁATAJA	020	DOM	A-416/O	26 sierpnia 1957
111	KOŁŁATAJA	023	DOM	A-422/O	27 sierpnia 1957
112	KOŁŁATAJA	003	DOM	A-423/O	27 sierpnia 1957
113	KOŁŁATAJA	021	DOM	A-424/O	27 sierpnia 1957
114	KOŁŁATAJA	016	DOM	A-4208/O	15 listopada 1991
115	KONOPNICKIEJ		KOŚCIÓŁ GARNIZONOWY P.W. MB KROLOWEJ POLSKI	A-1706/O	1 lipca 1988
116	KOPERNIKA	028	WILLA "MARTHA"	A-1803/O	19 października 1988
117	KOPERNIKA	013	DOM	A-1793/O	18 października 1988
118	KOPERNIKA	036	DOM	A-1794/O	19 października 1988
119	KOPERNIKA		KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. NAJSWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA	A-1711/O	13 kwietnia 1988
120	KOPERNIKA	009	DOM	A-1802/O	19 października 1988
121	KORTOWO		ZESPOŁ SZPITALA PSYCHIATRYCZNEGO-OB. CZEŚĆ ZABUDOWAŃ UNIWERSYTETU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO	A-3626/O	23 kwietnia 1985
122	KOŚCIUSZKI	021	KAMIENICA Z OTOCZENIEM	A-2124/O	16 kwietnia 2004
123	KOŚCIUSZKI	054	DOM	A-1804/O	19 października 1988
124	KOŚCIUSZKI	052	DOM	A-3939/O	19 października 1988
125	KOŚCIUSZKI	032	DOM	A-3938/O	19 października 1988
126	KOŚCIUSZKI	030	DOM	A-3937/O	19 października 1988
127	KOŚCIUSZKI	028	DOM	A-3936/O	19 października 1988
128	KOŚCIUSZKI	023	DOM	A-3935/O	19 października 1988

129	KOŚCIUSZKI	022	DOM	A-3934/O	19 października 1988
130	KRASZEWSKIEGO	006	DOM	A-1806/O	23 listopada 1989
131	KRASZEWSKIEGO	002 A, B	DOM	A-1805/O	23 listopada 1989
132	KRÓLOWEJ JADWIGI	008	DOM	A-3995/O	18 października 1988
133	KRÓLOWEJ JADWIGI	012	DOM	A-3999/O	18 października 1988
134	KRÓLOWEJ JADWIGI	011	DOM	A-3998/O	18 października 1988
135	KRÓLOWEJ JADWIGI	009	DOM	A-3996/O	18 października 1988
136	KRÓLOWEJ JADWIGI	004	DOM	A-3994/O	18 października 1988
137	KRÓLOWEJ JADWIGI	010	DOM	A-3997/O	18 października 1988
138	LANCA	018	SZKOŁA	A-1897/O	31 sierpnia 1988
139	LANCA	002	DOM	A-1807/O	22 listopada 1989
140	LELEWELA	008	DOM	A-1812/O	29 września 1988
141	LELEWELA	002	DOM	A-1808/O	29 września 1988
142	LELEWELA	003	DOM	A-1809/O	28 grudnia 1987
143	LELEWELA	007	DOM	A-1811/O	29 września 1988
144	LEŚNA	18	BUDYNEK WCHODZĄCY W SKŁAD DAWNEGO ZESPOŁU OCZYSZCZALNI MIEJSKIEJ	A-2256	15 maja 2006
145	LINKI	005	DOM	A-1813/O	23 listopada 1989
146	LUBELSKA	027	HALA AUKCYJNA	A-4213/O	11 marca 1992
147	LUBELSKA	047	ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY (DWÓR, CHLEWIA, MAGAZYN ZBOŻOWY, OBORA MUROWANA, STAJNIA, STODOŁA, MAGAZYN ZBOŻOWY)	A-4245/O	29 stycznia 1993
148	MARIANSKA		CMENTARZ PRZYSZPITALNY, OB. PARK MIEJSKI	A-3958/O	20 kwietnia 1988
149	MARIANSKA	003	DOM OPIEKI "WILHELM, AUGUSTA- WIKTORIA HAUS" - OB. INTERNAT ZESPOŁU SZKÓŁ MEDYCZNYCH	A-1742/O	10 sierpnia 1988
150	MAZURSKA	008	DOM	A-3945/O	13 kwietnia 1988
151	MAZURSKA	003	DOM	A-1820/O	13 kwietnia 1988
152	MAZURSKA	011	DOM	A-3946/O	13 kwietnia 1988
153	MAZURSKA	015	DOM	A-1826/O	13 kwietnia 1988
154	MAZURSKA	007 A	DOM	A-3944/O	13 kwietnia 1988
155	MAZURSKA	005, 005 A	DOM	A-1725/O	6 października 1997
156	MAZURSKA	013, 013 A	DOM	A-1825/O	13 kwietnia 1988
157	MAZURSKA	007	DOM	A-1823/O	28 grudnia 1987
158	MAZURSKA	004	DOM	A-1821/O	13 kwietnia 1988
159	MAZURSKA	006	DOM	A-1822/O	13 kwietnia 1988
160	MAZURSKA/WARMINSK A	002/001	KAMIENICA	A-1819/O	13 kwietnia 1988
161	METALOWA	005	PARK	A-1402/O	17 października 1978
162	METALOWA	005	PAŁAC	A-1730/O	8 listopada 1989
163	METALOWA	005	WOZOWNIA	A-3993/O	8 listopada 1989
164	MICKIEWICZA	017	DOM	A-1902/O	19 października 1988
165	MICKIEWICZA	033	DOM	A-1833/O	2 września 1988
166	MICKIEWICZA	014	DOM	A-3991/O	18 października 1988
167	MICKIEWICZA	025	DOM	A-1901/O	19 października 1988
168	MICKIEWICZA	006	DAWNE GIMNAZJUM MĘSKIE, OB.LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	A-1739/O	10 sierpnia 1988
169	MICKIEWICZA	005	DOM	A-1828/O	19 października 1988
170	MICKIEWICZA	007	DOM	A-1829/O	19 października 1988
171	MICKIEWICZA	013	DOM	A-1830/O	19 października 1988
172	MICKIEWICZA	003	DOM	A-1827/O	19 października 1988
173	MICKIEWICZA	016	DOM	A-3920/O	2 września 1988
174	MICKIEWICZA	031, 031 A	DOM	A-3919/O	2 września 1988
175	MICKIEWICZA	014 A	DOM	A-1831/O	18 października 1988
176	MICKIEWICZA	027	DOM	A-1832/O	19 października 1988
177	MIESZKA I	016	DOM	A-1894/O	19 grudnia 1989
178	MIESZKA I	017	DOM	A-1895/O	29 września 1988
179	MOCHNACKIEGO	005	DOM	A-3898/O	30 września 1988
180	MOCHNACKIEGO	004	DOM	A-1834/O	30 września 1988
181	MOCHNACKIEGO	009	DOM	A-1836/O	30 września 1988
182	MOCHNACKIEGO	001	DOM	A-3896/O	30 września 1988
183	MOCHNACKIEGO	003	DOM	A-3897/O	30 września 1988
184	MOCHNACKIEGO	011	DOM	A-972/O	28 lipca 1968
185	MOCHNACKIEGO	007	DOM	A-1835/O	10 sierpnia 1988
186	MRONGOWIUSZA	010 A, 010 B	DOM	A-1842/O	27 maja 1994
187	MRONGOWIUSZA	002	DOM	A-3990/O	11 października 1988
188	MRONGOWIUSZA	003	DOM	A-1837/O	11 października 1988
189	MRONGOWIUSZA	008/010	DOM	A-1840/O	20 maja 1996
190	MRONGOWIUSZA	007	DOM	A-1839/O	11 października 1988
191	MRONGOWIUSZA	004	DOM	A-1838/O	11 października 1988
192	NIEPODLEGŁOŚCI	013	SZKOŁA	A-1534/O	9 listopada 1994
193	NIEPODLEGŁOŚCI	085	WILLA	A-1843/O	1 lutego 1994

194	NIEPODLEGŁOŚCI	016	REMIZA STRAŻACKA	A-1746/O	13 października 1989
195	NIEPODLEGŁOŚCI	012	SPICHLERZ	A-1749/O	10 grudnia 1981
196	NIEPODLEGŁOŚCI	044	KOSTNICA Z KAPLICZKA	A-1718/O	10 sierpnia 1988
197	NIEPODLEGŁOŚCI	044	SZPITAL MIEJSKI	A-1407/O	10 lutego 1971
198	NOWOWIEJSKIEGO	003	DOM	A-1846/O	19 stycznia 1989
199	NOWOWIEJSKIEGO	005/007	DOM	A-4034/O	19 stycznia 1989
200	NOWOWIEJSKIEGO	010	DOM (D. KLUB ŁOWIECKI)	A-1734/O	8 listopada 1989
201	OKOPOWA	010	DOM	A-1847/O	28 grudnia 1987
202	OKOPOWA	025	DOM	A-1851/O	8 listopada 1989
203	OKOPOWA	023	DOM	A-1850/O	28 grudnia 1987
204	OKOPOWA	022	DOM	A-1849/O	28 grudnia 1987
205	OKOPOWA	012	KAMIENICA	A-1848/O	28 grudnia 1987
206	OKRZEI	005	DOM	A-3987/O	11 października 1988
207	OKRZEI	027	DOM	A-1856/O	11 października 1988
208	OKRZEI	021	DOM	A-3989/O	11 października 1988
209	OKRZEI	025, 025 A, 025 B	DOM	A-1855/O	11 października 1988
210	OKRZEI	020	DOM	A-3988/O	11 października 1988
211	OKRZEI	023, 023 A	DOM	A-1854/O	11 października 1988
212	OKRZEI	022 A	DOM	A-1853/O	11 października 1988
213	OKRZEI	022	DOM	A-1852/O	11 października 1988
214	OKRZEI	004	DOM	A-3986/O	11 października 1988
215	OKRZEI/JAGIELLOŃSKA	028/006	DOM	A-1857/O	11 października 1988
216	ORKANA	005	DOM	A-3899/O	30 września 1988
217	ORKANA	013	DOM	A-3457/O	30 września 1988
218	ORKANA	018	DOM	A-3901/O	30 września 1988
219	ORKANA	004	DOM	A-3918/O	30 września 1988
220	ORKANA	005 A	DOM	A-3900/O	10 sierpnia 1988
221	ORKANA	019	DOM	A-3902/O	30 września 1988
222	PARKOWA	001	D.PAWILON WYSTAWOWY I RESTAURACJA NEU JAKOBSBERG, OB. MIEJSKI OŚRODEK KULTURY	A-4328/O	4 listopada 1994
223	PARKOWA	003	WILLA "MUSTERWILLA", "WALDWILLA"	A-1741/O	3 grudnia 1998
224	PARTYZANTÓW	022	DOM	A-3928/O	14 lutego 1989
225	PARTYZANTÓW	077	DOM	A-3931/O	8 maja 1996
226	PARTYZANTÓW	075	DOM	A-3930/O	14 lutego 1989
227	PARTYZANTÓW	005	DOM	A-1859/O	14 lutego 1989
228	PARTYZANTÓW	23	BUDYNEK ADMINISTRACYJNO- BIUROWY (D. SIEDZIBA ZARZĄDU KOLEI, OB. KOMENDA MIEJSKA POLICJI)	A-2213	8 grudnia 2005
229	PARTYZANTÓW	033 A	SPICHLERZ	A-1750/O	19 stycznia 1989
230	PARTYZANTÓW	087	DOM POLSKI	A-1389/O	20 grudnia 1989
231	PARTYZANTÓW	069	DOM	A-3929/O	14 lutego 1989
232	PARTYZANTÓW	076	DOM	A-1869/O	14 lutego 1989
233	PARTYZANTÓW	074	DOM	A-1868/O	14 lutego 1989
234	PARTYZANTÓW	073	DOM	A-1867/O	14 lutego 1989
235	PARTYZANTÓW	068	DOM	A-1866/O	14 lutego 1989
236	PARTYZANTÓW	067	DOM	A-1865/O	14 lutego 1989
237	PARTYZANTÓW	030	DOM	A-1864/O	14 lutego 1989
238	PARTYZANTÓW	021	DOM	A-3926/O	14 lutego 1989
239	PARTYZANTÓW	016	DOM	A-1860/O	14 lutego 1989
240	PARTYZANTÓW	003	DOM	A-1858/O	18 grudnia 1989
241	PARTYZANTÓW	033	MŁYN	A-1748/O	19 stycznia 1989
242	PIASTOWSKA	013	SPICHLERZ	A-1751/O	14 września 1988
243	PIASTOWSKA	014	SPICHLERZ	A-1752/O	29 września 1988
244	PIASTOWSKA	005	DOM	A-1933/O	10 grudnia 1997
245	PIENIEŻNEGO	022	DOM TOWARZYSKI "KOPERNIK"	A-1733/O	8 listopada 1989
246	PIENIEŻNEGO	024	DOM	A-1384/O	6 marca 1984
247	PIENIEŻNEGO	006/007	BANK	A-1735/O	19 grudnia 1989
248	PIENIEŻNEGO	021	BUDYNEK POCZTY	A-2027/O	11 kwietnia 2003
249	PIENIEŻNEGO	023	DOM	A-1872/O	14 lutego 1989
250	PIENIEŻNEGO	019	DOM	A-1871/O	14 lutego 1989
251	PIENIEŻNEGO	017	DOM	A-1870/O	14 lutego 1989
252	PIŁSUDSKIEGO	005	DOM	A-1944/O	19 stycznia 1989
253	PLAC BEMA	003/004/004 A	DOM	A-1756/O	30 sierpnia 1988
254	PLAC BEMA	2	KAMIENICA	A-2222	30 stycznia 2006
255	PLAC JANA PAWŁA II	001	RATUSZ	A-1702/O	13 października 1989
256	PLAC JANA PAWŁA II	002/003	DOM	A-4204/O	22 sierpnia 1991
257	PLAC JEDNOŚCI SŁOWIAŃSKIEJ	002	SZKOŁA	A-1862/O	18 października 1988
258	PLAC KONSULATU POLSKIEGO	006	DOM	A-1845/O	28 grudnia 1987
259	PLAC KONSULATU POLSKIEGO	005	KAMIENICA (BUDYNEK DAWNEGO KONSULATU POLSKIEGO)	A-1844/O	2 grudnia 1998

260	PLAC PUŁASKIEGO	005	DOM	A-1877/O	19 października 1988
261	PLAC PUŁASKIEGO	004	DOM	A-1876/O	19 października 1988
262	PLAC PUŁASKIEGO	003	DOM	A-1903/O	19 października 1988
263	PLATER EMILII	001	REJENCJA	A-1729/O	30 sierpnia 1988
264	PODWALE	001	DOM	A-1874/O	9 kwietnia 1992
265	POZORTY		PARK	A-1404/O	27 listopada 1978
266	POZORTY		CMENTARZ RODOWY	A-3907/O	29 stycznia 1988
267	PRUSA	010	DOM	A-1875/O	22 listopada 1989
268	PSTROWSKIEGO	003	ZESPÓŁ ARCHITEKTONICZNY DAWNYCH KOSZAR ARTYLERYJSKICH. OBECNIE KOMPLEKS BUDYNKÓW KW POLICJI W OLSZTYNIE, WRAZ Z DZIAŁKĄ	A-1907/O	26 lipca 2001
269	PSTROWSKIEGO		KAPLICZKA Z DZWONNICZKA	A-1723/O	18 października 1988
270	RATAJA		KAPLICA CMENTARNA	A-4167/O	5 lutego 1991
271	RATAJA		CMENTARZ RZYMSKO-KATOLICKI PARAFII ŚW. JÓZEFA I NSPJ	A-3906/O	29 stycznia 1988
272	RATUSZOWA	010	DOM	A-3894/O	30 września 1988
273	RATUSZOWA	003	DOM	A-1878/O	30 września 1988
274	RATUSZOWA	011	DOM	A-3895/O	30 września 1988
275	RATUSZOWA	007	DOM	A-3941/O	30 września 1988
276	RATUSZOWA	006	DOM	A-1879/O	30 września 1988
277	RATUSZOWA / M.C. SKŁODOWSKIEJ	001/026	DOM	A-3940/O	30 września 1988
278	SAMULOWSKIEGO	006	DOM	A-1881/O	28 grudnia 1987
279	SARNOWSKIEGO	004 A	DOM	A-4033/O	19 stycznia 1989
280	SARNOWSKIEGO	004	DOM	A-4032/O	19 stycznia 1989
281	SARNOWSKIEGO	003	DOM	A-1883/O	19 stycznia 1989
282	SARNOWSKIEGO	002	DOM	A-1882/O	19 stycznia 1989
283	SIELSKA		KAPLICA CMENTARNA	A-3884/O	27 lutego 1988
284	SIELSKA		CMENTARZ	A-3956/O	20 kwietnia 1988
285	SIENKIEWICZA	011	DOM	A-4023/O	19 stycznia 1989
286	SIENKIEWICZA	012	DOM	A-4024/O	19 stycznia 1989
287	SIENKIEWICZA	009	DOM	A-4021/O	19 stycznia 1989
288	SIENKIEWICZA	010	DOM	A-4022/O	19 stycznia 1989
289	STACJA PKP		WIEŻA CIŚNIEN	A-1700/O	10 października 1997
290	STARE MIASTO	011-016	KAMENICA TZW. DOM BURMISTRZA	A-978/O	25 lipca 1968
291	STARE MIASTO	019	DOM	A-1212/O	8 czerwca 1968
292	STARE MIASTO	002	DOM	A-432/O	17 września 1957
293	STARE MIASTO	001	KAMIENICA (PODCIENIOWA)	A-431/O	17 września 1957
294	STARE MIASTO	033	RATUSZ "STARY"	A-429/O	16 września 1957
295	STARE MIASTO	024/025	DOM	A-1906/O	19 grudnia 1989
296	STARE MIASTO	011	PODCIEŃ KAMIENICY TZW. DOMU BURMISTRZA	A-433/O	17 września 1957
297	STARE MIASTO	026/027	DOM	A-1905/O	19 grudnia 1989
298	STARE MIASTO	028	DOM	A-1904/O	19 grudnia 1989
299	STARE MIASTO	003	DOM	A-1888/O	23 listopada 1989
300	STARE MIASTO/ŚW BARBARY	007/009	BUDYNEK ADMINISTRACYJNO-HANDLOWY	A-1753/O	11 czerwca 1996
301	STAROMIEJSKA	001	BRAMA MIEJSKA "WYSOKA"	A-436/O	26 września 1957
302	STAROMIEJSKA	006	DOM	A-4207/O	15 listopada 1991
303	STASZICA	013	DOM	A-1910/O	14 września 1988
304	STASZICA	016	DOM	A-1889/O	29 września 1988
305	STASZICA	017/018	DOM	A-1890/O	29 września 1988
306	STASZICA	010	DOM	A-1891/O	29 września 1988
307	STASZICA	005 A	WIKARÓWKA	A-1704/O	14 września 1988
308	STASZICA	012	DOM	A-1909/O	14 września 1988
309	STASZICA	014	DOM	A-1911/O	20 września 1988
310	STASZICA	015	DOM	A-1912/O	29 września 1988
311	STASZICA	011	KAMIENICZKA	A-430/O	17 września 1957
312	STASZICA	005	PAŁACYK ARCHIPREZBITERA	A-1703/O	14 września 1988
313	SZARYCH SZEREGÓW		CMENTARZ GARNIZONOWY	A-3903/O	29 stycznia 1988
314	SZRAJBERA	001	WILLA	A-1913/O	8 listopada 1989
315	ŚW BARBARY	004	DOM	A-1705/O	14 września 1988
316	ŚW BARBARY	005	DOM	A-971/O	28 lipca 1968
317	ŚW BARBARY		WSPÓŁKATEDRA P.W. ŚW JAKUBA	A-270/O	20 marca 1957
318	ŚW BARBARY	002	DOM	A-1892/O	29 września 1988
319	ŚW BARBARY	003	DOM	A-1893/O	29 września 1988
320	TARG RYBNY	012	DOM	A-1896/O	14 września 1988
321	TARG RYBNY	002	DOM GAZETY OLSZTYŃSKIEJ	A-4134/O	19 października 1989
322	TRACK - TRACKA	015	DWOR	A-3460/O	8 listopada 1989
323	TRACK - TRACKS		PARK	A-1436/O	7 sierpnia 1978
324	WARMINSKA	023	KAPLICA ZJEDNOCZONEGO KOŚCIOŁA EWANGELICZNEGO	A-1727/O	28 grudnia 1987
325	WARMINSKA	017	DOM	A-4209/O	27 listopada 1991
326	WARMINSKA	005	KAMIENICA	A-3943/O	13 kwietnia 1988

327	WARMINSKA	006	KAMIENICA	A-1916/O	28 grudnia 1987
328	WARMINSKA	025	KAMIENICA	A-1921/O	28 grudnia 1987
329	WARMINSKA	022	KAMIENICA	A-1920/O	28 grudnia 1987
330	WARMINSKA	021	KAMIENICA	A-1919/O	28 grudnia 1987
331	WARMINSKA	026	KAMIENICA	A-1922/O	28 grudnia 1987
332	WARMINSKA	008	KAMIENICA	A-1918/O	28 grudnia 1987
333	WARMINSKA	007	DOM	A-1917/O	8 stycznia 1998
334	WARMINSKA	004/004 A	KAMIENICA	A-1915/O	28 grudnia 1987
335	WARMINSKA	003	KAMIENICA	A-1914/O	28 grudnia 1987
336	WARMINSKA	002	KAMIENICA	A-3942/O	13 kwietnia 1988
337	WARSZAWSKA	008	KAMIENICA	A-1926/O	9 czerwca 1988
338	WARSZAWSKA	006	KAMIENICA	A-1925/O	9 czerwca 1988
339	WARSZAWSKA	042	DOM	A-3949/O	9 czerwca 1988
340	WARSZAWSKA	059	DOM	A-3950/O	9 czerwca 1988
341	WARSZAWSKA	002	KAMIENICA	A-1923/O	9 czerwca 1988
342	WARSZAWSKA	010	KAMIENICA	A-1927/O	9 czerwca 1988
343	WARSZAWSKA	014	KAMIENICA	A-1928/O	9 czerwca 1988
344	WARSZAWSKA	061	DOM	A-3951/O	9 czerwca 1988
345	WARSZAWSKA	016	KAMIENICA	A-1929/O	9 czerwca 1988
346	WARSZAWSKA	020	KAMIENICA	A-3458/O	9 czerwca 1988
347	WARSZAWSKA	005	KAMIENICA	A-1924/O	9 czerwca 1988
348	WARSZAWSKA	111	BUDYNEK PERSONELU, OB. DOM MIESZKALNY W ZESPOLE D. SZPITALA PSYCHIATRYCZNEGO	A-1934/O	10 sierpnia 2001
349	WARSZAWSKA	022	KAMIENICA	A-3459/O	9 czerwca 1988
350	WARSZAWSKA	028	KAMIENICA	A-3948/O	9 czerwca 1988
351	WARSZAWSKA	026	KAMIENICA	A-3947/O	9 czerwca 1988
352	WARSZAWSKA	101-103	DAWNY ARESZT, OBECNIE BUDYNEK GOSPODARCZY	A-1657/O	18 stycznia 2000
353	WARSZAWSKA	013	KAMIENICA	A-3456/O	9 czerwca 1988
354	WOJSKA POLSKIEGO	065 / 066	DOM	A-1936/O	19 stycznia 1989
355	WOJSKA POLSKIEGO	060	DOM	A-1935/O	19 stycznia 1989
356	WOJSKA POLSKIEGO		CMENTARZ RZYMSKO-KATOLICKI	A-3905/O	29 stycznia 1988
357	WOJSKA POLSKIEGO	033	DOM ZDROJOWY	A-1743/O	19 stycznia 1989
358	WOJSKA POLSKIEGO		PARK MIEJSKI - DAWNY CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI	A-3959/O	20 kwietnia 1988
359	WOJSKA POLSKIEGO		CMENTARZ WOJENNY	A-3957/O	20 kwietnia 1988
360	WOJSKA POLSKIEGO	038	EWANGELICKO-AUGSBURSKA KAPLICA CMENTARNA, OB. CERKIEW PRAWOSŁAWNA P.W. MB OPIEKUŃCZEJ	A-1716/O	27 lutego 1988
361	WOJSKA POLSKIEGO	003	KAPLICA CMENTARNA	A-1714/O	19 stycznia 1988
362	WYSPIANSKIEGO	005	KOŚCIÓŁ CHRYSYTA KROLA I SW. FRANCISZKA	A-1712/O	27 lutego 1988
363	WYSPIANSKIEGO	004	KLASZTOR	A-1898/O	18 października 1988
364	WYZWOLENIA	028	KAMIENICA	A-1942/O	28 grudnia 1987
365	WYZWOLENIA	004	KAMIENICA	A-1938/O	28 grudnia 1987
366	WYZWOLENIA	006	KAMIENICA	A-1938/O	28 grudnia 1987
367	WYZWOLENIA	007	KAMIENICA	A-1939/O	28 grudnia 1987
368	WYZWOLENIA	008	KAMIENICA	A-1940/O	28 grudnia 1987
369	WYZWOLENIA	009	KAMIENICA	A-1941/O	28 grudnia 1987
370	WYZWOLENIA	021,021A, 021 B	DOM	A-1954/O	24 października 1997
371	WYZWOLENIA	032	KAMIENICA	A-1943/O	28 grudnia 1987
372	WYZWOLENIA	030	SZKOŁA	A-1740/O	30 sierpnia 1988
373	ZAMKOWA	005	WILLA	A-1731/O	14 września 1988
374	ZAMKOWA	002	ZAMEK Z PODZAMCZEM	A-411/O	13 lutego 1953
375	ZAMKOWA	003	SPICHLERZ (MUROWANE ZABUDOWANIE)	A-411/O	13 lutego 1953
376	ZAMKOWA	001	DOMEK (MUROWANY Z MUREM I STRZELNICA)	A-411/O	13 lutego 1953
377	ZAMKOWA	002	ZESPOŁ ZAMKOWY WRAZ Z OTACZAJĄCYMI GO OD PÓŁNOCY, WSCHODU I POŁUDNIA MURAMI OBRONNYMI	A-411/O	13 lutego 1953
378	ZAMKOWA		KOŚCIÓŁ EWANGELICKO-AUGSBURSKI P.W. CHRYSYTA ZBAWICIELA	A-1715/O	13 kwietnia 1988
379	ZIENTARY-MALEWSKIEJ	002	DOM	A-1931/O	23 listopada 1989
380	ZIENTARY-MALEWSKIEJ	021	DOM	A-1932/O	19 grudnia 1989
381	ZIENTARY-MALEWSKIEJ		WIEŻA CISNIEN /KOLEJOWA/	A-4212/O	18 lutego 1992
382	ZYNDRAMA Z MASZKOWIC		CMENTARZ ŻYDOWSKI	A-3960/O	20 kwietnia 1988
383	ZYNDRAMA Z MASZKOWIC	002	KAPLICA CMENTARNA	A-1717/O	27 lutego 1988
384	ŻARSKIEJ NATALII	002	DOM	A-1754/O	14 września 1988
385	ŻEROMSKIEGO	015	DOM	A-1949/O	19 stycznia 1989
386	ŻEROMSKIEGO	039	DOM	A-1952/O	19 stycznia 1989
387	ŻEROMSKIEGO	031	DOM	A-4015/O	19 stycznia 1989

388	ZEROMSKIEGO	038	DOM	A-1951/O	19 stycznia 1989
389	ZEROMSKIEGO	041/041 A	DOM	A-1953/O	19 stycznia 1989
390	ZEROMSKIEGO	037	DOM	A-1950/O	19 stycznia 1989
391	ZEROMSKIEGO	002	DOM	A-1945/O	19 stycznia 1989
392	ZEROMSKIEGO	014	DOM	A-4014/O	19 stycznia 1989
393	ZEROMSKIEGO	032	DOM	A-4016/O	19 stycznia 1989
394	ZEROMSKIEGO	033	DOM	A-4017/O	19 stycznia 1989
395	ZEROMSKIEGO	034	DOM	A-4018/O	19 stycznia 1989
396	ZEROMSKIEGO	006	DOM	A-1948/O	23 listopada 1989
397	ZEROMSKIEGO	040	DOM	A-4020/O	19 stycznia 1989
398	ZEROMSKIEGO	005	DOM	A-1947/O	19 stycznia 1989
399	ZEROMSKIEGO	012	DOM	A-4013/O	19 stycznia 1989
400	ZEROMSKIEGO	011	DOM	A-4012/O	19 stycznia 1989
401	ZEROMSKIEGO	010	DOM	A-4011/O	19 stycznia 1989
402	ZEROMSKIEGO	009	DOM	A-4010/O	19 stycznia 1989
403	ZEROMSKIEGO	008	DOM	A-4009/O	19 stycznia 1989
404	ZEROMSKIEGO	001	DOM	A-4008/O	19 stycznia 1989
405	ZEROMSKIEGO	004	DOM	A-1946/O	19 stycznia 1989
406	ZEROMSKIEGO	035	DOM	A-4019/O	19 stycznia 1989
407	ZNIWNA		KRZYŻ PRZYDROŻNY	A-1726/O	18 października 1988
408	ZNIWNA		DZWONNICZKA SŁUPOWA	A-1722/O	18 października 1988
409	ZNIWNA	007	KOŚCIÓŁ P.W. MATKI BOSKIEJ RÓŻANCOWEJ	A-2098/O	23 grudnia 2003
410	ZOŁNIERSKA	013	WIEŻA CIŚNIEN	A-1747/O	19 stycznia 1989
	ZURAWIA	007	KAPLICZKA	A-1721	18 października 1988

OCHRONA USTALONA W PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Zgodnie ze stanem na kwiecień 2006 roku większa część miasta objęta została obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego lub też podjęte zostały uchwały, w myśl których przystąpiono do sporządzania MPZP. W dalszym ciągu jednak w granicach administracyjnych miasta istnieją tereny nie objęte postępowaniem w sprawie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Załącznik nr 1 - mapa). Uchwalone plany w następujących zapisach ujmują sposoby ochrony form historycznych:

Nr 18 Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego m. Olsztyna dla działki nr 12, Obr. 24, położonej przy ul. Oficerskiej w Olsztynie /Uchwała RM Nr X/151/03, z dnia 28 maja 2003 r./.

§ 5 pkt 9 Wprowadza się nakaz ochrony istniejącej zieleni wysokiej (...). Wszelkie zmiany dotyczące tej zieleni mogą być dokonywane wyłącznie po uzyskaniu zgody gminnych Służb Ochrony Środowiska.

Nr 20 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztyna dla terenu CENTRUM /Uchwała RM Nr XIII/212/03, z dnia 27 sierpnia 2003 r./.

§ 4 pkt 3 Ochrony dóbr kultury:

1. Dla budynków objętych ochroną konserwatorską a przeznaczonych do rozbioru należy wykonać inwentaryzację konserwatorską w celu złożenia dokumentacji archiwalnej w Wojewódzkim Oddziale Służby Ochrony Zabytków.
2. Obiekty wpisane do rejestru zabytków, oznaczone na rysunku planu, podlegają ochronie prawnej na mocy ustawy z dnia 15 lutego 1962 roku o ochronie dóbr kultury.

3. Wysokość zabudowy projektowanej w sąsiedztwie budynków historycznych nie powinna przekroczyć ich wysokości odpowiednio do okapów i kalenic dachów.
4. Przebudowa i modernizacja elewacji zabudowy historycznej pierzei ulicy S. Pięniężnego i 22 Stycznia wymaga zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
5. Ustalenia szczegółowe uwarunkowań konserwatorskich dla poszczególnych terenów zawarto w § 5.

Nr 22 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Kortowie - miasto Olsztyn /uchwała RM Nr XX/281/03, z dnia 17 grudnia 2003 r./.

§ 5. Tereny lub obiekty podlegające ochronie konserwatorskiej.

1) Architektura.

Obiekty kubaturowe wpisane do rejestru zabytków podlegają ścisłej ochronie. Przedmiotem bezwzględnej zachowania jest wygląd architektoniczny budynku, jego detale i rodzaj użytych materiałów budowlanych, niezmieniona ilość kondygnacji, wielkość otworów okiennych i drzwiowych wraz ze stolarką oraz kąt nachylenia dachu i materiał pokrycia. Wszelkie prace budowlane, które by wprowadzały zmiany w wymienionych elementach budynku oraz prace budowlane obejmujące teren parceli wymagają wcześniejszego zawiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i uzyskania zgody.

2) Układ urbanistyczny.

Teren strefy „B” ochrony konserwatorskiej składa się z następujących części: terenu dawnego szpitala psychiatrycznego wpisanego do rejestru zabytków pod nr 3626 z dnia 23.04.1985 r., jako zespół architektoniczno-urbanistyczny, teren parku przylegający z jednej strony do jeziora Kortowskiego, z drugiej strony do terenów

zabudowanych, terenu obejmującego zespół budynków dydaktycznych dawnej WSR oraz osiedle akademickie. Granicą południową jest rzeka Kortówka. W skład strefy „B” ochrony konserwatorskiej wchodzi również dwa budynki wraz z parcelami przy ul. Warszawskiej. Zgodnie z wytycznymi Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przebieg granicy terenów strefy „B” wniesiony został do planu z dokumentu pt. „Obszary ochrony konserwatorskiej miasta Olsztyn” (na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) opracowanego w sierpniu 2001 r.

W strefie „B” częściowej ochrony konserwatorskiej obowiązują następujące ustalenia:

- a) zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania i zabudowy,
- b) zachowanie historycznych linii zabudowy oraz przekroju ulic i zadrzewienia,
- c) restauracja i modernizacja techniczna obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów,
- d) dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali i bryły zabudowy,
- e) w wypadku wymiany zabudowy nie zabytkowej (zużytej technicznie) na nową, należy nową zabudowę nawiązać do historycznej,
- f) w wypadku zamiaru prowadzenia prac budowlanych w obiektach lub na terenie w granicach strefy, należy uzyskać zgodę Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, który każdorazowo określi szczegółowe warunki prowadzenia prac.

3) Archeologia

Na wskazanych na rysunku planu stanowiskach archeologicznych oznaczonych strefą ochrony konserwatorskiej wszelkie ewentualne prace ziemne należy poprzedzić ratowniczymi badaniami archeologicznymi. Decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu należy uzgodnić z Warmińsko-Mazurskim Konserwatorem Zabytków.

Nr 28 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztyna dla terenu Śródmieścia między ulicami Feliksa Szrajbera, Niepodległości i rzeką Łyną /uchwała RM Nr XXXVII/474/04, z dnia 1 grudnia 2004 r./

§ 5. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

1. Obszar obejmujący tereny zamknięte w trójkącie ulic: Feliksa Szrajbera, Ryszarda Knosały, Niepodległości oraz tereny UHM2, UHM8, PP, UHM5, UHM3, UHM4, UHM6, zachodniej pierzei ulicy Ryszarda Knosały, stanowi strefę pośredniej ochrony konserwatorskiej Starego Miasta. Obszar ten podlega ochronie prawnej służb ochrony zabytków.

2. Oznaczone na rysunku planu obiekty historyczne wpisane do rejestru zabytków i ujęte w gminnej ewidencji zabytków podlegają ochronie prawnej służb ochrony zabytków.

3. Naczelną zasadą zagospodarowania jest odtworzenie zwartych pierzei ulic: Ryszarda Knosały, Feliksa Szrajbera, Niepodległości, układu traktów historycznych, poprzez uzupełnienie zabudowy istniejącej

oraz wprowadzenie zabudowy wewnątrz obszaru na terenach oznaczonych symbolami: UHM 1–15 i SUN 1-5.

4. W projektowaniu zabudowy zwartych pierzei ulic i placów należy stosować pionowe podziały sygnalizujące i nawiązujące do zasady dawnych układów parceli.

5. Wysokość nowej zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie budynków historycznych musi być projektowana w odniesieniu do elementów zabudowy istniejącej np. nawiązanie do poziomów okapów, kalenic dachów itd. wg szczegółowych warunków służb ochrony zabytków.

6. Na całym obszarze obowiązuje układ zabudowy zapewniający zachowanie ekspozycji:

- 1) Starego Miasta z dominantą Katedry Św. Jakuba,
- 2) wartości krajobrazowych doliny rzeki Łyny.

7. Podstawowe ustalenia ochrony przestrzeni historycznej dla poszczególnych terenów zawarto w § 10 uchwały w zasadach zabudowy i zagospodarowania terenu.

8. Szczegółowe warunki projektowania i realizacji dla działań inwestorskich dotyczących obiektów i terenów podlegających ochronie prawnej określają służby ochrony zabytków.

9. Rozwiązania projektowe inwestycji j.w. wymagają uzyskania pozwolenia służb ochrony zabytków.

Nr 29 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztyna dla terenu położonego między ul. Lubelską, linią kolejową a granicą miasta Olsztyn /uchwała RM Nr XXXVIII/492/04, z dn. 29 grudnia 2004 r./

§ 5. Zasady ochrony krajobrazu kulturowego oraz ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej:

1. Z tytułu właściwych przepisów o ochronie dóbr kultury w granicach planu ustala się, oznaczone odpowiednio w rysunku planu, granice rejonów ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych.

2. W rejonach ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych prowadzenie robót budowlanych należy poprzedzić ratowniczymi badaniami archeologicznymi. Przed przystąpieniem do w/w badań należy uzyskać od odpowiedniego oddziału służb ochrony zabytków określenie wymaganego rodzaju i zakresu tych badań.

3. W rejonach ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych przed rozpoczęciem inwestycji należy uzyskać zezwolenie Warmińsko-Mazurskiego Konserwatora Zabytków.

Nr 34 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Olsztyna, ul. Jagiellońska - KOSZARY /uchwała RM Nr XLV/599/05, z dnia 25 maja 2005 r./

§ 5. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

1. Większa część terenu objętego planem leży w strefie pośredniej ochrony konserwatorskiej (poza strefą

znajduje się obszar na północ od ul. H. Sawickiej KD2 i teren zieleni ZP2). W strefie znajduje się wybudowany w latach 1905-1906 zespół koszar piechoty.

2. Budynki mieszkalne położone na terenie MW3 (za wyjątkiem budynku skrajnie położonego po wschodniej stronie terenu) są wpisane do gminnej ewidencji zabytków.

3. Wszelkie prace związane z przebudową, rozbudową i modernizacją dotyczące budynków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków oraz zabudowy historycznej na terenie byłych koszar wymagają uzyskania zezwolenia właściwych służb ochrony zabytków.

4. Zabudowa projektowana położona w sąsiedztwie zabudowy historycznej podlega nakazom ochrony krajobrazowej podanym w szczegółowych ustaleniach § 8.

Nr 36 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla Gutkowo w Olsztynie /uchwała RM Nr XLVI/615/05, z dnia 22 czerwca 2005 r./.

§ 5. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

1. Z tytułu właściwych przepisów o ochronie dóbr kultury w granicach planu ustala się, oznaczone odpowiednio w rysunku planu, rejonu ochrony konserwatorskiej:

- 1) rejon częściowej ochrony konserwatorskiej,
- 2) rejon obserwacji stanowisk archeologicznych.

2. W rejonie obserwacji stanowisk archeologicznych może zachodzić konieczność wykonania ratowniczych badań archeologicznych.

3. Przed przystąpieniem do robót budowlanych należy uzyskać od odpowiedniego oddziału służb ochrony zabytków określenie wymaganego rodzaju i zakresu w/w badań.

4. W rejonie częściowej ochrony konserwatorskiej przedmiotem ochrony są:

- 1) wzgórze kościelne z kościołem p.w. ś. Wawrzyńca, cmentarzem i starodrzewem, stanowiące dominantę wysokościową w strukturze przestrzennej wsi,
- 2) budynek dawnej szkoły na działce nr.20 obr 135 , stanowiący element wyróżniający w strukturze przestrzennej wsi,
- 3) kapliczki przydrożne,
- 4) cmentarz parafialny,
- 5) układ i zabudowa parcel typowa dla struktur przestrzennych wsi warmińskich z charakterystycznymi rozwiązaniami budownictwa mieszkaniowego dla końca XIX w do lat 30-tych XX w (tj. z budynkami mieszkalnymi powstałymi przed 1940 r.),
- 6) zespół zabudowy kolei.

5. Działalność budowlana zlokalizowana w rejonie częściowej ochrony konserwatorskiej, podlega uzgodnieniu w fazie projektu koncepcyjnego oraz budowlanego z odpowiednimi służbami konserwatorskimi - w ramach obowiązujących aktualnie kompetencji. Uzgodnienia nie wymagają inwestycje sieciowe, które nie ingerują w w/w elementy chronione oraz inwestycje

drogowe. Uzgodnieniu podlegają urządzenia nadziemne takie jak trafostacje i stacje redukcyjne gazu, zlokalizowane w rejonie częściowej ochrony konserwatorskiej.

6. W granicach planu nie występują dobra kultury współczesnej wymagające ochrony.

Nr 37 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Lasu Miejskiego w Olsztynie /uchwała RM Nr LV/748/06, z dnia 25 stycznia 2006 r./.

§ 5. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Na terenie objętym planem znajduje się strefa ochrony krajobrazowej „K 9”.

1. Zasady ochrony dóbr kultury na obszarze strefy „K9”:

- 1) podporządkowanie na obszarze strefy wszelkiej działalności inwestycyjnej i gospodarczej ochronie wartości krajobrazowych;
- 2) odtworzenie historycznego zagospodarowania wypoczynkowo-rekreacyjnego Lasu Miejskiego;
- 3) zakaz zabudowy za wyjątkiem działań inwestycyjnych dopuszczonych postanowieniami szczegółowymi § 6 i § 8 oraz odtworzeniem historycznego zagospodarowania;
- 4) stosowanie form tradycyjnych architektury lub harmonijnego nawiązania do tych form w zabudowie nowoprojektowanej.

2. W granicach objętych planem znajdują się wpisane do rejestru zabytków obiekty: historyczny budynek zespołu służby zdrowia (Jagiellońska 78) i budynek Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego (Jagiellońska 91). Obiekty te podlegają ochronie prawnej na mocy ustawy o ochronie zabytków. Obiekty te wymienione są w ustaleniach szczegółowych § 8 i przypisane do poszczególnych terenów 1UZ i 6U.

3. Szczegółowe warunki projektowania i realizacji dla działań inwestycyjnych i robót budowlanych dotyczących obiektów objętych ochroną prawną określa służby ochrony zabytków. Rozwiązania projektowe inwestycji j.w. wymagają uzyskania zezwolenia właściwych służb ochrony zabytków.

4. Część budynków mieszkalnych w zespole zabudowy jednorodzinnej 4MN i 5MN przy ulicy Piotra Diernowa jest wpisana do gminnej ewidencji zabytków. Zasady adaptacji tej zabudowy są określone w ustaleniach szczegółowych § 8. Prace projektowe związane z adaptacją tych budynków wymagają uzyskania pozytywnych opinii właściwych służb ochrony zabytków.

Nr 38 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Olsztyn dla terenów zieleni wokół Starego Miasta zawartych między ulicami: Wyzwolenia, F. Nowowiejskiego, Jedności Słowiańskiej, S. Pieniężnego, rzeką Łyną, ulicami M. Mochnackiego, Grunwaldzką, M. Kromera i linią kolejową Olsztyn - Warszawa/Gdańsk /uchwała RM Nr LV/747/06, z dnia 25 stycznia 2006 r./.

§ 7. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

1. Teren objęty planem graniczy z obszarem Starego Miasta, który jest objęty w całości ochroną konserwatorską jako układ urbanistyczny.

2. W granicach objętych planem znajdują się wpisane do rejestru obiekty:

Zamku, Kościoła Garnizonowego, pierzei budynków mieszkalnych od strony ul. M. Mochackiego, budynku Biblioteki Pedagogicznej, zabytkowych budynków historycznych przy ul. Zamkowej oraz budynek historyczny przy ul. F. Nowowiejskiego, a także średniowiecznych murów obronnych. Wszystkie obiekty podlegają ochronie prawnej na mocy ustawy o ochronie zabytków. Obiekty te są wymienione w ustaleniach § 11 i przypisane do terenów.

3. Na terenie objętym planem znajdują się obszary ochrony konserwatorskiej.

Obszary te obejmują tereny zabudowy i przyległej komunikacji Starego Miasta wzgórza zamkowego i wzgórza Kościoła Garnizonowego. Szczegółowa kwalifikacja terenów w ustaleniach § 11 i § 12. Wszelkie prace inwestycyjne oraz roboty budowlane w obrębie strefy wymagają uzyskania zezwolenia właściwych służb ochrony zabytków.

4. Na terenie objętym planem wprowadza się strefę ochrony krajobrazowej wg granic naniesionych na rysunku planu.

W granicach stref wprowadza się zakaz budowy obiektów mogących swoją formą bryły architektonicznej lub wysokością zabudowy naruszać istniejący i historycznie ukształtowany charakter panoramy na obszarze objętym planem i terenu Starego Miasta.

5. Na obszarze objętym planem obowiązują zasady zabudowy i zagospodarowania terenu zapewniające zachowanie ekspozycji: Starego Miasta z dominantą Katedry Św. Jakuba, średniowiecznego zamku, Kościoła Garnizonowego.

Ochroną krajobrazu obejmuje się również naturalne ukształtowanie terenu i drzewostan otoczenia Starego Miasta i doliny rzeki Łyny. Szczegółowe ustalenia ochrony krajobrazu zostały umieszczone w § 9, § 11 i § 12 niniejszej uchwały.

6. Na terenie objętym planem wprowadza się strefę ochrony archeologicznej wg granic naniesionych na rysunku planu.

W strefie wszelkie prace ziemne związane z działalnością inwestycyjną oraz modernizacją istniejącego uzbrojenia

wymagają zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków ustalającego zakres badań lub nadzoru archeologicznego.

7. Szczegółowe warunki projektowania i realizacji dla działań inwestorskich i robót budowlanych dotyczących obiektów i terenów podlegających ochronie prawnej określa służba ochrony zabytków.

Rozwiązania projektowe inwestycji j/w wymagają uzyskania zezwolenia właściwych służb ochrony zabytków.

Z uwagi na ochronę dziedzictwa kulturowego, przy sporządzaniu planów dla poszczególnych obszarów miasta, uwzględnione zostają wytyczne konserwatorskie zawarte m. in. w opracowaniu: Obszary ochrony konserwatorskiej miasta Olsztyn (na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego). Niemniej jednak wstępna analiza treści zapisów znajdujących się w MPZP, opracowanych przed 2003 r., a dotyczących substancji zabytkowej miasta, skłania do stwierdzenia, iż należałoby doprecyzować zapisy odnoszące się nie tylko do obiektów wpisanych do rejestru zabytków, ale również tych ujętych w gminnej ewidencji zabytków oraz obiektów znajdujących się w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

W zapisach planów często powielane są błędy związane z korzystaniem z nieaktualnych aktów prawnych /np. w planach uchwalonych po lipcu 2003 r. przytacza się nadal ustawę z 15 lutego 1962 r./ Nie ma również uzasadnienia prawnego wprowadzanie zapisów korzystających z określenia „strefa konserwatorska”. Całkowicie błędnym jest wprowadzanie zapisów, iż obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków wymagają uzyskania pozwolenia właściwych służb ochrony zabytków. Zgodnie z intencją Ustawy o ochronie zabytków zakres ochrony obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków powinien być określony zapisami miejscowego planu, a sam proces inwestycyjny winien podlegać uzgodnieniom z Wojewódzkim lub Miejskim Konserwatorem Zabytków. Należy zadbać, by te błędy formalne nie pojawiały się w ustaleniach kolejnych planów.

Rada Miasta podjęła również szereg uchwał o przystąpieniu do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla następujących terenów znajdujących się w granicach miasta Olsztyn, na których występuje zabudowa historyczna, bądź stanowiska archeologiczne:

NR OBSZARU	NR UCHWAŁY	DATA PODJĘCIA UCHWAŁY	TEREN
3.	LX/903/2002	27 marca 2002 r.	Dzielnica przemysłowa „A” w Olsztynie oraz zmiana planu zagospodarowanie dla terenów przyległych
4.	LXIV/949/2002	26 czerwca 2002 r.	Teren Śródmieścia między ulicami F. Szrajbera, A. Śliwy, Warszawską i rz. Łyną
6.	LXIV/952/2002	26 czerwca 2002 r.	Otoczenie jez. Skanda
11.	LXV/962/2002	2 sierpnia 2002 r.	Otoczenie jez. Ukiel – rejon Gutkowo i zmiany w planie zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Gutkowo
12.	LXV/963/2002	2 sierpnia 2002 r.	Otoczenie jez. Ukiel – rejon Likusy
13.	VI/47/2003	29 stycznia 2003 r.	Teren Śródmieścia ograniczony ulicami Pieniężnego, Jedności Słowiańskiej, Nowowiejskiego, Wyzwolenia, linią PKP, ulicą Lanca, Mickiewicza, projektowaną Obiegową, Niepodległości i zakolem rz. Łyny
18.	V/53/2003	29 stycznia 2003 r.	Rejon uli Artyleryjskiej i Leśnej
19.	V/54/2003	29 stycznia 2003 r.	Zmiany w planie zagospodarowania przestrzennego dla terenu między zakolem rz. Łyny, linią PKP, Al. Wojska Polskiego i Kasprowicza
20.	XI/172/2003	25 czerwca 2003 r.	Śródmieście II
23.	XI/175/2003	25 czerwca 2003 r.	Ulica Śliwy – centrum handlowe
31.	XL/510/2005	26 stycznia 2005 r.	Teren ulicy Metalowej
32.	XLIV/579/2005	27 kwietnia 2005 r.	Olsztyn – Park Centralny
36.	XLIX/671/2005	28 września 2005 r.	Południowa część dzielnicy Redykajny
37.	L/691/2005	26 października 2005 r.	Otoczenie jez. Ukiel – rejon Dajtki
39.	LVII/836/2006	6 września 2006 r.	Północna część dzielnicy Redykajny

Przygotowywane Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, winny posiadać zapisy pozwalające na świadome kształtowanie przestrzeni posiadającej wartości historyczne, szczególnie w odniesieniu do kwartałów o ujednoczonej formie zabudowy i zagospodarowania. Zapisy planów powinny być doprecyzowywane w kwestii zagospodarowania terenu, wysokości budynków, podziałów elewacji, formy dachów, użytych materiałów elewacyjnych i ich kolorystyki, podobnie jak jest to ustalane w planach po sierpniu 2003 r.. Przestrzeń miejska, kształtowana z taką świadomością, czerpiącą z dawnych, sprawdzonych wzorców, mogłaby stanowić zaczątek i wyznacznik kierunku prac polegających na przywróceniu porządku w dzisiejszych strukturach miejskich.

ZABYTKI NIERUCHOME MIASTA OLSZTYNA W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW.

W granicach administracyjnych miasta znajduje się 1319 obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków. Jeżeli chodzi o ich specyfikacje to przedstawia się ona następująco:

- budynki - 1277,
- kaplice, kapliczki, krzyże - 12,
- zespoły - 4 (ul. Artyleryjska/Leśna - dawne koszary; ul. Warszawska 30 - zespół szpitala garnizonowego; ul. Warszawska 96 - dawne koszary).

Gminna ewidencja zabytków stanowi element uzupełniający programu opieki i ma na celu wskazanie tych zespołów i obiektów zabytkowych, które mimo, iż nie zostały objęte rejestrem zabytków stanowią zasób o znacznych walorach kulturowych i historycznych miasta. Należy je tym samym otoczyć właściwą ochroną poprzez odpowiednie zapisy w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego dotyczących min.: zachowania bryły, formy, kształtu i pokrycia dachu, kolorystyki elewacji oraz materiałów i wystroju architektonicznego, a także ujednoczenia form otoczenia. Należy również zapewnić szczególnie nadzór nad zamierzeniami inwestycyjnymi w obrębie i sąsiedztwie obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

BUDYNKI UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW MIASTA OLSZTYN

/stan maj 2006 r./

Lp.	ULICA	NR BUD.	DATA	TYP OBIEKTU
1	Abramowskiego	1	1938-39	dom
2	Abramowskiego	2	1938-39	dom
3	Abramowskiego	3	1938-39	dom
4	Abramowskiego	4	1938-39	dom
5	Abramowskiego	5	1938-39	dom
6	Abramowskiego	6	1938-39	dom
7	Abramowskiego	7	1938-39	dom
8	Abramowskiego	8	1938-39	dom
9	Abramowskiego	9	1938-39	dom
10	Abramowskiego	10	1938-39	dom
11	Abramowskiego	11	1938-39	dom

12	Abramowskiego	12	1938-39	dom
13	Abramowskiego	13	ok. 1936	dom
14	Abramowskiego	14	1938-39	dom
15	Abramowskiego	15	1938-39	dom
16	Abramowskiego	16	1938-39	dom
17	Abramowskiego	18	1938-39	dom
18	Abramowskiego	20	1938-39	dom
19	Abramowskiego	20	1938-39	bud. gosp.
20	Artyleryjska	10	pocz. XX w.	daw. kotłownia
21	Artyleryjska	12	XIX / XX w.	magazyn
22	Artyleryjska	45	XIX / XX w.	magazyn
23	Artyleryjska		1887-1889 1904-05	ZESPÓŁ KOSZAR ARTYLERII bloki koszarowe, budynki pomocnicze (magazynowe, garażowe)
24	Bałycka	przy torach	4 ćw. XIX w.	dom dróżnika
25	Bałycka	24	I.30-te XX w	dom
26	Bałycka	25	I.30-te XX w	dom
27	Bałycka	25b	XIX / XX w.	dom
28	Bałycka	26	I.30-te XX w.	dom
29	Bałycka	27	I.30-te XX w	dom
30	Bałycka	28	I.30-te XX w	dom
31	Bałycka	30	I.30-te XX w	dom
32	Bałycka	31	I.30-te XX w	dom / ob. poczta
33	Bałycka	42	I.30-te XX w	dom
34	Bałycka	45	I. 10-20-te XX w.	dom / ob. szkoła
35	Bałycka	47a	1938	dom
36	Bałycka	50	I.10-te XX w	dom
37	Bałycka	52	1 ćw. XX w.	dom
38	Bałycka	53	I. 10-20-te XX w.	dom
39	Bałycka	56	I. 30-te XX w.	dom
40	Bałycka	57	1 ćw. XX w.	dom
41	Bałycka	58	I. 20-30-te XX w.	dom
42	Bałycka	64	I. 20-30-te XX w.	dom
43	Bałycka	67	I. 20-30-te XX w.	dom
44	Bałycka	74a	1922-24	Kaplica fil. MB Różańcowej
45	Bałycka	77	p. XX w.	dom
46	Bałycka	80	1 ćw. XX w.	dom
47	Bałycka	81	I. 20-30-te XX w.	dom
48	Bałycka	82	1 ćw. XX w.	dom
49	Bałycka	105	I. 30-te XX w.	dom
50	Bałycka	107	I. 10-te XX w.	dom
51	Bałycka	109	I. 30-te XX w.	dom
52	Bałycka	113	I. 30-te XX w.	dom
53	Bałycka	115	I.30-te XX w.	dom
54	Bałycka	123	1 ćw. XX w.	Dom
55	Bałycka	124	I.10-20-te XX w.	dom
56	Bałycka	130	I. 30-te XX w.	dom
57	Bałycka	133	1 ćw. XX w.	dom
58	Bałycka	135	I. 20-30-te XX w.	bud. gosp.
59	Bałycka	140	1 ćw. XX w.	dom
60	Bałycka	141	p. XX w.	dom
61	Bałycka	142	k. XIX w.	dom
62	Bałycka	144	1933	dom
63	Bałycka	145	I.10-te XX w.	dom / d. szkoła
64	Bałycka	146	1937	dom
65	Bałycka	147	XIX/ XX w.	dom
66	Bałycka	149	I.10-te XX w.	dom
67	Bałycka	152	1 ćw. XX w.	dom
68	Bałycka	154	I.30-te XX w.	dom
69	Bałycka	156	1 ćw. XX w.	dom
70	Bałycka	158	I.30-te XX w.	dom
71	Bałycka	160	1937	dom
72	Bałycka	162	1 ćw. XX w.	dom
73	Bałycka	164	I.10-20 te- XX w.	dom

74	Bałtycka	166	I.30-tw XX w.	dom
75	Bałtycka	168	1 ćw. XX w.	dom
76	Bałtycka	170	I. 10-20-te XX w.	dom
77	Bałtycka	172	I. 10-te XX w.	dom
78	Bałtycka	176	I. 30-te XX w.	dom
79	Bałtycka	178	I.20-30 XX w.	dom
80	Bałtycka	180	I.20-30 XX w.	dom
81	Św. Barbary/Staromiejska	1/10	koń. XIX w. odbud. 1953-57	dom
82	Barczewskiego	6	I. 30-te XX w.	dom
83	Barczewskiego	8	I. 30-te XX w.	dom
84	Barczewskiego	10	I. 30-te XX w.	dom
85	Bartąska	1	I. 20-te XX w. przebud. I. 70-te XX	dom
86	Bartąska	1	I.20-30 XX w.	bud. gosp.
87	Bartnicka	1	I. 30-te XX w.	dom
88	Bartnicka	3	I. 20-30-te XX w.	dom
89	Bartnicka	5	I. 30-te XX w.	dom
90	Bażyńskiego	1	1936-1942	dom
91	Bażyńskiego	2	1936-1942	dom
92	Bażyńskiego	3	1936-1942	dom
93	Bażyńskiego	3a	1936-1942	dom
94	Bażyńskiego	5	1936-1942	dom
95	Bażyńskiego	7	1936-1942	dom
96	Bażyńskiego	10	1936-1942	dom
97	Bażyńskiego	11	1936-1942	dom
98	Brzozowa	32	1924	dom
99	Brzozowa	34	1924	dom
100	Bielska	16	1935-36	dom
101	Bielska	26/28	1935-36	dom
102	Bydgoska	9/10	2 poł. lat 20-tych XX w.	dom
103	Bydgoska	17	2 poł. lat 20-tych XX w.	dom
104	Bydgoska	18	2 poł. lat 20-tych XX w.	dom
105	Bydgoska	20	2 poł. lat 20-tych XX w.	dom
106	Bydgoska	21/23	2 poł. lat 20-tych XX w.	dom
107	Bydgoska	24/25	2 poł. lat 20-tych XX w.	dom
108	Bydgoska	28/29	2 poł. lat 20-tych XX w.	dom
109	Bydgoska	31	2 poł. lat 20-tych XX w.	dom
110	Chelmińska	3	lata 30-te XX w.	dom
111	Chelmińska	5/7	lata 30-te XX w.	dom
112	Chelmińska	16	lata 30-te XX w.	dom
113	Chelmińska	12/14	lata 30-te XX w.	dom
114	Chopina	1a, 1b, 1c	1938-39	dom
115	Chopina	2a, 2b, 2c, 2d	1938-39	dom
116	Chopina	3a, 3b, 3c, 3d	1938-39	dom
117	Chrobrego	8	XIX/XX w.	dom
118	Cicha	3	1 ćw. XX w.	willa
119	Curie-Skłodowskiej	2	4 ćw. XIX w.	kamienica
120	Curie-Skłodowskiej	3	k. XIX w.	kamienica
121	Curie-Skłodowskiej	4	4 ćw. XIX w.	kamienica
122	Curie-Skłodowskiej	16	I. 10-te XX w.	dom
123	Curie-Skłodowskiej	23	I. 1 ćw. XX w.	kamienica
124	Curie-Skłodowskiej	27	I. 10-te XX w.	kamienica
125	Curie-Skłodowskiej	28	ok. 1900	dom
126	Cyranki	1	I. 20-30-te XX w.	dom
127	Cyranki	1	I. 20-te XX w.	bud. gosp.
128	Cyranki	2	I. 20-te XX w.	dom
129	Cyranki	3	I. 20-te XX w.	dom
130	Cyranki	5	I. 30-te XX w.	dom
131	Cyranki	7	I. 20-te XX w.	dom
132	Czapli	2	I. 20-te XX w.	dom (ob. przedszkole)
133	Czeska	1	1935-36	dom
134	Czeska	3	1935-36	dom
135	Czeska	5	1935-36	dom
136	Czeska	9	1935-36	dom
137	Dąbrowszczaków	6a	XIX/XX w.	bud. gosp.

138	Dąbrowszczaków	7	1900-03	dom
139	Dąbrowszczaków	10a	1900-10	budynek gosp.
140	Dąbrowszczaków	11	1 ćw. XX w.	dom/bank
141	Dąbrowszczaków	12	1889	dom/bank
142	Dąbrowszczaków	13	1900-03	dom
143	Dąbrowszczaków	15	1900-03	dom
144	Dąbrowszczaków	16	ok. 1900	dom
145	Dąbrowszczaków	17	1900-03	dom
146	Dąbrowszczaków	21	ok. 1890	dom
147	Dąbrowszczaków	32	ok. 1890	kamienica
148	Dąbrowszczaków	33	1 ćw. XX w.	kamienica
149	Dąbrowszczaków	41/42	1906-11	kamienica
150	Dąbrowszczaków	43	1878-1880	budynek obsługi sądu
151	Diernowa	1	20-30-te I. XX w.	dom
152	Diernowa	12	20-30-te I. XX w.	dom
153	Diernowa	14	20-30-te I. XX w.	dom
154	Długosza	3	odbud. 1953-57	dom
155	Dolna	2	I. 20-te XX	dom
156	Dolna	5	I. 30-te XX w.	dom
157	Dolna	6	I. 20-te XX w.	dom
158	Dolna	10	1 ćw. XX w.	dom
159	I Dywizji WP	2	1937-1942	dom
160	I Dywizji WP	4	1937-1942	dom
161	I Dywizji WP	9	1937-1942	dom
162	I Dywizji WP	10	1937-1942	dom
163	I Dywizji WP	14	1937-1942	dom
164	I Dywizji WP	16	1937-1942	dom
165	I Dywizji WP	18	1937-1942	dom
166	I Dywizji WP	19	1937-1942	dom
167	I Dywizji WP	22	1937-1942	dom
168	I Dywizji WP	23	1937-1942	dom
169	I Dywizji WP	24	1937-1942	dom
170	I Dywizji WP	28	1937-1942	dom
171	I Dywizji WP	29	1937-1942	dom
172	I Dywizji WP	30	1937-1942	dom
173	I Dywizji WP	32	1937-1942	dom
174	I Dywizji WP	33	1937-1942	dom
175	I Dywizji WP	35	1937-1942	dom
176	I Dywizji WP	38	1937-1942	dom
177	I Dywizji WP	40	1937-1942	dom
178	I Dywizji WP	42	1937-1942	dom
179	I Dywizji WP	44	1937-1942	dom
180	I Dywizji WP	48	1937-1942	dom
181	I Dywizji WP	50	1937-1942	dom
182	I Dywizji WP	52	1937-1942	dom
183	I Dywizji WP	54	1937-1942	dom
184	I Dywizji WP	56	1937-1942	dom
185	I Dywizji WP	58	1937-1942	dom
186	I Dywizji WP	60	1937-1942	dom
187	I Dywizji WP	62	1937-1942	dom
188	Fałata	1/3	pocz. I. 20-tych XX w.	dom
189	Fałata	2	pocz. I. 20-tych XX w.	dom
190	Fałata	2a	pocz. I. 20-tych XX w.	dom
191	Fałata	4	pocz. I. 20-tych XX w.	dom
192	Fałata	6	pocz. I. 20-tych XX w.	dom
193	Fałata	8	pocz. I. 20-tych XX w.	dom
194	Fałata	9	I.20-te XX w.	dom
195	Fałata	10	I.20-te XX w.	dom
196	Fałata	11	I.20-te XX w.	dom
197	Fałata	13	I.20-te XX w.	dom
198	Fałata	15	I.20-te XX w.	dom
199	Fałata	17	I.20-te XX w.	dom
200	Gdańska	1/3/5	I.30-te XX w.	dom
201	Gdańska	2/4/6	I.30-te XX w.	dom
202	Gdańska	7/9	I.30-te XX w.	dom
203	Gdańska	8/10	I.30-te XX w.	dom

204	Gdyńska	1	1935-36	dom
205	Gdyńska	3	1936-36	dom
206	Gdyńska	2/4	1935-36	dom
207	Gdyńska	5	1935-36	dom
208	Gdyńska	6	1935-36	dom
209	Gdyńska	7	1935-36	dom
210	Gdyńska	8	1935-36	dom
211	Gdyńska	9	1935-36	dom
212	Gdyńska	10	1935-36	dom
213	Gdyńska	11	1935-36	dom
214	Gdyńska	12	1935-36	dom
215	Gdyńska	13	1935-36	dom
216	Gdyńska	15	1935-36	dom
217	Gołdapska	12	1935-36	dom
218	Gołdapska	14	1935-36	dom
219	Grabowskiego	1	1933-35	dom
220	Grabowskiego	2	ok. 1935	dom
221	Grabowskiego	3	ok. 1935	dom
222	Grabowskiego	5	ok. 1935	dom
223	Grabowskiego	6	ok. 1935	dom
224	Grabowskiego	7	ok. 1935	dom
225	Grabowskiego	8	ok. 1935	dom
226	Grabowskiego	10	ok. 1935	dom
227	Grabowskiego	13	ok. 1935	dom
228	Grabowskiego	14	ok. 1935	dom
229	Grabowskiego	15	ok. 1935	dom
230	Grabowskiego	16	ok. 1935	dom
231	Grabowskiego	17	ok. 1935	dom
232	Grabowskiego	19	ok. 1935	dom
233	Grabowskiego	20	ok. 1935	dom
234	Grabowskiego	21	ok. 1935	dom
235	Grabowskiego	22	ok. 1935	dom
236	Grabowskiego	23	ok. 1935	dom
237	Grabowskiego	25	ok. 1935	dom
238	Grabowskiego	26	ok. 1935	dom
239	Grabowskiego	27	ok. 1935	dom
240	Grabowskiego	29	ok. 1935	dom
241	Grabowskiego	31	ok. 1935	dom
242	Grabowskiego	33	ok. 1935	dom
243	Grabowskiego	35	ok. 1935	dom
244	Grabowskiego	37	ok. 1935	dom
245	Grabowskiego	39	ok. 1935	dom
246	Grabowskiego	41	ok. 1935	dom
247	Grabowskiego	45	ok. 1935	dom
248	Grabowskiego	47	ok. 1935	dom
249	Gronowa	14	ok. 1928	dom
250	Gronowa	16	I. 30-te XX w.	Dom
251	Gronowa	33	1 ćw. XX w.	Dom
252	Gronowa	35	I. 20-te XX w.	dom
253	Gronowa	37	I. 20-30-te XX w.	dom
254	Gronowa	39	pocz. XX w.	dom
255	Grotha	2	1933-1939	dom
256	Grotha	4	1933-1939	dom
257	Grotha	6	1933-1939	dom
258	Grotha	1-15	1933-1939	dom
259	Grunwaldzka	koło kaplicy Jerozolimskiej	1866	krzyż
260	Grunwaldzka	28	1920	dom
261	Grunwaldzka	30	1936-37	dom
262	Grunwaldzka	34	1936-37	dom
263	Grunwaldzka	41	k. XIX w.	dom
264	Grunwaldzka	43	k. XIX w.	dom
265	Gutkowo	przy torach	XIX/XX w.	nastawnia kolejowa
266	Gutkowo	przy torach	XIX/XX w.	nastawnia kolejowa
267	Gutkowo/Sokola	przy torach	XIX/XX w.	stacja kolejowa
268	Gutkowo	37	I. 10-20-te XX w.	dom

269	Hibnera	36	1936 -1937	dom
270	Hibnera	38	1938	dom
271	Hibnera	41	1936 -1937	dom
272	Hibnera	42	1936 -1937	dom
273	Hibnera	43	1938	dom
274	Hibnera	47	1936 -1937	dom
275	Hibnera	49	1936 -1937	dom
276	Hibnera	51	1938	dom
277	Hibnera	53	1936 -1937	dom
278	Hibnera	55	1936 -1937	dom
279	Hibnera	57	1936 -1937	dom
280	Hibnera	59	1936 -1937	dom
281	Hibnera	61	1936 -1937	dom
282	Hibnera	63	1936 -1937	dom
283	Hibnera	65	1936 -1937	dom
284	Hibnera	69	1936 -1937	dom
285	Hibnera	71	1936 -1937	dom
286	Hibnera	73	1936 -1937	dom
287	Jagiellończyka	0	XIX/XX w.	kapliczka
288	Jagiellończyka	5/6	XIX/XX w.	dom
289	Jagiellończyka	13/15	I.30-te XX w., odb. I.50-te	dom
290	Jagiellończyka	22	I. 90-te XIX w.	dom
291	Jagiellońska	2	1900-10	dom
292	Jagiellońska	4	1900-10	dom
293	Jagiellońska	7	XIX w. koniec	dom
294	Jagiellońska	9	XIX w. koniec	dom
295	Jagiellońska	11/13	XIX w. koniec	dom
296	Jagiellońska	20	1900-10	dom
297	Jagiellońska	22	1900-10	dom
298	Jagiellońska	30	1900-10	dom
299	Jagiellońska	32	1900-10	dom
300	Jagiellońska	34/36	1 ćw. XX w.	dom
301	Jagiellońska	40	1913 ok.	dom
302	Jagiellońska	42	1913 ok.	dom
303	Jagiellońska	47	I. 20-30-te XX w.	dom
304	Jagiellońska	48	2 połowa I. 20-tych XX w.	dom
305	Jagiellońska	50(1)	1906-11	zespół koszar wojskowych
306	Jagiellońska	50(2)	1906-11	zespół koszar wojskowych
307	Jagiellońska	50(3)	1906-11	zespół koszar wojskowych
308	Jagiellońska	50(4)	1906-11	zespół koszar wojskowych
309	Jagiellońska	50(7)	1906-11	zespół koszar wojskowych
310	Jagiellońska	50(15)	1906-11	zespół koszar wojskowych
311	Jagiellońska	50(16)	1906-11	zespół koszar wojskowych
312	Jagiellońska	50(18)	1906-11	zespół koszar wojskowych
313	Jagiellońska	51	I. 30-te XX w.	dom
314	Jagiellońska	53	I. 30-te XX w.	dom
315	Jagiellońska	60/62	2 połowa I. 20-tych XX w.	dom
316	Jagiellońska	61/63	2 połowa I. 20-tych XX w.	dom
317	Jagiellońska	64/66	30-te I. XX w.	dom
318	Jagiellońska	65	2 połowa I. 20-tych XX w.	dom
319	Jagiellońska	67/69	2 połowa I. 20-tych XX w.	dom
320	Jagiellońska	70	30-te I. XX w.	dom
321	Jagiellońska	71/73	2 połowa I. 20-tych XX w.	dom
322	Jagiellońska	72/74	2 połowa I. 20-tych XX w.	dom
323	Jagiellońska	75/77	2 połowa I. 20-tych XX w.	dom
324	Jagiellońska	76	I. 30-te XX w.	dawne przedszkole
325	Jagiellońska	78	I.20-te – 30-te XX w.	dom
326	Jagiellońska	79/81	2 połowa I. 20-tych XX w.	dom
327	Jagiellońska	83/85	2 połowa I. 20-tych XX w.	dom
328	Jagielły	3	ok. 1936-1938	dom
329	Jagielły	5	ok. 1936-1938	dom
330	Jagielły	7	ok. 1936-1938	dom
331	Jagodowa	4	I. 20-30-te XX w.	dom
332	Jagodowa	7	I. 20-30-te XX w.	dom
333	Jagodowa	8	I. 20-30-te XX w.	dom
334	Jarocka	29	I. 20-30-te XX w.	dom

335	Jarocka	30	I. 20-30-te XX w.	dom
336	Jarocka	42	2 poł. XIX w. (1888-89)	Kaplica MB Szkaplerznej
337	Jarocka	65	I. 10-te XX w.	szkoła
338	Jastrzębia	2	1937	dom
339	Jeziorna	9	I. 30-te XX w.	dom, nad jeziorem
340	Jeziorna	11	I. 20-te XX w.	dom, nad jeziorem
341	Juranda ze Spychowa	1	1936-1942	dom
342	Juranda ze Spychowa	2	1936-1942	dom
343	Juranda ze Spychowa	5	1936-1942	dom
344	Juranda ze Spychowa	6	1936-1942	dom
345	Juranda ze Spychowa	9	1936-1942	dom
346	Juranda ze Spychowa	10	1936-1942	dom
347	Juranda ze Spychowa	12	1936-1942	dom
348	Kajakowa	4	I. 30-te XX w.	dom
349	Karłowicza	1	1938-39	dom
350	Karłowicza	2	1938-39	warsztat
351	Karłowicza	4	1938-39	dom
352	Karłowicza	6/8	1938-39	dom
353	Karłowicza	9	1938-39	dom
354	Karłowicza	13/15	1938-39	dom
355	Karłowicza	19	1938-39	dom brama
356	Karłowicza	21	1938-39	dom
357	Kasprowicza	4a/b	1890-92	dom
358	Kasprowicza	7	I. 30-te XX w.	warsztat
359	Kasprowicza	20	I. 20-te XX w.	dom
360	Kasprowicza	22	I. 20-te XX w.	dom
361	Kasprowicza	24	I. 20-te XX w.	dom
362	Kasprowicza	26	I. 20-te XX w.	dom
363	Kasprowicza	28	I. 20-te XX w.	dom
364	Kasprowicza	30	I. 20-te XX w.	dom
365	Kasprowicza	32	I. 20-te XX w.	dom
366	Kasprowicza	34	I. 20-te XX w.	dom
367	Kasprowicza	36a	I. 20-te XX w.	dom
368	Kasprowicza	36	I. 20-te XX w.	dom brama
369	Kasprowicza	36b	I. 20-te XX w.	dom
370	Kasprowicza	38	I. 20-te XX w.	dom
371	Katowicka	11/13	I. 30-te XX w.	dom
372	Kętrzyńskiego	1A	I. 30-te XX w.	dom
373	Kętrzyńskiego	1B	I. 30-te XX w.	dom
374	Klasztorna	1	koniec I. 20-tych XX w.	dom
375	Klasztorna	1A	koniec I. 20-tych XX w.	dom
376	Klasztorna	2	koniec I. 20-tych XX w.	dom
377	Klasztorna	3	koniec I. 20-tych XX w.	dom
378	Knosały	5	pocz. XX w.	dom
379	Knosały	9	pocz. XX w.	dom
380	Knosały	0	pocz. XX w.	magazyn
381	Kolejowa	6	I. 20-te/30-te XX w.	dom
382	Kolejowa	7	I. 20-te/30-te XX w.	dom
283	Kolejowa	8	I. 20-te/30-te XX w.	dom
384	Kolejowa	9	I. 20-te/30-te XX w.	dom
385	Kolejowa	15	I. 90-te XIX	dom
386	Kołtąta	13	XIX w. przebud. po 1990	dom
387	Kołtąta	15	I. 30-te XX (mury z XIV i XIX)	dom
388	Konopna	1	1 ćw. XX w.	dom
389	Konopna	2	I. 20-te XX w.	dom
390	Konopna	3	p. XX w.	dom
391	Konopna	6	I. 30-te XX w.	dom
392	Konopna	8	I. 30-te XX w.	dom
393	Konopna	10	pocz. XX w.	dom
394	Konopnickiej	4AB	I. 20-te XX w.	dom
395	Konopnickiej	5	I. 20-te XX w.	dom
396	Konopnickiej	8AB	I. 20-te XX w.	dom
397	Kopernika	4	I. 20-te XX w.	dom
398	Kopernika	5	1905-1910	dom

399	Kopernika	9a	1901-05	dom
400	Kopernika	14a	XIX w. koniec	magazyn
401	Kossaka	2/4	1938-39	dom
402	Kossaka	6/8	1938-39	dom
403	Kossaka	9/11	1938-39	dom
404	Kossaka	10/12	1938-39	dom
405	Kossaka	13/15	1938-39	dom
406	Kossaka	14/16	1938-39	dom
407	Kossaka	17/19	1938-39	dom
408	Kossaka	18/20	1938-39	dom
409	Kossaka	21/23	1938-39	dom
410	Kossaka	22/24	1938-39	dom
411	Kossaka	25/27	1938-39	dom
412	Kossaka	26/28	1938-39	dom
413	Kossaka	30/32	1938-39	dom
414	Kossaka	34	1938-39	dom
415	Koszalińska	3	1935-36	dom
416	Koszalińska	6/8	1935-36	dom
417	Koszalińska	10/12	1935-36	dom
418	Koszalińska	14/16	1935-36	dom
419	Koszalińska	17/19	1935-36	dom
420	Koszalińska	21/23	1935-36	dom
421	Koszalińska	25/27	1935-36	dom
422	Koszalińska	28	1935-36	dom
423	Koszalińska	29/31	1935-36	dom
424	Kościuszki	8	lata 30-te XX w.	kamienica
425	Kościuszki	10	lata 30-te XX w.	kamienica
426	Kościuszki	12	1 ćw. XX w.	kamienica
427	Kościuszki	14	lata 30-te XX w.	dom
428	Kościuszki	14a	lata 30-te XX w.	dom
429	Kościuszki	24	lata 30-te XX w.	dom
430	Kościuszki	26	lata 30-te XX w.	dom
431	Kościuszki	70	1926-27	szkoła
432	Kościuszki	71	I. 30-te XX w. odb. I. 50-te	kamienica
433	Kościuszki	73	I. 30-te XX w. odb. I. 50-te	kamienica
434	Kościuszki	75	I. 30-te XX w. odb. I. 50-te	kamienica
435	Kościuszki	77	I. 30-te XX w. odb. I. 50-te	kamienica
436	Kościuszki	79	I. 30-te XX w. odb. I. 50-te	kamienica
437	Kościuszki	84	lata 30-te XX w.	dom
438	Kościuszki	86	lata 30-te XX w.	dom
439	Kościuszki	88	lata 30-te XX w.	dom
440	Kościuszki	90	lata 30-te XX w.	dom
441	Kościuszki	95	lata 30-te XX w.	dom
442	Kościuszki	97	lata 30-te XX w.	dom
443	Kościuszki	99	lata 30-te XX w.	dom
444	Kościuszki	101	lata 30-te XX w.	dom
445	Kościuszki	103	lata 30-te XX w.	dom
446	Kościuszki	105	lata 30-te XX w.	dom
447	Kościńskiego	2	1933-1939	dom
448	Kościńskiego	3	1933-1939	dom
449	Kościńskiego	4	1933-1939	dom
450	Kościńskiego	5/7	1933-1939	dom
451	Kościńskiego	6	1933-1939	dom
452	Kościńskiego	8	1933-1939	dom
453	Kościńskiego	9	1933-1939	dom
454	Kościńskiego	10	1933-1939	dom
455	Kościńskiego	12	1933-1939	dom
456	Krańcowa	2	I. 20-30-te XX w.	dom
457	Krańcowa	4	I. 20-30-te XX w.	dom
458	Krańcowa	6	I. 20-30-te XX w.	dom
459	Krańcowa	8	I. 20-30-te XX w.	dom
460	Kraszewskiego	1	I. 30-te XX w.	dom
461	Kraszewskiego	4	I. 30-te XX w.	dom
462	Kręta	1	1935-36	dom
463	Kręta	2	1935-36	dom
464	Kręta	3	1935-36	dom

465	Kręta	4	1935-36	dom
466	Kręta	5	1935-36	dom
467	Kręta	7	1935-36	dom
468	Kręta	8/10	1935-36	dom
469	Kręta	9	1935-36	dom
470	Kręta	12/14	1935-36	dom
471	Kręta	13	1935-36	dom
472	Kręta	15	1935-36	dom
473	Kręta	16/18	1935-36	dom
474	Kręta	17	1935-36	dom
475	Kręta	19	1935-36	dom
476	Kręta	20/22	1935-36	dom
477	Kręta	21/23	1935-36	dom
478	Kręta	24/26	1935-36	dom
479	Kręta	25/27	1935-36	dom
480	Kręta	28/30	1935-36	dom
481	Kręta	29	1935-36	dom
482	Kręta	32/34	1935-36	dom
483	Kręta	33/35	1935-36	dom
484	Kromera	1	lata 20-te XX w.	dom
485	Kromera	5	1 ćw. XX w.	dom (d. koszary)
486	Kromera	7	1 ćw. XX w.	dom (d. koszary)
487	Kromera	9	lata 20-te XX w.	dom
488	Kromera	11	lata 20-te XX w.	dom
489	Kromera	11a	lata 20-te XX w.	dom
490	Krótką	1	1935-36	dom
491	Krótką	3	1935-36	dom
492	Krótką	5	1935-36	dom
493	Księcia Witolda	1	1937-1942	dom
494	Księcia Witolda	4	1937-1942	dom
495	Księcia Witolda	8	1937-1942	dom
496	Księcia Witolda	10	1937-1942	dom
497	Księcia Witolda	12	1937-1942	dom
498	Księcia Witolda	13	1937-1942	dom
499	Księcia Witolda	15	1937-1942	dom
500	Księcia Witolda	17	1937-1942	dom
501	Księcia Witolda	18	1937-1942	dom
502	Księcia Witolda	19	1937-1942	dom
503	Księcia Witolda	20	1937-1942	dom
504	Księcia Witolda	22	1937-1942	dom
505	Księcia Witolda	24	1937-1942	dom
506	Księcia Witolda	28	1937-1942	dom
507	Księcia Witolda	30	1937-1942	dom
508	Księcia Witolda	34	1937-1942	dom
509	Księcia Witolda	36	1937-1942	dom
510	Lanca	3		dom
511	Lanca	4	ok. 1910	dom
512	Lelewela	4	XIX w.	dom
513	Lengowskiego	1/3/5	ok. 1926	dom
514	Lengowskiego	7/9	ok. 1911	dom
515	Leśna	1a	XIX/XX w.	dom
516	Leśna		1898 1904-05 1910-11	ZESPÓŁ KOSZAR PIECHOTY
517	Limanowskiego	14	I. 30-te XX w.	dom
518	Limanowskiego	16	I. 30-te XX w.	dom
519	Limanowskiego	18	I. 30-te XX w.	dom
520	Limanowskiego	20	I. 30-te XX w.	dom
521	Limanowskiego	21	I. 30-te XX w.	dom
522	Limanowskiego	22	I. 30-te XX w.	dom
523	Limanowskiego	23	I. 30-te XX w.	dom
524	Limanowskiego	24	I. 30-te XX w.	dom
525	Limanowskiego	26	I. 30-te XX w.	dom
526	Limanowskiego	27	I. 30-te XX w.	dom
527	Limanowskiego	28	I. 30-te XX w.	dom
528	Limanowskiego	29	I. 30-te XX w.	dom

529	Limanowskiego	31	I. 30-te XX w.	dom
530	Limanowskiego	33	I. 30-te XX w.	dom
531	Limanowskiego	34	I. 30-te XX w.	dom
532	Limanowskiego	35	I. 30-te XX w.	dom
533	Limanowskiego	37/41	I. 30-te XX w.	dom
534	Limanowskiego	38/44	I. 30-te XX w.	dom
535	Limanowskiego	46/54	I. 30-te XX w.	dom
536	Lipowa	2	1937-1942	dom
537	Lipowa	3	1937-1942	dom
538	Lipowa	4	1937-1942	dom
539	Lipowa	5	1937-1942	dom
540	Lipowa	6	1937-1942	dom
541	Lipowa	8	1937-1942	dom
542	Lipowa	9	1937-1942	dom
543	Lipowa	10	1937-1942	dom
544	Lipowa	11	1937-1942	dom
545	Lipowa	12	1937-1942	dom
546	Lipowa	13	1937-1942	dom
547	Lipowa	17	1937-1942	dom
548	Lipowa	19	1937-1942	dom
549	Lipowa	21	1937-1942	dom
550	Lipowa	23	1937-1942	dom
551	Lipowa	24/26	1937-1942	dom
552	Lipowa	29	1937-1942	dom
553	Lipowa	28/30	1937-1942	dom
554	Lipowa	31	1937-1942	dom
555	Lipowa	32/34	1937-1942	dom
556	Lipowa	37/39	1937-1942	dom
557	Lipowa	36/38	1937-1942	dom
558	Lipowa	41/43	1937-1942	dom
559	Lipowa	47	1937-1942	dom
560	Lipowa	49/51	1937-1942	dom
561	Lipowa	53/55	1937-1942	dom
562	11 Listopada	7	pocz. XX	dom
563	Liszewskiego	5	4 ćw. XIX w	kamienica
564	Lubelska	1	lata 30-te XX w.	dom
565	Lubelska	4	lata 30-te XX w.	dom
566	Lubelska	5	koń. XIX w.	magazyn
567	Lubelska	6	przebudowany	dom
568	Lubelska	8	lata 30-te XX w	dom
569	Ludowa	1/3	1935-36	dom
570	Ludowa	5/7	1935-36	dom
571	Ludowa	9/11	1935-36	dom
572	Łabędzia	1	I. 20-30 XX w.	dom
573	Łabędzia	3	I. 20-30 XX w.	dom
574	Łabędzia	8	I. 20-30 XX w.	dom
575	Łabędzia	18	I. 20-30 XX w.	dom
576	Łukasińskiego	1-1a	k. XIX w.	dom
577	Łupsztych	10	I. 20 XX w.	dom
578	Łupsztych	22	I. 10-20-te XX w.	dom
579	Łupsztych	24	p. XX w.	dom
580	1 – Maja	14	p. XX w.	kamienica
581	1 – Maja	15	p. XX w.	kamienica
582	1 – Maja	16	p. XX w.	kamienica
583	Malinowa	1	ok. 1935 r.	dom
584	Malinowa	2	ok. 1935 r.	dom
585	Malinowa	3	ok. 1935 r.	dom
586	Malinowa	4	ok. 1935 r.	dom
587	Malinowa	5	ok. 1935 r.	dom
588	Malinowa	6	ok. 1935 r.	dom
589	Malinowa	7	ok. 1935 r.	dom
590	Malinowa	8	ok. 1935 r.	dom
591	Malinowa	9	ok. 1935 r.	dom
592	Malinowa	10	ok. 1935 r.	dom
593	Malinowa	11	ok. 1935 r.	dom
594	Malinowa	12	ok. 1935 r.	dom

595	Malinowa	13	ok. 1935 r.	dom
596	Malinowa	14	ok. 1935 r.	dom
597	Malinowa	15	ok. 1935 r.	dom
598	Malinowa	16	ok. 1935 r.	dom
599	Malinowa	21/23	ok. 1935 r.	dom
600	Malinowa	22/24	ok. 1935 r.	dom
601	Mariańska	4	k. XIX w.	dom przedpogrzebowy
602	Mewy	2	I.30-te XX w.	dom
603	Mewy	6	I.20-te XX w.	dom
604	Mickiewicza	1	1905-07; odb. I. 50-te XX w.	dom
605	Mickiewicza	10	I. 20-30-te XX w.	plebania
606	Mielczarskiego	3	ok.1935	dom
607	Mielczarskiego	4	ok. 1935	dom
608	Mielczarskiego	5	ok. 1935	dom
609	Mielczarskiego	6	ok. 1935	dom
610	Mielczarskiego	7	ok. 1935	dom
611	Mielczarskiego	9	ok. 1935	dom
612	Mielczarskiego	10	ok. 1935	dom
613	Mielczarskiego	11	ok. 1935	dom
614	Mielczarskiego	13	ok. 1935	dom
615	Moniuszki	6/8	koniec I. 20-tych I. XX w.	dom
616	Moniuszki	10	1932	dom
617	Moniuszki	12/14	koniec I. 20-tych I. XX w.	dom
618	Morska	1	ok. 1935	dom
619	Morska	2	ok. 1935	dom
620	Morska	3	ok. 1935	dom
621	Morska	4	ok. 1935	dom
622	Morska	5	ok. 1935	dom
623	Morska	6	ok. 1935	dom
624	Morska	7	ok. 1935	dom
625	Morska	8	ok. 1935	dom
626	Morska	9	ok. 1935	dom
627	Morska	10	ok. 1935	dom
628	Morska	11	ok. 1935	dom
629	Morska	12	ok. 1935	dom
630	Morska	13	ok. 1935	dom
631	Morska	14	ok. 1935	dom
632	Morska	15	ok. 1935	dom
633	Morska	16	ok. 1935	dom
634	Morska	17	ok. 1935	dom
635	Morska	18	ok. 1935	dom
636	Morska	19	ok. 1935	dom
637	Morska	20	ok. 1935	dom
638	Morska	21	ok. 1935	dom
639	Morska	23	ok. 1935	dom
640	Morska	24	ok. 1935	dom
641	Morska	25	ok. 1935	dom
642	Morska	26	ok. 1935	dom
643	Morska	27	ok. 1935	dom
644	Morska	28	ok. 1935	dom
645	Morska	29	ok. 1935	dom
646	Morska	31	ok. 1935	dom
647	Morska	33	ok. 1935	dom
648	Morska	35	ok. 1935	dom
649	Morska	37	ok. 1935	dom
650	Morska	38	ok. 1935	dom
651	Morska	39	ok. 1935	dom
652	Morska	40	ok. 1935	dom
653	Morska	41	ok. 1935	dom
654	Morska	43	ok. 1935	dom
655	Morska	45	ok. 1935	dom
656	Morska	47	ok. 1935	dom
657	Morska	51	ok. 1935	dom
658	Morska	55	ok. 1935	dom
659	Morwowa	7/9	lata 30-te XX w.	dom

660	Morwowa	11	lata 30-te XX w.	dom
661	Morwowa	13	lata 30-te XX w.	dom
662	Morwowa	14	lata 30-te XX w.	dom
663	Morwowa	15	lata 30-te XX w.	dom
664	Morwowa	16	lata 30-te XX w.	dom
665	Morwowa	17	lata 30-te XX w.	dom
666	Morwowa	18	lata 30-te XX w.	dom
667	Morwowa	19	lata 30-te XX w.	dom
668	Morwowa	20	lata 30-te XX w.	dom
669	Morwowa	21	lata 30-te XX w.	dom
670	Morwowa	23	lata 30-te XX w.	dom
671	Morwowa	25	lata 30-te XX w.	dom
672	Morwowa	27	lata 30-te XX w.	dom
673	Morwowa	28	lata 30-te XX w.	dom
674	Morwowa	29	lata 30-te XX w.	dom
675	Morwowa	30	lata 30-te XX w.	dom
676	Morwowa	34	lata 30-te XX w.	dom
677	Morwowa	36	lata 30-te XX w.	dom
678	Narutowicza	1/3/5	1933-1939	dom
679	Narutowicza	7/9/11	1933-1939	dom
680	Narutowicza	13	1933-1939	dom
681	Narutowicza	15	1933-1939	dom
682	Narutowicza	17	1933-1939	dom
683	Narutowicza	19	1933-1939	dom
684	Narutowicza	21	1933-1939	dom
685	Narutowicza	23	1933-1939	dom
686	Narutowicza	25	1933-1939	dom
687	Niborska	1/3	1935-36	dom
688	Niborska	5/7	1935-36	dom
689	Niborska	9/11	1935-36	dom
690	Niborska	13/15	1935-36	dom
691	Niborska	17/19	1935-36	dom
692	Niborska	21/23	1935-36	dom
693	Niedziałkowskiego	1	pocz. XX w.	dom
694	Niepodległości	66/68	I. 30-te XX w.	kamienica
695	Nowowiejskiego	4	k. XIX w.	dom
696	Nowowiejskiego	11a	p. XX w.	dom
697	Obrońców	1/3	1937	dom
698	Obrońców	2	1937	dom
699	Obrońców	5/7	1937	dom
700	Obrońców	6/8	1937	dom
701	Obrońców	9/11	1937	dom
702	Obrońców	10/12	1937	dom
703	Obrońców	13/15	1937	dom
704	Obrońców	14/16	1937	dom
705	Obrońców	17/19	1937	dom
706	Obrońców	18/20	1937	dom
707	Obrońców	21/23	1937	dom
708	Obrońców	22/24	1937	dom
709	Obrońców	26/28	1937	dom
710	Oficerska	1a	lata 20-te XX w.	dom
711	Oficerska	2	lata 20-te XX w.	dom
712	Oficerska	3	lata 20-te XX w.	dom
713	Oficerska	4	lata 20-te XX w.	dom
714	Oficerska	5	lata 20-te XX w.	dom
715	Oficerska	6	lata 20-te XX w.	dom
716	Oficerska	13	lata 20-te XX w.	dom
717	Oficerska	14	lata 20-te XX w.	dom
718	Oficerska	15	lata 20-te XX w.	dom
719	Okopowa	16	I. 30-te XX w. odb.1956	dom, ob. przedszkole
720	Okopowa	24	poł. XIX, przebud. 1955	dom
721	Okólna	25	I. 20-30-te XX w.	dom
722	Okrzei	17	I.30-te XX w.	dom
723	Okrzei	18	I.30-te XX w.	dom
724	Okrzei	19	I.30-te XX w.	dom
725	Okrzei	26	1 ćw. XX w.	dom

726	Opolska	1	1935-37	dom
727	Opolska	3	1935-37	dom
728	Opolska	5	1935-37	dom
729	Opolska	7	1935-37	dom
730	Opolska	9	1935-37	dom
731	Opolska	15	1935-37	dom
732	Opolska	17	1935-37	dom
733	Opolska	19	1935-37	dom
734	Orkana	17	I. 10-20-te XX w.	dom
735	Orla	8	I.30-te XX w.	dom
736	Orla	10	I.30-te XX w.	dom
737	Partyzantów	9	XIX w. koniec	dom
738	Partyzantów	10	I. 20-30-te XX w.	bud. gospodarczy
739	Partyzantów	12	pocz. XX w.	dom
740	Partyzantów	12a	XIX / XX w.	dom
741	Partyzantów	12b	20-te I. XX w.	dom
742	Partyzantów	13	pocz. XX w.	dom
743	Partyzantów	14	XIX / XX w.	dom
744	Partyzantów	15	XIX / XX w.	dom
745	Partyzantów	15a	XIX w. koniec	dom
746	Partyzantów	23	1884	Dom (Komenda Policji)
747	Partyzantów	24	1888	dom
748	Partyzantów	25	XX w. początek	dom
749	Partyzantów	28	XX w. początek	dom
750	Partyzantów	29	XX w. 1 ćw.	dom
751	Partyzantów	30a	XIX / XX w.	dom
752	Partyzantów	37		dom
753	Partyzantów	38		dom
754	Partyzantów	65	1 ćw. XX w.	dom
755	Partyzantów	66	1 ćw. XX w.	dom
756	Partyzantów	81	XIX / XX w.	dom
757	Partyzantów	82	XIX / XX w.	dom
758	Piastowska	6	1953-58 odb.	dom
759	Piastowska	7	1953-58 odb.	dom
760	Pieczewska	5	I. 20-30-te XX w.	dom
761	Pieczewska	11	I. 20-30-te XX w.	dom
762	Pieniężnego	2	k. XIX w.	dom
763	Pieniężnego	2b	k. XIX w.	dom
764	Pieniężnego	3a	1906	dom/dawna szkoła ob.przedszkole
765	Pieniężnego	5/5a	k. XIX w.	brama
766	Pieniężnego	10	I. 20-30-te XX w.	dom
767	Pieniężnego	13	1 ćw. XX w.	dom
768	Pieniężnego	15	k. XX w.	dom
769	Pieniężnego	16	1936	kino Polonia
770	Pieniężnego	25	p. XX w. (1908)	dom
771	Pieniężnego	27	k. XIX w. (1888)	dom
772	Piłsudskiego	3	1895-98	więzienie
773	Piłsudskiego	23/35	I. 20-te XX w. (połowa)	dom
774	Piłsudskiego	37/47	I. 20-te XX w. (połowa)	dom
775	Piłsudskiego	49	I.30-te XX w.	dom
776	Piłsudskiego	51	I.30-te XX w.	dom
777	Piłsudskiego	53	I.30-te XX w.	dom
778	Piłsudskiego	62	1 ćw. XX w.	dom
779	Piłsudskiego	62a	1 ćw. XX w.	dom
780	Piłsudskiego	64	XX w. 1 ćw.	dom
781	Pl. Aliantów	6	ok. 1935	dom
782	Pl. Aliantów	8	ok. 1935	dom
783	Pl. Aliantów	10	ok. 1935	dom
784	Pl. Aliantów	12-14	ok. 1935	dom
785	Pl. Aliantów	18	ok. 1935	dom
786	Pl. Daszyńskiego	1-11	początek I. 30-tych XX w.	zabudowa szeregowa
787	Pl. Daszyńskiego	2-12	początek I. 30-tych XX w.	zabudowa szeregowa
788	Pl. Jedności Słowiańskiej	7	pocz. XX w.	dom
789	Pl. Lotników	2	ok. 1935	dom
790	Pl. Lotników	4	ok. 1935	dom

791	Pl. Lotników	5	ok. 1935	dom
792	Pl. Lotników	6	ok. 1935	dom
793	Pl. Lotników	7	ok. 1935	dom
794	Plater E.	3	1910-1913	dom
795	Plater E.	5	1921-1939	dom
796	Plater E.	9	1921-1939	dom
797	Plater E.	11	1921-1939	dom
798	Plater E.	13	1921-1939	dom
799	Plater E.	14	1921-1939	dom
800	Plater E.	15	1921-1939	dom
801	Plater E.	24	1921-1939	dom
802	Plater E.	26	1921-1939	dom
803	Plater E.	28	1921-1939	dom
804	Plażowa	1	1 ćw. XX w. 1938	dom
805	Plażowa	2	1 ćw. XX w. l.30	dom
806	Plażowa	4	1 ćw. XX w. l.30	dom
807	Pływacka	1	l. 10-20 te XX w.	dom
808	Podgórna	2	XIX/XX w. 1938	dom
809	Podgórna	3	pocz. XX rozb. l. 30-te	dom
810	Podgórna	5	p. XX w., l.30-te XX w.	Dom
811	Podgórna	6	l. 30-te XX w.	dom
812	Podwale	2	k. XIX w. odbud. 1993	dom
813	Pogodna	1	1935-36	dom
814	Pogodna	3	1935-36	dom
815	Pogodna	5	1935-36	dom
816	Polna	5	pocz. XX w.	dom
817	Poprzeczna	11 b	l.10-20-te XX w.	dom
818	Poranna	2	l. 10-20-te XX w.	dom
819	Porzeczkowa	2	1938-39	dom
820	Porzeczkowa	3	l. 30-te XX w.	dom
821	Porzeczkowa	4	l. 30-te XX w.	dom
822	Porzeczkowa	5	l. 30-te XX w.	dom
823	Porzeczkowa	6	l. 30-te XX w.	dom
824	Porzeczkowa	7	l. 30-te XX w.	dom
825	Porzeczkowa	8	l. 30-te XX w.	dom
826	Porzeczkowa	9	l. 30-te XX w.	dom
827	Porzeczkowa	10	l. 30-te XX w.	dom
828	Porzeczkowa	11	l. 30-te XX w.	dom
829	Porzeczkowa	13	l. 30-te XX w.	dom
830	Porzeczkowa	15	l. 30-te XX w.	dom
831	Prosta	1/2	XIX w. odb. 1953-57	dom
832	Prosta	3/4	XIX w. odb. 1953-57	dom
833	Prosta	5/6	XIX w. odb. 1953-57	dom
834	Prosta	7/9	XIX w. odb. 1953-57	dom
835	Prosta	10	XIX w. odb. 1953-57	dom
836	Prosta	11	XIX w. odb. 1953-57	dom
837	Prosta	12/14	XIX w. odb. 1953-57	dom
838	Prosta	17	XIX w. odb. 1953-57	dom
839	Prosta	18/22	XIX w. odb. 1953-57	dom
840	Prosta	23	XIX w. odb. 1953-57	dom
841	Prosta	27/28	XIX w. odb. 1953-57	dom
842	Prusa	2	ok. 1930	dom
843	Prusa	6	ok. 1920	dom
844	Przydziałowa	1	1935-36	dom
845	Przydziałowa	3	1935-36	dom
846	Al. Przyjaciół	3	ok. 1935	dom
847	Al. Przyjaciół	5	ok. 1935	dom
848	Al. Przyjaciół	7	ok. 1935	dom
849	Al. Przyjaciół	9	ok. 1935	dom
850	Al. Przyjaciół	11	ok. 1935	dom
851	Al. Przyjaciół	12	ok. 1935	dom
852	Al. Przyjaciół	13	ok. 1935	dom
853	Al. Przyjaciół	14	ok. 1935	dom
854	Al. Przyjaciół	15	ok. 1935	dom
855	Al. Przyjaciół	16	ok. 1935	dom
856	Al. Przyjaciół	17	ok. 1935	dom

857	Al. Przyjaciół	18	ok. 1935	dom
858	Al. Przyjaciół	19	ok. 1935	dom
859	Al. Przyjaciół	20	ok. 1935	dom
860	Al. Przyjaciół	21	ok. 1935	dom
861	Al. Przyjaciół	22	ok. 1935	dom
862	Al. Przyjaciół	23	ok. 1935	dom
863	Al. Przyjaciół	24	ok. 1935	dom
864	Al. Przyjaciół	25	ok. 1935	dom
865	Al. Przyjaciół	27	ok. 1935	dom
866	Al. Przyjaciół	29	ok. 1935	dom
867	Al. Przyjaciół	30	ok. 1935	dom
868	Al. Przyjaciół	31	ok. 1935	dom
869	Al. Przyjaciół	33	ok. 1935	dom
870	Al. Przyjaciół	35	ok. 1935	dom
871	Al. Przyjaciół	37	ok. 1935	dom
872	Al. Przyjaciół	42	ok. 1935	szkoła
873	Pstrowskiego / nad jez. Skanda		1882	kapliczka
874	Pstrowskiego	1	I. 20-30-te XX w.	dom
875	Pstrowskiego	14	I. 30-te XX w.	bud.magazyn.
876	Pstrowskiego	46	koń. XIX w.	dom
877	Puszkina	2/4	1908	dom
878	Puszkina	6	1908	dom
879	Radiowa	1/1a	poł. lat 20-tych XX w.	dom
880	Radiowa	2	poł. lat 20-tych XX w.	dom
881	Radiowa	4/5	poł. lat 20-tych XX w.	dom
882	Radiowa	7	poł. lat 20-tych XX w.	dom
883	Radiowa	8	poł. lat 20-tych XX w.	dom
884	Radiowa	9	poł. lat 20-tych XX w.	dom
885	Radiowa	10	poł. lat 20-tych XX w.	dom
886	Radiowa	11	poł. lat 20-tych XX w.	dom
887	Radiowa	12	poł. lat 20-tych XX w.	dom
888	Radiowa	13	poł. lat 20-tych XX w.	dom
889	Radiowa	14	poł. lat 20-tych XX w.	dom
890	Radiowa	15	poł. lat 20-tych XX w.	dom
891	Radiowa	18	poł. lat 20-tych XX w.	dom
892	Radiowa	19	poł. lat 20-tych XX w.	dom
893	Radiowa	20	poł. lat 20-tych XX w.	dom
894	Radiowa	20a	poł. lat 20-tych XX w.	dom
895	Radiowa	21	poł. lat 20-tych XX w.	dom
896	Radiowa	22	poł. lat 20-tych XX w.	dom
897	Rataja	86	I. 20-te XX w.	dom
898	Ratuszowa	4	I. 30-te XX w.	dom
899	Ratuszowa	12	XIX/XX w.	dom
900	Ratuszowa	13	k. XIX w.	dom
901	Reja	2/4	I. 30-te XX w.	dom
902	Reymonta	1/3/5	koniec I. 20-tych XX w.	dom
903	Reymonta	2/4/4a	koniec I. 20-tych XX w.	dom
904	Reymonta	6/8/10	koniec I. 20-tych XX w.	dom
905	Reymonta	7	koniec I. 20-tych XX w.	dom
906	Reymonta	9/11/13/15	koniec I. 20-tych XX w.	dom
907	Reymonta	12/14/16	koniec I. 20-tych XX w.	dom
908	Reymonta	17	koniec I. 20-tych XX w.	dom
909	Reymonta	18/20/22	koniec I. 20-tych XX w.	dom
910	Reymonta	19/21	koniec I. 20-tych XX w.	dom
911	Reymonta	23/25	koniec I. 20-tych XX w.	dom
912	Reymonta	27	koniec I. 20-tych XX w.	dom
913	Reymonta	29/31	koniec I. 20-tych XX w.	Dom
914	Reymonta	30/32	koniec I. 20-tych XX w.	Dom
915	Reymonta	34	koniec I. 20-tych XX w.	Dom
916	Reymonta	36/38	koniec I. 20-tych XX w.	dom
917	Reymonta	39/41	koniec I. 20-tych XX w.	dom
918	Reymonta	43/45	koniec I. 20-tych XX w.	dom
919	Reymonta	47/49	koniec I. 20-tych XX w.	dom
920	Rodziewiczówny	2/3	k. XIX w.	dom
921	Al. Róż	2	ok. 1935	dom
922	Al. Róż	4	ok. 1935	dom

923	Al. Róż	6	ok. 1935	dom
924	Al. Róż	8	ok. 1935	dom
925	Al. Róż	10	ok. 1935	dom
926	Al. Róż	12	ok. 1935	dom
927	Al. Róż	14	ok. 1935	dom
928	Al. Róż	16	ok. 1935	dom
929	Al. Róż	18	ok. 1935	dom
930	Al. Róż	20	ok. 1935	dom
931	Al. Róż	24	ok. 1935	dom
932	Al. Róż	28	ok. 1935	dom
933	Al. Róż	30	ok. 1935	dom
934	Al. Róż	32	ok. 1935	dom
935	Al. Róż	34	ok. 1935	dom
936	Rolna	50	ok. 1933	dom
937	Rolna	52	I. 20-30-te XX w.	dom
938	Rolna	60	p. XX w.	dom
939	Rolna	62	I. 20-30-te XX w.	dom
940	Rolna	64	I. 20-30-te XX w.	dom
941	Rolna	67	1 ćw. XX w.	dom
942	Rolna	101	1 ćw. XX w.	dom
943	Rolna	103	I. 30-te XX w.	dom
944	Rolna	105	p. XX w.	dom
945	Rolna	109	I. 30-te XX w.	dom i kuźnia
946	Rybaki	2/4	ok. 1935	dom
947	Rybaki	6	ok. 1935	dom
948	Rybaki	8	ok. 1935	dom
949	Rybaki	9	ok. 1935	dom
950	Rybaki	10	ok. 1935	dom
951	Rybaki	11	ok. 1935	dom
952	Rybaki	12	ok. 1935	dom
953	Rybaki	13	ok. 1935	dom
954	Rybaki	14	ok. 1935	dom
955	Rybaki	15	ok. 1935	dom
956	Rybaki	16/16a	ok. 1935	dom
957	Rybaki	17	ok. 1935	dom
958	Rybaki	18	ok. 1935	dom
959	Rybaki	19	ok. 1935	dom
960	Rybaki	20	ok. 1935	dom
961	Rybaki	25	ok. 1935	dom
962	Rybaki	26	ok. 1935	dom
963	Rybaki	28	ok. 1935	dom
964	Rybaki	30	ok. 1935	dom
965	Rybaki	32	ok. 1935	dom
966	Rybaki	33	ok. 1935	dom
967	Rybaki	34	ok. 1935	dom
968	Rybaki	36	ok. 1935	dom
969	Rybaki	37	ok. 1935	dom
970	Rybaki	38	ok. 1935	dom
971	Rybaki	40	ok. 1935	dom
972	Rybaki	42	ok. 1935	dom
973	Rybaki	46	ok. 1935	dom
974	Rybaki	48	ok. 1935	dom
975	Rybitwy	4	I. 30-te XX w.	dom
976	Rybitwy	6	I. 30-te XX w.	dom
977	Rybitwy	8	I. 20-te XX w.	dom
978	Rybitwy	12	I. 20-te XX w.	dom
979	Sawickiej	8/10	I. 30-te XX w.	dom
980	Sawickiej	12/14/16/18	I. 30-te XX w.	dom
981	Sawickiej	23/25	I. 30-te XX w.	dom
982	Sawickiej	24/26/28/30	I. 30-te XX w.	dom
983	Sielska	6	I. 30-te XX w.	dom
984	Sielska	7	I. 20-30-te XX w.	dom
985	Sielska	8	1933	dom
986	Sielska	9/11	I. 30-te XX w.	dom
987	Sielska	10	I. 20-30-te XX w.	dom
988	Sielska	13	I. 20-30-te XX w.	dom

989	Sielska	14	I. 20-te XX w.	dom
990	Sielska	15	I. 20-te XX w.	dom
991	Sielska	16	I. 30-te XX w.	dom
992	Sielska	17	I. 30-te XX w.	dom
993	Sielska	19	I. 30-te XX w.	dom
994	Sielska	21	I. 30-te XX w.	dom
995	Sielska	22	I. 20-30-te XX w.	dom
996	Sielska	25	I. 30-te XX w.	dom
997	Sielska	26	1 ćw. XX w.	dom
998	Sielska	27	1 ćw. XX w.	dom
999	Sielska	27	1909	kapliczka
1000	Sielska	28/30	p. XX w.	dom
1001	Sielska	31	I. 30-te XX w.	dom
1002	Sielska	34	I. 20-te XX w.	Dom
1003	Sielska	35	I. 20-30-te XX w.	dom
1004	Sielska	37	1935	dom
1005	Sielska	43	I. 10-te XX w.	Dom
1006	Sielska	43	I. 10-te XX w.	obora
1007	Sielska	45	I. 30-te XX w.	dom
1008	Sielska	49	XIX/XX w.	dom
1009	Sienkiewicza	1	poł. lat 20-tych XX w.	dom
1010	Sienkiewicza	1a	poł. lat 20-tych XX w.	dom
1011	Sienkiewicza	2	poł. lat 20-tych XX w.	dom
1012	Sienkiewicza	2a	poł. lat 20-tych XX w.	dom
1013	Sienkiewicza	3	lata 20-te XX w.	dom
1014	Sienkiewicza	4	poł. lat 20-tych XX w.	dom
1015	Sienkiewicza	4a	poł. lat 20-tych XX w.	dom
1016	Sienkiewicza	5	lata 20-te XX w.	dom
1017	Sienkiewicza	5a	lata 20-te XX w.	dom
1018	Sienkiewicza	5b	lata 20-te XX w.	dom
1019	Sienkiewicza	6	poł. lat 20-tych XX w.	dom
1020	Sienkiewicza	7a	poł. lat 20-tych XX w.	dom
1021	Sienkiewicza	7b	poł. lat 20-tych XX w.	dom
1022	Słowackiego	1/3	początek I. 30-tych XX w.	dom
1023	Słowackiego	2/4	początek I. 30-tych XX w.	dom
1024	Słowackiego	5/7	początek I. 20-tych XX w.	dom
1025	Słowackiego	6/8	początek I. 30-tych XX w.	dom
1026	Słowackiego	9/11	początek I. 30-tych XX w.	dom
1027	Słowackiego	10/12	początek I. 30-tych XX w.	dom
1028	Słowackiego	13/15	początek I. 30-tych XX w.	dom
1029	Słowackiego	14/16	początek I. 30-tych XX w.	dom
1030	Słowackiego	17/19	początek I. 30-tych XX w.	dom
1031	Słowackiego	18/20	początek I. 30-tych XX w.	dom
1032	Słowackiego	21/23	początek I. 30-tych XX w.	dom
1033	Słowackiego	22/24	początek I. 30-tych XX w.	dom
1034	Słowackiego	25/27	początek I. 20-tych XX w.	dom
1035	Słowackiego	26	początek I. 30-tych XX w.	dom
1036	Słowackiego	28	początek I. 30-tych XX w.	dom
1037	Słowackiego	29	początek I. 30-tych XX w.	dom
1038	Słowackiego	30	początek I. 30-tych XX w.	dom
1039	Słowackiego	31	początek I. 30-tych XX w.	dom
1040	Słowackiego	33	początek I. 30-tych XX w.	dom
1041	Słowicza	1	I. 20-30 XX w.	dom
1042	Słowicza	3	I. 20-30 XX w.	dom
1043	Słowicza	4	I. 20-30 XX w.	dom
1044	Słowicza	7	I. 20-30-te XX w.	dom
1045	Słowicza	9	I. 20-30-te XX w.	dom
1046	Słowicza	11	I. 10-te XX w.	dom
1047	Smętka	18	pocz. XX w.	dom
1048	Smętka	19	I. 30-te XX w.	dom
1049	Smętka	20	I. 30-te XX w.	dom
1050	Smętka	26	pocz. XX w.	dom
1051	Sokola (wcześniej Orla 2)	2	I. 10-20-te XX w.	dom
1052	Sokola	5	I. 10-20-te XX w.	dom
1053	Sokola	9	I. 10-20-te XX w.	dom
1054	Sokola	11	I. 10-20-te XX w.	dom

1055	Sowia	1	I. 30-te XX w.	dom
1056	Sowia	3	I. 10-20 XX w.	dom
1057	Sowia	4	XIX/XX 2 w.	dom
1058	Sowia	5	I. 30-te XX w.	dom
1059	Sowia	7	ok. 1900	dom
1060	Sowia	9	I. 10-20 XX w.	dom
1061	Sowia	11	I. 10-20 XX w.	dom
1062	Stare Miasto	4/6	XIX w. odb. 1953-57	dom
1063	Stare Miasto	8	XIX w. odb. 1953-57	dom
1064	Stare Miasto	9/10	XIX w. odb. 1953-57	dom
1065	Stare Miasto	17	XIX w. odb. 1953-57	dom
1066	Stare Miasto	18	XIX w. odb. 1953-57	dom
1067	Stare Miasto	19	XIX w. odb. 1953-57	dom
1068	Stare Miasto	20	XIX w. odb. 1953-57	dom
1069	Stare Miasto	21	XIX w. odb. 1953-57	dom
1070	Stare Miasto	22	XIX w. odb. 1953-57	dom
1071	Stare Miasto	23	XIX w. odb. 1953-57	dom
1072	Stare Miasto	29/32	XIX w. odb. 1953-57	dom
1073	Staromiejska	2/5	XIX w. odb. 1953-57	dom
1074	Staromiejska	7	XIX w. odb. 1953-57	dom
1075	Staromiejska	8/9	XIX w. odb. 1953-57	dom
1076	Staszica	19	p. XX odb. I.50-te	dom
1077	Stefczyka	4	1935-36	dom
1078	Stefczyka	5	1935-36	dom
1079	Stefczyka	6	1935-36	dom
1080	Stefczyka	8	1935-36	dom
1081	Stefczyka	9	1935-36	dom
1082	Stefczyka	10	1935-36	dom
1083	Stefczyka	11	1935-36	dom
1084	Stefczyka	12	1935-36	dom
1085	Stefczyka	13	1935-36	dom
1086	Stefczyka	14	1935-36	dom
1087	Stefczyka	15	1935-36	dom
1088	Stefczyka	17	1935-36	dom
1089	Stefczyka	19	1935-36	dom
1090	Stefczyka	21	1935-36	dom
1091	Stefczyka	23	1935-36	dom
1092	Stefczyka	27	1935-36	dom
1093	Stefczyka	29	1935-36	dom
1094	Stefczyka	35	1935-36	dom
1095	Stefczyka	37	1935-36	dom
1096	Stefczyka	39	1935-36	dom
1097	Stefczyka	41	1935-36	Dom
1098	Stefczyka	43	1935-36	dom
1099	Stefczyka	45	1935-36	dom
1100	Stefczyka	47	1935-36	dom
1101	Stefczyka	49	1935-36	dom
1102	Stefczyka	51	1935-36	dom
1103	Struga	4	koniec I. 20-tych XX w.	dom
1104	Struga	6	koniec I. 20-tych XX w.	dom
1105	Struga	8	koniec I. 20-tych XX w.	dom
1106	22 Stycznia	2	I. 30-te XX w.	dom
1107	22 Stycznia	3	I. 30-te XX w.	dom
1108	22 Stycznia	4/4a	I. 30-te XX w.	dom
1109	Szczytnowska	1/3	1935-36	dom
1110	Szczytnowska	7	1935	dom
1111	Szczytnowska	9/11	1932	dom
1112	Szczytnowska	10/12	1932	dom
1113	Szczytnowska	18/20	1932-35	dom
1114	Szczytnowska	25/27	1935	dom
1115	Szpakowa	7	I.10-20-te XX w.	dom
1116	Szpakowa	13	1 ćw. XX w.	dom
1117	Szymanowskiego	2/8	początek I. 30-tych XX w.	dom
1118	Szymanowskiego	9/15	początek I. 30-tych XX w.	dom
1119	Szymanowskiego	10/16	początek I. 30-tych XX w.	dom
1120	Szymanowskiego	17/21	początek I. 30-tych XX w.	dom

1121	Szymanowskiego	18/20	początek I. 30-tych XX w.	dom
1122	Szymanowskiego	23/25	początek I. 30-tych XX w.	dom
1123	Targ Rybny	11	XIX/XX w.	dom
1124	Tczewska	2/4/6	początek I. 30-tych XX w.	dom
1125	Tczewska	8/10/12	I. 30-tych XX w.	dom
1126	Tczewska	20/22	I. 30-tych XX w.	dom
1127	Toruńska	2/4	lata 20-te XX w.	dom
1128	Toruńska	6/8	lata 20-te XX w.	dom
1129	Track	10	koń. XIX w.	dom
1130	Track	11	koń. XIX w.	dom
1131	Track	12	koń. XIX w.	dom
1132	Traugutta	1	ok. 1935	dom
1133	Traugutta	2	ok. 1935	dom
1134	Traugutta	3	ok. 1935	dom
1135	Traugutta	4	ok. 1935	dom
1136	Traugutta	5	ok. 1935	dom
1137	Traugutta	6	ok. 1935	dom
1138	Traugutta	7	ok. 1935	dom
1139	Traugutta	8	ok. 1935	dom
1140	Traugutta	9	ok. 1935	dom
1141	Traugutta	10	ok. 1935	dom
1142	Traugutta	11	ok. 1935	dom
1143	Traugutta	13	ok. 1935	dom
1144	Traugutta	15	ok. 1935	dom
1145	Traugutta	17	ok. 1935	dom
1146	Traugutta	19	ok. 1935	dom
1147	Traugutta	21	ok. 1935	dom
1148	Traugutta	23	ok. 1935	dom
1149	Tuwima	12	I. 20-te XX w.	dom
1150	Tuwima	14	I. 20-te XX w.	dom
1151	Tuwima	16	p. XX w.	dom
1152	Tuwima	21	ok. 1935	dom
1153	Wakacyjna	22	p. XX w.	dom
1154	Walczyńskich	1	1395-36	dom
1155	Walczyńskich	2-16	1395-36	zabudowa szeregowa
1156	Walczyńskich	3	1395-36	dom
1157	Walczyńskich	7	1395-36	dom
1158	Walczyńskich	9	1395-36	dom
1159	Walczyńskich	11	1395-36	dom
1160	Walczyńskich	13	1395-36	dom
1161	Walczyńskich	18	1395-36	dom
1162	Walczyńskich	20	1937	dom
1163	Walczyńskich	22	1937	dom
1164	Walczyńskich	24	1938	dom
1165	Walczyńskich	26	1395-36	dom
1166	Walczyńskich	28	1395-36	dom
1167	Walczyńskich	30	1395-36	dom
1168	Warmińska	6a	pocz. I.20-tych XX w.	dom
1169	Warmińska	18	pocz. XX w.	kamienica
1170	Warszawska	15/17	XIX/XX w.	dom
1171	Warszawska	24	XIX/XX w.	dom
1172	Warszawska	29	pocz. XX w.	kamienica
1173	Warszawska	30	1884-1885 1891-1892 1892-1905 1907-1908	ZESPÓŁ SZPITALA GARNIZONOWEGO bloki szpitalne
1174	Warszawska	32	XIX/XX w.	magazyn
1175	Warszawska	35	1 ćw. XX w.	dom
1176	Warszawska	35a	1 ćw. XX w.	oficyna
1177	Warszawska	41	1906	dom
1178	Warszawska	43	I. 30-te XX w.	dom
1179	Warszawska	44	I. 20-te XX w.	dom
1180	Warszawska	45	I. 30-te XX w.	dom
1181	Warszawska	45a	I. 30-te XX w.	dom
1182	Warszawska	64	p. lat 20-tych XX w.	dom / ob.poczta
1183	Warszawska	71 b	I. 30-te XX w.	dom

1184	Warszawska	73/75	I. 30-te XX w.	dom
1185	Warszawska	77/79	I. 30-te XX w.	dom
1186	Warszawska	81	1 ćw. XX w.	dom
1187	Warszawska	84/86	I. 30-te XX w.	dom
1188	Warszawska	88/90	I. 30-te XX w.	dom
1189	Warszawska	95	I. 20-te XX w.	dom
1190	Warszawska	96	1932, 1936-38	ZESPÓŁ KOSZAR KAWALERII bloki koszarowe
1191	Warszawska	97	I. 20-te XX w.	dom
1192	Warszawska	99	I. 20-te XX w.	dom
1193	Warszawska	101	I. 20-te XX w.	dom
1194	Warszawska	102	I. 10-te XX w.	dom
1195	Warszawska	103	I. 20-te XX w.	dom
1196	Warszawska	107	4 ćw. XIX w.	dom
1197	Wawrzyszka	2	I. 20-te XX w.	dom
1198	Wawrzyszka	4	1 ćw. XX w.	dom
1199	Wesoła	14	1935-36	dom
1200	Wędkarska	51	I. 20-30-te XX w.	dom
1201	Wędkarska	53	I. 20-30-te XX w.	dom
1202	Wędkarska	89	I. 20-30-te XX w.	dom
1203	Wędkarska	93	I. 30-te XX w.	dom
1204	Wilczyńskiego		k. XIX w.	kapliczka
1205	Wilgi	2	1938	dom / ob.poczta
1206	Wodna	1	I. 20-30-te XX w.	dom
1207	Wodna	1a	p. XX w.	dom
1208	Wodna	2	p. XX w.	dom
1209	Wodna	5	p. XX w.	dom
1210	Wojska Polskiego	0		budynek
1211	Wojska Polskiego	5	1 ćw. XX w.	budynek
1212	Wojska Polskiego	6	1 ćw. XX w.	dom
1213	Wojska Polskiego	8	1 ćw. XX w.	dom
1214	Wojska Polskiego	13	I. 20-te XX w.	kino
1215	Wojska Polskiego	14a/b/c	p. XX w.	dom
1216	Wojska Polskiego	17/18	I. 30-te XX w.	szkoła
1217	Wojska Polskiego	20		browar
1218	Wojska Polskiego	21	I. 30-te XX w.	dom
1219	Wojska Polskiego	22	I. 30-te XX w.	dom
1220	Wojska Polskiego	23	I. 30-te XX w.	dom
1221	Wojska Polskiego	24		dom
1222	Wojska Polskiego	24a		dom
1223	Wojska Polskiego	25		dom
1224	Wojska Polskiego	26/26a		dom
1225	Wojska Polskiego	30b	pocz. XX w.	dom
1226	Wyspiańskiego	1/1a	pocz. XX w.	dom
1227	Wyzwolenia	2	koń. XIX w.	kamienica
1228	Wyzwolenia	12	I.10-20-te XX w.	dom
1229	Wyzwolenia	14	I. 30-te XX w.	dom
1230	Wyzwolenia	20	pocz. XX w.	kamienica
1231	Wyzwolenia	22	I.10-te XX w.	dom
1232	Wyzwolenia	23	I.10-te XX w.	dom/oficyna
1233	Wyzwolenia	24	I. 10-te XX w.	dom
1234	Wyzwolenia	25	k. XIX w.	kamienica
1235	Wyzwolenia	31	1 ćw. XX w.	kamienica
1236	Zakole	25	I. 30-te XX w.	dom
1237	Zakole	27	I. 30-te XX w.	dom
1238	Zawiszy Czarnego	1	1937-1942	dom
1239	Zawiszy Czarnego	2	1937-1942	dom
1240	Zawiszy Czarnego	4	1937-1942	dom
1241	Zawiszy Czarnego	5	1937-1942	dom
1242	Zawiszy Czarnego	7	1937-1942	dom
1243	Zawiszy Czarnego	9	1937-1942	dom
1244	Zawiszy Czarnego	10	1937-1942	dom
1245	Zawiszy Czarnego	12	1937-1942	dom
1246	Zawiszy Czarnego	13	1937-1942	dom
1247	Zawiszy Czarnego	14	1937-1942	dom

1248	Zawiszy Czarne	15	1937-1942	dom
1249	Zawiszy Czarne	19	1937-1942	dom
1250	Zawiszy Czarne	21	1937-1942	dom
1251	Zawiszy Czarne	23	1937-1942	dom
1252	Zawiszy Czarne	25	1937-1942	dom
1253	Zawiszy Czarne	27	1937-1942	dom
1254	Zawiszy Czarne	29	1937-1942	dom
1255	Zbożowa	55	I. 20-30-te XX w.	dom
1256	Zbożowa	57	I. 20-30-te XX w.	dom
1257	Zientary – Malewskiej	1	1907-08	dom
1258	Zientary – Malewskiej	3	1 ćw. XX w.	dom
1259	Zientary – Malewskiej	4	XIX/XX w.	dom
1260	Zientary – Malewskiej	5	XIX/XX w.	dom
1261	Zientary – Malewskiej	6	1 ćw. XX w.	dom
1262	Zientary – Malewskiej	7	XIX/XX w.	dom
1263	Zientary – Malewskiej	8		dom
1264	Zientary – Malewskiej	9	lata 20-te XX w.	dom
1265	Zientary – Malewskiej	9a	lata 20-te XX w.	dom
1266	Zientary – Malewskiej	11/11a	1 ćw. XX w.	dom
1267	Zientary – Malewskiej	22	pocz. XX w.	dom
1268	Zientary – Malewskiej	30		dom
1269	Zientary – Malewskiej	31	koń. lat 20-tych XX w.	dom
1270	Zientary – Malewskiej	32		dom
1271	Zientary – Malewskiej	35	lata 30-te XX w.	dom
1272	Zientary – Malewskiej	41	I. 30-te XX w.	dom
1273	Zyndrama z Maszkowic	1	I. 30-te XX w.	dom
1274	Zyndrama z Maszkowic	3	I. 10-te XX w.	dom
1275	Żarskiej	1	I. 30-te XX w.	dom
1276	Żarskiej	3	I. 30-te XX w.	dom
1277	Żarskiej	4	I. 30-te XX w.	dom
1278	Żeglarska	2	I. 10-20-te XX w.	dom
1279	Żeromskiego	5a	1 ćw. XX w.	dom
1280	Żeromskiego	36	20-te I. XX w.	dom
1281	Żiżki	1/3	1937-1942	dom
1282	Żiżki	7	1937-1942	dom
1283	Żiżki	9	1937-1942	dom
1284	Żiżki	11	1937-1942	dom
1285	Żniwna	1	p. XX w.	dom
1286	Żniwna	3	I. 30-te XX w.	dom
1287	Żniwna	4	I. 20 XX-te	dom
1288	Żniwna	6	I. 30-te XX w.	dom
1289	Żniwna	8	I. 20-te XX w.	dom
1290	Żniwna	11a	I. 30-te XX w.	dom
1291	Żniwna	13	1 ćw. XX w.	dom
1292	Żniwna	14	I. 20-te XX w.	dom
1293	Żniwna	15	p. XX w.	dom
1294	Żniwna	17	1 ćw. XX w.	dom
1295	Żniwna	18	I. 30-te XX w.	dom
1296	Żołnierska	2	1921-1932	dom
1297	Żołnierska	8	1921-1932	dom
1298	Żurawia	2	2 poł. XIX w.	dom
1299	Żurawia	3	pocz. XX w.	dom
1300	Żurawia	4	I. 20-te XX w.	dom
1301	Żurawia	7	I. 20-30-te XX w.	dom
1302	Żurawia	8	1925	dom
1303	Żurawia	9	pocz. I. 30-tych XX w.	dom
1304	Żurawia	9	1 ćw. XX w.	budynek gosp.
1305	Żurawia	11	I. 20-te XX w.	dom
1306	Żurawia	15	p. XX w.	dom
1307	Żurawia	15	p. XX w.	budynek gosp.
1308	Żurawia	20	I. 20-te XX w.	dom
1309	Żurawia	22	I. 20-te XX w.	dom
1310	Żurawia	22	2 poł. XIX w.	kapliczka
1311	Żurawia	28	I. 20-te XX w.	dom
1312	Żurawia	39	I. 20-te XX w.	dom z oborą
1313	Żurawia	41	I. 20-te XX w.	dom
1314	Żurawia	47	I. 20-te XX w.	dom
1315	Żurawia	83	I. 20-30-te XX w.	dom
1316	Żurawia	85	I. 20-te XX w.	dom
1317	Żurawia/Sowia		XIX/XX w.	kapliczka
1318	Żurawia	cmentarz	1 ćw. XX w.	dom
1319	Żytnia	102		

III.2.2. Ogólna charakterystyka zasobu obiektów nieruchomości.

Obiekty, a także ich zespoły znajdujące się na terenie miasta Olsztyna zostały wielokrotnie scharakteryzowane w różnych opracowaniach. Są to zarówno dokumentacje naukowo-historyczne, jak też opracowania o charakterze studialnym, lub też projektowym, a także karty ewidencyjne obiektów budownictwa i architektury. Nie wolno również pominąć stosunkowo licznych wydawnictw i publikacji prezentujących różnorodne ujęcie i profil problematyki związanej z zasobami kulturowymi miasta. Chodzi tu mianowicie o opracowania popularno-naukowe, monografie, czy też przewodniki, a także opracowania o charakterze archiwalnym autorstwa głównie badaczy niemieckich.

Dokonując wstępnej i bardzo ogólnej oceny historycznej substancji zabytkowej miasta, autorzy niniejszego Programu oparli się głównie na analizie całego zachowanego zasobu obiektów in situ. Przeanalizowano również dostępne materiały ikonograficzne i kartograficzne.

Weryfikacja zabytkowej zabudowy miasta w terenie, jak również analiza dostępnych opracowań i materiałów o charakterze archiwalnym pozwoliły dokonać podziału na następujące jednostki urbanistyczno-konserwatorskie, w obrębie których występuje historyczna zabudowa:

Strefa Centrum - obszar starego, średniowiecznego miasta wraz z zamkiem, zawierający się w obrębie murów miejskich, z zachowanym średniowiecznym układem przestrzennym oraz terenami zielonymi znanymi jako park Podzamcze.

Strefa Przedmieścia Dolnego - obejmuje teren miasta historycznie związany z początkiem rozprzestrzeniania się Olsztyna i ekspansji terytorialnej poza mury miejskie, w kierunku południowym. Teren ten od wschodu ograniczają ulice Knosały i Mariańska, od południa ulica Jagiellończyka, od zachodu linia kolejowa, a od północy linia brzegowa rzeki Łyny.

Strefa Śródmieścia - obejmuje teren miasta historycznie związany z początkiem rozprzestrzeniania się Olsztyna poza mury miejskie w kierunku północnym - tzw. Przedmieście Górne, wraz z kołnierzem zabudowy z końca XIX i początków XX wieku. Teren ten od wschodu ogranicza ulica Kościuszki, od zachodu i północy linia kolejowa, od południa linia murów obronnych średniowiecznego miasta.

Strefa Zatorza - teren związany z XX - wieczną ekspansją miasta w kierunku północnym, poza linię kolejową, wzdłuż dwóch głównych traktów komunikacyjnych, które tworzą dzisiejsze ulice: Wojska Polskiego i Jagiellońska. Integralną częścią tej strefy są również osiedla powstałe w latach 30-tych XX wieku, wśród których wymienić należy:

- osiedle przy ulicy Radiowej,
- osiedle między ulicami: Toruńską, Bydgoską i Abramowskiego
- osiedle wzdłuż ulic Hanki Sawickiej i Tczewskiej,
- osiedle w rejonie ulic Władysława Reymonta, Stanisława Moniuszki i Juliusza Kossaka.

Elementem uzupełniającym ten obszar jest teren historycznego centrum rekreacyjno- sportowego - Jakubowo oraz Las Miejski, a także kompleksy koszarowe przy ulicy Jagiellońskiej, Artyleryjskiej i Dąbrowskiego.

Strefa Koszar - tereny wyraźnie zarysowujących się zespołów urbanistycznych związanych z utworzeniem w mieście garnizonu:

- zespół koszar przy ulicy Gietkowskiej i Dąbrowskiego;
- zespół koszar przy ulicy Artyleryjskiej i Leśnej (nad jeziorem Długim);
- zespół koszar przy ulicy Jagiellońskiej,
- zespół koszar przy ulicy Pstrowskiego,
- zespół koszar przy ulicy Warszawskiej.

Północno-zachodnia Strefa Przemysłowa - obejmuje teren miasta historycznie związany z funkcjonowaniem różnych gałęzi gospodarki: browar, zajezdnia tramwajowa, rzeźnia. Strefa ta obejmuje rejon dzisiejszych ulic: Dąbrowskiego, Gietkowskiej, Artyleryjskiej, która została w znacznym stopniu przekształcona.

Północno-wschodnia Strefa Przemysłowa - obejmuje obszar miasta historycznie związany z funkcjonowaniem dworca Olsztyn Gł. oraz obiektami przemysłowymi usytuowanymi wzdłuż ulicy Lubelskiej. Niestety historyczna zabudowa tej strefy uległa niemalże całkowitej destrukcji.

Strefa Kortowa - najbardziej na południowy zachód wysunięta dzielnica miasta, historycznie związana z powstałym w XIX wieku zespołem zakładu opiekuńczo-leczniczego dla umysłowo chorych, mieszcząca się pomiędzy kompleksem koszar (od północy), linią brzegową jeziora Kortowskiego (od zachodu), ulicą Warszawską (od wschodu) i ulicą Słoneczną (od południa).

Strefa Osiedli Satelitarnych - tereny osiedli mieszkaniowych występujące na obrzeżach miasta, o wyraźnie wyodrębnionych układach przestrzennych, powstałe w latach 30-tych XX wieku, w myśl XIX-wiecznej idei „miasta-ogrodu”:

- osiedle nauczycielskie przy ulicy Grota i Traugutta,
- osiedle przy ulicy Grabowskiego,
- osiedle „Kolonja Mazurska”,
- osiedle przy ulicy Jagiellończyka,
- osiedle przy ulicy Szarych Szeregów,
- osiedle nad jeziorem Długim.

Strefa historycznych wsi i majątków ziemskich wchłoniętych w obręb administracyjnych granic miasta: Dajtki, Likusy, Jaroty, Gutkowo, Redykajny, Track, Grądek, Nagórki, Posorty. W skład tej strefy wchodzi również pojedyncze obiekty zabytkowe zachowane jako enklawy historycznej zabudowy na tle współczesnej architektury : wieża ciśnień na ulicy Żołnierskiej i willa Hermenau.

Ponieważ celem niniejszego Programu nie jest ani powtarzanie dostępnych treści dotyczących historii zachowanej zabudowy miasta, ani też ich wartościowanie z uwagi na walory historyczno-architektoniczne, dlatego też przedstawiony zostanie wykaz większości zabytków i zabytkowych zespołów z terenu miasta:

1. Zespół Starego Miasta z zachowanym średniowiecznym układem przestrzennym oraz z zamkiem kapituły warmińskiej otoczone zwielokrotnionym systemem zachowanych miejscami fortyfikacji i Bramą Górną.

2. Zabytki sakralne:

- katedra p. w. Św. Jakuba na starym mieście, wybudowana w latach 1370-1380 oraz dom archidiecezjalny;
- kościół ewangelicki na Starym Mieście, wybudowany w latach 1876-77;
- kościół p. w. Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ulicy Kopernika, wybudowany w latach 1901-1903, zgodnie z projektem Fritza Hetmana;
- kościół p. w. Św. Józefa przy ul. Jagiellońskiej, wybudowany 1912-1913;
- kościół p. w. Chrystusa Króla i Św. Franciszka przy ulicy Wyspiańskiego, wybudowany w latach 1926-1927, wg projektu A. Feddersena;
- kościół p. w. matki Bożej Różańcowej na Dajtkach, powstał jako kaplica w 1878 roku;
- kościół p. w. Św. Wawrzyńca przy ulicy Bałtyckiej, wybudowany w latach 1375-1400;
- kościół garnizonowy p. w. Matki Boskiej Królowej Polski przy ulicy M. Konopnickiej, wybudowany w latach 1913-1914, wg projektu L. Dihma;
- kaplica na Jarotach – ulica Podgórna;
- kaplica Jerozolimka – ulica Grunwaldzka (pierwsze wzmianki o jej istnieniu pochodzą z XVI w.);
- dom pogrzebowy Bet Tahara na cmentarzu żydowskim powstały w 1913r. wg. projektu Ericha Mendelzona;
- kaplica cmentarna na cmentarzu na Dajtkach;
- kaplica cmentarna na cmentarzu Św. Józefa z 1904 r.;
- kaplica cmentarna na dawnym cmentarzu ewangelickim przy ul. Wojska Polskiego, wybudowana w latach 1903-1904 wg projektu P. Ch. Zerocha - obecnie cerkiew prawosławna;
- kaplica cmentarna na cmentarzu Św. Jakuba z 1881 r. – obecnie kościół polsko-katolicki.

3. Układy urbanistyczne, zespoły budowli oraz wnętrza historycznie zachowanych ulic:

- zespoły koszarowe:
 - zespół koszar przy ulicy Gietkowskiej i Dąbrowskiego;
 - zespół koszar przy ulicy Artyleryjskiej i Leśnej (nad jeziorem Długim) 1897-98;
 - zespół koszar przy ulicy Jagiellońskiej (1907-1910);
 - zespół koszar przy ulicy Pstrowskiego, początek budowy 1914 r.;
 - zespół koszar przy ulicy Warszawskiej - oddane do użytku w marcu 1939 r.,
- zespół Szpitala Miejskiego przy ulicy Mariańskiej, powstał wg. projektu Statza w latach 1864-67, rozbudowany wg. Feddersena w latach 1927-37;
- zespół Szpitala Garnizonowego przy ulicy Warszawskiej (starej);
- Zespół dawnego Szpitala Hindenburga przy ulicy Jagiellońskiej oddany do użytku w 1938 r.;
- zespół dawnego zakładu opiekuńczo-leczniczego dla umysłowo chorych w Kortowie powstały w latach 1884-1889;
- sanatorium przy ulicy Jagiellońskiej 1906-1907;
- kwartał zamknięty ulicami: Okrzei, Sienkiewicza, Wyspiańskiego i Jagiellońską;
- wnętrza historycznie zachowanych ulic:
 - Curie-Skłodowskiej;

- Wyzwolenia wraz z wiaduktami;
 - Ratuszowej;
 - Warszawskiej (starej);
 - Warmińskiej;
 - Kajki;
 - Emilii Plater;
 - Grotha i Narutowicza z zabudową szeregową wg projektu P. Lebiusa i A. Bielefeldta;
 - Mielczarskiego i Traugutta;
 - Fałata;
 - Reymonta;
 - Karłowicza;
 - Słowackiego;
 - Szymanowskiego;
 - Chopina;
 - Kossaka;
 - Dąbrowszczaków;
 - Mickiewicza;
 - Mazurska;
 - Kościuszki;
- zespoły urbanistyczne osiedli domków jedno- i dwurodzinnych pochodzące z lat 30-tych XX wieku:
- nad jeziorem Długim;
 - wzdłuż ulicy Grabowskiego;
 - na ulicy Radiowej;
 - osiedle przy ulicach: Bażyńskiego, Juranda ze Sychowa i Lipowej.

4. Budowle użyteczności publicznej:

- Stary Ratusz z XV wieku;
- ratusz z początku XX wieku, powstał wg. projektu Maxa Bolta i Paula Christiana Zerocha w latach 1912-1915;
- dawny budynek rejencji przy Emilii Plater 1, obecnie siedziba Sądu Administracyjnego i Urzędu Marszałkowskiego, powstał w latach 1908-1911 zgodnie z projektem Richarda Sarana z Berlina;
- budynek poczty przy ulicy Pieniężnego 21 (1886-1887);
- dawny Urząd Finansowy przy ulicy Partyzantów 25;
- dawny Bank Rzeszy przy ulicy Dąbrowszczaków 11, powstał w 1889 i nadbudowany w 1901r.;
- budynek teatru przy ulicy 1-go Maja 5, zbudowany wg. projektu Augusta Feddersena w latach 1924-25;
- dawny gmach Zarządu Kolei (obecnie komenda Miejska Policji) przy ulicy Partyzantów 23;
- budynki szkolne przy ulicy:
 - Mickiewicza 6 - obecnie I Liceum powstałe w 1886-87;
 - Niepodległości 13 (1894);
 - Placu Jedności Słowiańskiej 2;
 - Wyzwolenia 30 (1888 r.);
 - Jagiellońskiej 59 (1910r.);
 - Jarockiej 47;
 - Bałtyckiej 145;
 - Kościuszki 70 - 1927 (obecnie SP nr 2);
 - Pieniężnego 3A, powstałe w 1906 r. (obecne przedszkole);
 - Al. Wojska Polskiego 17 i 18;
- dawny dom opieki przy ulicy Mariańskiej 3, obecnie internat szkoły medycznej, powstały w latach 1912-1913, wg projektu Maxa Bolta;
- budynek łoży wolnomularskiej przy ulicy Kajki 3 z 1913 r.

5. Zabytki przemysłowe oraz techniki:

- Młyn Olsztyński przy ul. Partyzantów 33, wg projektu A. Feddersena, wybudowany w 1924 r.,
- wieża wodna przy ulicy Zientary – Malewskiej,
- wieża ciśnieniowa na ulicy Żołnierskiej 13, z 1898 r. wg projektu A. Ehrharta,
- parowozownia na ulicy Zientary-Malewskiej,
- wiadukt przy zbiegu ulicy Bałtyckiej i Grunwaldzkiej,
- mosty Św. Barbary, (pierwszy oddano do użytku w 1873 r.),
- spichlerz na ulicy Niepodległości 12,
- budynek straży pożarnej przy ulicy Niepodległości 16, z 1909 r., wg Maxa Boldta
- browar przy ul. Wojska Polskiego 20,
- budynek administracyjny dawnej oczyszczalni przy ulicy Leśnej 18,
- pozostałości zabudowy dawnej rzeźni u zbiegu ulic Dąbrowskiego i Wojska Polskiego.

6. Zabudowa mieszkaniowa:

Zwarta zabudowa kamienicowa:

- ulica Stara Warszawska i Mochneckiego z zachowanymi kilkoma najstarszymi budynkami z połowy XIX oraz przełomu XIX i XX wieku;
- zabudowa wzdłuż ulicy Grunwaldzkiej, M. Trąby, Zyndrama z Maszkowic, Królowej Jadwigi, Władysława Jagiełły, Marcina Kromera w przeważającej części ukształtowana w latach 1890-1914;
- Plac Roosvelta z parcelami przyległych ulic z zabudową mieszkalną wzdłuż ulicy Lengowskiego i Knosały oraz willą Luisa Beyera z 1895 roku (obecnie siedziba banku);
- zabudowa wzdłuż ulicy Wyzwolenia i Marii Skłodowskiej-Curie ukształtowana w latach 1890-1914, reprezentująca typ kamienicy czynszowej o bogatym wystroju elewacji i stolarki;
- kwartały zabudowy pomiędzy ulicami 1-go Maja, Partyzantów, Dąbrowszczaków Placem Bema, Kościuszki, Mickiewicza i Kopernika. Przykłady XIX- i XX-wiecznej zabudowy, obejmujące zwarte, reprezentacyjne zespoły budynków mieszkalnych z zachowaną w dużym stopniu pełną zabudową historycznych działek. Części kwartałów zabudowane willowo (ulica Kajki 4 – willa architekta A. Feddersena i przy ulicy Kopernika – „Villa Martha”);
- rejon Zatorza, obejmujący obszar pomiędzy ulicami Jagiełły, Niedziałkowskiego, Zientary-Malewskiej i linią kolejową. Zabudowa wzniesiona w oparciu o siatkę ulic wytyczoną do 1914 roku i ukształtowana w dwóch fazach: 1890-1914, 1921-1939. jest to typ zabudowy charakterystyczny dla kamienicy czynszowej, zabudowy spółdzielczej lub budownictwa mieszkaniowego pracowników kolei;
- zabudowa pomiędzy ulicą Wojska Polskiego i doliną Łyny, ograniczona ulicami Dąbrowskiego i Kasprzowicza, charakterystyczna dla końca XIX i pierwszej połowy XX wieku.

Zespoły osiedli nawiązujące do XIX-wiecznej idei miasta-ogrodu:

- osiedle wzdłuż ulicy Radiowej, powstałe w latach 1921-36, o przewadze budynków willowych;
- osiedle willowe przy ulicy Fałata i Oficerskiej, powstałe w latach 1921-1936;

- osiedle przy ulicy Abramowskiego, Tczewskiej, Toruńskiej i Bydgoskiej powstałe w latach 30-tych XX w.;
- osiedle pomiędzy ulicami Reymonta i Moniuszki, o układzie urbanistycznym i zabudowie w typie osiedla spółdzielczego, wzniesione w latach 20-tych i 30-tych XX w.;
- osiedle przy ulicy Kossaka, powstałe w latach 30-tych XX w.;
- osiedle urzędniczo-nauczycielskie przy ulicy Piłsudskiego, Grota i Kościńskiego, pochodzące z lat 1933-1936;
- osiedle przy ulicy Traugutta i Mielczarskiego, o układzie urbanistycznym z centralnie usytuowanym placem, powstałe w latach 1935-36;
- osiedle Oficerskie przy ulicy Grabowskiego, Grzegorzewskiej i Kasprzaka, pochodzące z lat 30-tych XX w.;
- osiedle pomiędzy ulicami Jagiellończyka i Armii Krajowej, powstałe w latach 30-tych XX w.;
- osiedle pomiędzy jeziorem Długim i Ulicą Bałtycką, powstałe w latach 30-tych XX w.;
- zabudowa ulic E. Plater, Reja, Kościuszki powstała w latach 20-tych i 30-tych XX w.

7. Współczesne dobra kultury:

- zespół zabudowy Starego Miasta z lat 1950-1955, wzniesionej wg. koncepcji odbudowy olsztyńskiej starówki, autorstwa Kazimierza Wejcherta i Haliny Adamczewskiej,
 - Hala Widowiskowo – Sportowa Urania, przy ul. J. Piłsudskiego 44,
 - Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne, przy ul. J. Piłsudskiego 38,
 - dom handlowy Dukat, przy ul. J. Piłsudskiego 10.
- Ponadto, w mieście znajdują się jeszcze pomniki, pompy i fontanny oraz tablice, kamienie pamiątkowe i płaskorzeźby.

8. Zieleń miejska i cmentarze:

- 1) park miejski Podzamcze (tereny wzdłuż rzeki Łyny od mostu Jana do wiaduktów kolejowych obejmujące d. Park Zamkowy, ogród przy Klubie Garnizonowym i pozostałe tereny między Zamkiem a wiaduktami kolejowymi),
- 2) park miejski Jakubowo wraz z ciągiem spacerowym wzdłuż Łyny i Lasem Miejskim,
- 3) park uniwersytecki w Kortowie,
- 4) ogród i zieleń towarzysząca przy Szpitalu Garnizonowym ul. Warszawska 30,
- 5) cmentarz katolicki Św. Jakuba łącznie z zieleńcem wokół kaplicy, ul. Wojska Polskiego,
- 6) cmentarz katolicki Św. Józefa i Najświętszego Serca Pana Jezusa , ul. Rataja,
- 7) cmentarz katolicki Św. Wawrzyńca w Gutkowie,
- 8) cmentarz katolicki w Dajtkach,
- 9) cmentarze ewangeliczne przy Al. Wojska Polskiego (zamienione w park miejski i ogród przyszpitalny),
- 10) cmentarz żydowski , ul. Zyndrama z Maszkowic,
- 11) cmentarz komunalny w Lesie Miejskim (k. szpitala kolejowego),
- 12) cmentarz garnizonowy z kwaterą żołnierzy radzieckich, ul. Szarych Szeregów,
- 13) cmentarz wojenny żołnierzy niemieckich z I w. św. , Las Miejski (za Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych),
- 14) cmentarz wojenny żołnierzy rosyjskich z I w. św. , Las Miejski (za szpitalem kolejowym),

- 15) cmentarz przyszpitalny, ul. Mariańska,
- 16) cmentarz rodowy w Pozortach wraz z aleją dojazdową,
- 17) ciąg zieleni ul. Dąbrowszczaków i Kajki,
- 18) założenie dworsko-parkowe z folwarkiem w Grądku,
- 19) założenie dworsko-parkowe z pozostałością folwarku w Nagórkach,
- 20) założenie dworsko-parkowe w Pozortach,
- 21) założenie dworsko-parkowe w Tracku.

Podsumowując analizę zawartości substancji zabytkowej znajdującej się w obrębie miasta, należy stwierdzić, iż większość obiektów o znacznej wartości historyczno-architektonicznej została już wpisana do rejestru zabytków. Tym nie mniej jednak w dalszym ciągu na terenie miasta istnieją obiekty, których zarówno walory architektoniczne, jak też historia z jaką wpisały się w obraz miasta predestynują je do ujęcia w rejestrze wojewódzkiego konserwatora zabytków. Do tego typu obiektów z pewnością zaliczyć można:

OBIEKTY POJEDYNCZE:

- ulica Bałtycka 145,
- ulica Chrobrego 8,
- ulica Dąbrowszczaków 11, 13, 42,
- ulica Fałata 9,
- ulica Grunwaldzka 28, 30, 34, 41, 43,
- ulica Jagiellońska 47, 78, zespół koszar-budynki o numeracji 50 (1, 2, 3, 4, 7, 15, 16, 18),
- ulica Klasztorna 1, 1A, 2, 3,
- ulica Knosały 9,
- ulica Kołłątaja 15,
- ulica Kopernika 4, 14A,
- ulica Kościuszki 12, 24, 26, 70,
- ulica Lengowskiego 1/3/5, 7/9,
- ulica 11-go Listopada 7,
- ulica Mewy 2,
- ulica Mickiewicza 10,
- ulica Oficerska 2, 3,
- ulica Partyzantów 23,
- ulica Pieniężnego 2, 3A, 2A, 13, 16, 25, 27,
- ulica E. Plater 3, 14,
- ulica Radiowa 8, 9, 10,
- ulica Ratuszowa 12,
- ulica Sokola 9, 11,
- ulica Warmińska 18,
- ulica Warszawska 29, 41, 81, 95, 107,
- ulica Wojska Polskiego 17 i 18 (szkoła),
- ulica Wyzwolenia 2, 20, 25, 31,
- ulica Zientary-Malewskiej 1, 5, 7, 11-11A, 32, 41,
- ulica Żołnierska 2.

ZESPOŁY OBIKTÓW:

- Zespół Szpitala Garnizonowego - ulica Warszawska 30,
- Park Jakubowo.

III.3. Zabytki archeologiczne.

Analizując zasoby archeologiczne miasta Olsztyna oparto się przede wszystkim na wynikach badań w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (arkusze 23-60, 23-61, 23-62, 24-60, 24-61, 24-62, 25-61), jak również na opracowaniach wyników prac wykopaliskowych przeprowadzonych w obrębie miasta głównie w okresie powojennym. Uwzględnione również zostały wszelkie dostępne informacje o charakterze archiwalnym zawierające istotne treści dotyczące znalezisk

archeologicznych z terenu Olsztyna i najbliższych okolic pochodzące głównie z szeroko pojętego okresu przed drugą wojną światową i będące efektem poszukiwań i opracowań badaczy niemieckich, a także rejestr zabytków archeologicznych znajdujący się w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Olsztynie

Weryfikacja tychże materiałów pozwoliła na sformułowanie dwóch podstawowych wniosków:

- zarówno samo miasto Olsztyn, jak też najbliższą jego okolicę cechuje znaczne nasycenie stanowiskami archeologicznymi, bądź też pojedynczymi śladami świadczącymi o działalności człowieka na tym terenie na przestrzeni dziejów;
- zarejestrowane stanowiska i ślady osadnicze prezentują szerokie spektrum chronologiczne poczynając od neolitu, aż po późne średniowiecze i czasy nowożytne potwierdzając ciągłość osadniczą na tym terenie.

Najstarsze znaleziska - ślady osadnicze odkryte w rejonie Olsztyna pochodzą z epoki określonej jako mezolit (8000-4500 p.n.e.) i zostały zarejestrowane w okolicy Alei Wojska Kortowa.

Młodsza epoka kamienia, zwana neolitem (4500-1500 p.n.e.) przyniosła zasadnicze zmiany w życiu przedziejowego człowieka, związane z upowszechnieniem się rolnictwa i hodowli. Uprawa zbóż i konieczność przetwarzania żywności, wymusiły bardziej osiadły tryb życia, a tym samym konieczność budowania bardziej trwałych i solidnych domostw. Ta względnie stabilna egzystencja wpłynęła zapewne na zwiększenie populacji ludności zamieszkującej tereny dzisiejszego miasta i jego najbliższą okolicę. Fakt ten znalazł swoje odzwierciedlenie w znacznie większej ilości stanowisk archeologicznych pochodzących z tego okresu. Na znaleziska archeologiczne głównie w postaci pojedynczych zabytków pochodzących z neolitu natrafiono min.: w okolicy Alei Wojska Polskiego, ogródków działkowych przy ulicy Kościuszki, a także w rejonie Gutkowa, Redykajni i Kortowa, Nikielkowa oraz w rejonie jeziora Wadąg. Natomiast pierwszą osadę neolityczną zarejestrowano na prawym brzegu Łyny, przy polnej drodze prowadzącej z Jarot do szosy Olsztyn-Warszawa w okolicy mostu na rzece.

Neolit na terenie Polski północno-wschodniej kończy się ok. 1500 p.n.e. Wtedy też następuje zmiana w obrzędzie pogrzebowym polegająca na kremacji ciał. Zaczyna się wówczas nowa epoka, której wyznacznikiem było pojawienie się i upowszechnienie przedmiotów wykonanych z nowego surowca jakim był brąz. Najbardziej znanym stanowiskiem archeologicznym z epoki brązu, a właściwie z młodszych jej faz, jest osiedle położone na prawym brzegu Łyny, przy ulicy Grabowskiego, przed wojną zwane przedmieściem Hermenau. Ślady osadnictwa z młodszej epoki brązu znane są również z Dajtek, gdzie wystąpiły na skraju obecnego toru motokrosowego, Posort i Brzezina, a cmentarzysko z tej epoki odkryte zostało w Lesie Miejskim i w rejonie Likus.

Początek kolejnej epoki funkcjonowania grup ludzkich na terenie Polski północno-wschodniej ma miejsce ok. VI w. p.n.e. i nosi nazwę wczesnej epoki żelaza. Nazwa ta ma jednak charakter umowny, gdyż praktyczna znajomość wykorzystania żelaza na tych terenach była sprawą znacznie późniejszą. Należy podkreślić fakt, że badania w ramach archeologicznego Zdjęcia Polski potwierdziły ciągłość osadniczą grup ludzkich zamieszkujących te tereny. W dalszym więc ciągu funkcjonują osiedla w

Pozortach, Brzezinach, Jarotach. Znalezione również ślady świadczące o ciągłości osadniczej na terenie Kortowa. Pozostałości osadnictwa z epoki żelaza odkryto również w rejonie Likus i Dajtek. Ludność tej kultury kontynuowała ciepłopalny obrządek pogrzebowy społeczeństw epoki brązu, chowając zmarłych zarówno w grobach płaskich, jak też w kurhanach. Przykłady pochówków w kurhanach zostały odkryte w Redykajnach oraz w Łęgajnach.

Okres wpływów rzymskich, przypadający na pierwsze stulecie n.e. przejawiał się na terenie Polski północno-wschodniej rozwojem kontaktów handlowych. Na wielu terenach kontakty te potwierdzone zostały licznymi cennymi znaleziskami, głównie w postaci monet cesarstwa rzymskiego. Jak do tej pory tego typu znaleziska nie zostały odnotowane w granicach administracyjnych Olsztyna.

Podobnie jak w minionych epokach, również w okresie wędrówek ludów miała miejsce kontynuacja wcześniejszego osadnictwa. Prócz wcześniej istniejących osad natrafiono również na ślady siedzib ludzkich w rejonie obecnej ulicy Pstrowskiego 48. Z okresu wędrówek ludów znana jest również duża osada otwarta położona przy ulicy Sikorskiego (obecny teren kompleksu handlowego „Real”).

Nie nękanie walkami i konfliktami, jak również nie niepokojone migracjami plemion tereny Polski północno-wschodniej sprzyjały tworzeniu się społeczności plemiennych przodków Prusów - zachodnich Bałtów. Rejon Olsztyna zamieszkiwał południowo-zachodni odłam plemion pruskich, zwanych Galinami.

Nie zakłócany niczym rozwój gospodarczy doprowadził do rozwarstwienia społecznego wewnątrz poszczególnych plemiennych, a znaczne różnice majątkowe stały się powodem walki o władzę. Konflikty pomiędzy poszczególnymi grupami plemiennymi znalazły swoje odzwierciedlenie w powstawaniu grodzisk, czyli osad o charakterze warownym. Te formy obronne zachowane w terenie w postaci charakterystycznych wyniesień znane są również z terenów administracyjnych miasta. Ślady założenia obronnego zwanego „przeklętym zamkiem” znane są z Lasu Miejskiego w zakolu Łyny w pobliżu Diabelskiego Mostu. Na pozostałości grodzisk natrafiono również w Tracku, Słupach i rejonie jeziora Ukiel. Należy w tym miejscu również wspomnieć o grodzisku w Łupstychu znanym z literatury niemieckiej jako gródek strażniczy - Lange Hagen, który miał znajdować się przy przesmyku między jeziorami Wadąg i Kiernoz. Godnym uwagi jest z pewnością gródek w Bartązku - przy południowo-zachodnim brzegu jeziora Bartąg, którego wprawdzie lokalizacją znajduje się poza obrębem miasta Olsztyn, a który odegrał istotną rolę, jeżeli chodzi o akt lokalizacji miasta. Otóż, wiosną 1348 roku, w tym właśnie miejscu trzy osobistości kapituły: Hartmut - proboszcz katedralny, Jan - dziekan oraz Jan - kustosz podjęli decyzję o budowie zamku i miasta - obecnego Olsztyna.

Odrębną wartość dotyczącą wiedzy na temat wyglądu i funkcjonowania miasta w jego lokalacji stanowią nawarstwienia stratygraficzne, występujące w obrębie murów miejskich.

III.4. ZABYTKI RUCHOME.

Rejestr zabytków ruchomych prowadzony jest (podobnie jak rejestr zabytków nieruchomości) przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Do rejestru wpisuje się zabytek ruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków na wniosek właściciela tego zabytku. Wojewódzki

konserwator zabytków może wydać z urzędu decyzję o wpisie zabytku ruchomego do rejestru w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę. Do rejestru nie wpisuje się zabytku wpisanego do inwentarza muzeum lub wchodzącego w skład narodowego zasobu bibliotecznego.

Nas terenie miasta Olsztyn prawna ochroną na podstawie wpisu do rejestru zabytków objęte są zarówno zespoły, jak i pojedyncze obiekty.

Wedle stanu obecnego do rejestru zabytków ruchomych wpisanych jest 486 obiektów, na podstawie 10 decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Są to następujące obiekty:

Lp.	Nr rejestru	Miejsce przechowywania zabytku	Data wpisu	Przedmiot ochrony	Ilość
1.		Liceum Ogólnokształcące nr 1, ul. Mickiewicza 6		Obraz „Ifigenia w Taurydzie”	1
2.	B-139/93	Ul. Piłsudskiego	19.V.1993	Pomnik Wyzwolenia Ziemi Warmińsko-Mazurskiej	1
3.	B-166/97	Skrzyżowanie ulic Kazimierza Jagiellończyka i Alojzego Śliwy (ob. 5, dz. 141)	23.X.1997	Rzeźba – Chrystus upadający pod krzyżem	1
4.	B-167/97	ul. Kopernika, skwer przy kościele p.w. NSPJ	23.X.1997	Rzeźba – Chrystus Król	1
5.	B-168/97	Skwer w Parku Zamkowym (ob.62, dz.21)	23.X.1997	rzeźba – Popiersie Mikołaja Kopernika	1
6.	B-261	Katedra p.w. św. Jakuba Starszego, ul. Stanisława Staszica	12.II.2005	Prospekt organowy mały i prospekt organowy duży wraz z instrumentem muzycznym	2
7.	B-265	Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Różańcowej, ul. Żniwna	8.XII.2005	Wyposażenie kościoła	7
8.	B-268	Kościół parafialny p.w. św. Józefa, ul. Jagiellońska	20.XII.205	Elementy wyposażenia kościoła	196
9	B-269	Kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa	20.XII.2005	Elementy wyposażenia kościoła	183
10.	B-270	Kościół ewangelicko-augsburski, ul. Zamkowa	10.I.2006	Elementy wyposażenia kościoła	93
				Razem:	486

Obraz „Ifigenia w Taurydzie” (olej, płótno) został namalowany w roku 1893 przez Heinricha Gartnera, wychowanka Gimnazjum Męskiego w Olsztynie i подарowany przez niego do szkoły, obecnie LO I w Olszynie.

Dwa spośród czterech olsztyńskich pomników wpisanych do rejestru są świadectwem dżumy z lat 1709-1710. Pierwszy z nich, tzw. Boża Męka (kamień rzeźbiony, polichromowany), przedstawia Chrystusa dźwigającego krzyż. Pomnik ustawiono poza murami miejskimi, w miejscu zwanym później Targiem Końskim (obecnie pl. Roosvelta). W latach trzydziestych XX w. przeniesiono go na skwer u zbiegu ulic prowadzących z Olsztynka i Ostródy (dzisiaj skrzyżowanie ulic Kazimierza Jagiellończyka i Alojzego Śliwy). Drugi - to barokowa rzeźba Salvatora Mundi (piaskowiec rzeźbiony), wykonana w 1737 r., ustawiona na terenie cmentarza cholerycznego, położonego przy trakcie prowadzącym do Dobrego Miasta (obecnie skrzyżowanie ulic 1-Maja i Bogumiła Linki). Umieszczona na wysokim cokole przedstawia Chrystusa Na początku lat 50. XX w. została zniszczona i wyrzucona na śmietnik. Pozbawiona głowy, z licznymi uszkodzeniami i ubytkami, odzyskana staraniem ówczesnego wojewódzkiego konserwatora zabytków, przeniesiona została na skwer przy kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Trzeci pomnik wykonany w 1914 roku przez berlińskiego artystę Johanna Götza przedstawia Mikołaja Kopernika (odlew, brąz). Popiersie ustawione pierwotnie pod neogotyckim baldachimem, u podnóża fosy zamkowej, obecnie stoi na wysokim postumencie na skwerze, w parku przy olsztyńskim zamku.

Ostatni z nich, Pomnik Wyzwolenia Ziemi Warmińsko-Mazurskiej, został wykonany w latach 50 - tych XX w., według projektu Xawerego Dunikowskiego.

Wśród pozostałych znajdują się zespoły obiektów stanowiące wyposażenie olsztyńskich kościołów. Na wyposażenie to składają się ołtarze, ambony, zespoły stolarszczyzny i witraży, obrazy i rzeźby. Stanowią one przykłady sztuki z końca XIX i początku XX wieku, o formach neostylowych lub eklektycznych, wykonywanych z wyjątkiem gotyckiej katedry .w. św. Jakuba, jako wyposażenie do budowanych wówczas świątyń.

Na terenie miasta znajdują się jeszcze inne zespoły bądź obiekty, które kwalifikują się do wpisania do rejestru zabytków.

Należą do nich:

- wyposażenie katedry p.w. św. Jakuba w Starszego (najbogatszy, zachowany in situ zbiór sztuki sakralnej w Olsztynie, zarówno pod względem artystycznym i historycznym, jak również ilościowym - poczynając od zabytków gotyckich, poprzez renesansowe i barokowe, aż po przykłady sztuki XIX i XX w.);
- elementy wyposażenia Kaplicy Jerozolimskiej przy ul. Grunwaldzkiej, na które składają się wyjątkowo dobrej klasy rzeźbiona grupa Ukrzyżowania z początku XVI w. oraz 3 barokowe obrazy;
- wyposażenie kościoła p.w. Chrystusa Króla i św. Franciszka pochodzące z czasów budowy kościoła;
- tryptyk gotycki z kaplicy seminarium duchownego „Hosianum”;
- 2 witraże z klatki schodowej kamienicy przy ul. Dąbrowszczaków 3.

Należy mieć na uwadze, że na terenie miasta mogą występować dotychczas jeszcze nierozpoznane obiekty. Dotyczy to zwłaszcza zbiorów i kolekcji prywatnych oraz elementów wyposażenia historycznych kamienic. Zjawisko to dotyczyć może również malowideł ściennych w budynkach użyteczności publicznej, obecnie zamalowanych bądź przemalowanych. Taka sytuacja miała miejsce w budynku dawnej rejencji, obecnie siedziba Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, gdzie w trakcie prac remontowych odsłonięto malowidło ścienne na Sali Obrad. Mając na uwadze powyższe należy liczyć się z ewentualnym poszerzeniem listy obiektów kwalifikowanych do objęcia wpisem do rejestru zabytków. Należy jednak pamiętać, że wojewódzki konserwator zabytków dokonuje wpisu na wniosek właściciela.

IV. ZADANIA I KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.

Warunkiem niezbędnym do realizacji zadań zapisanych w Programie jest koordynacja form i metod ochrony dziedzictwa kulturowego. Można je będzie osiągnąć poprzez:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania miasta;
- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa

archeologicznego w powiązaniu z uwarunkowaniami dotyczącymi ochrony przyrody i równowagi ekologicznej w planach rozwoju miasta;

- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego problematyki historycznego sąsiedztwa i form zabudowy tradycyjnej oraz egzekwowanie nawiązania w nowych budynkach do lokalnych form i materiałów;
- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego ochrony krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z założeniem urbanistycznym i architektonicznym Olsztyna;
- skuteczne stosowanie i wykorzystywanie form prawnej ochrony zabytków;
- wdrażanie instrumentów finansowych prowadzących do skutecznej poprawy stanu zabytków.

W związku z powyższym na terenie miasta Olsztyna dostrzeżono następujące zadania:

I. Stworzenie gminnego systemu ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez zapewnienie warunków organizacyjnych i finansowych umożliwiających sprawowanie skutecznej opieki nad substancją zabytkową oraz właściwe utrzymanie i zagospodarowanie obiektów zabytkowych.

1. Monitorowanie dóbr kultury (stan i sposób użytkowania):

- opracowanie długofalowego, uwzględniającego kompleksowość działań planu remontów obiektów zabytkowych znajdujących się w zasobach komunalnych, tak aby obejmował on poszczególne obiekty w sposób kompleksowy;
- opracowanie planu systematycznych kontroli stanu utrzymania i sposobu użytkowania obiektów zabytkowych znajdujących się w zasobach komunalnych;
- weryfikacja, co najmniej raz na cztery lata obiektów znajdujących się gminnej ewidencji zabytków.

2. Poprawa stanu zabytków:

- coroczne udzielanie dotacji na prowadzenie remontów i prac konserwatorskich w obiektach wpisanych do rejestru zabytków;
- finansowanie prac dokumentacyjnych, ekspertyz, badań i programów konserwatorskich wykonywanych w obiektach zabytkowych, stanowiących warunek przeprowadzenia prac remontowych lub konserwatorskich;
- stworzenie samorządowego systemu preferencji finansowych dla właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych.

II. Dokumentowanie i badanie zasobu zabytkowego na terenie miasta:

- opracowanie dokumentacji w zakresie typów stolarki okiennej występującej na terenie miasta;
- opracowanie dokumentacji w zakresie typów stolarki drzwiowej występującej na terenie miasta;
- opracowanie dokumentacji w zakresie kolorystyki elewacji i rodzajów tynków występujących na terenie miasta;
- opracowanie dokumentacji w zakresie detalu architektonicznego występującego na terenie miasta;
- opracowanie dokumentacji w zakresie historycznych nawierzchni Olsztyna, obrazującej stan zachowania historycznej nawierzchni chodników i jezdni olsztyńskich ulic;

- opracowanie aktualnej mapy stanowisk archeologicznych miasta;
- wykonywanie inwentaryzacji architektoniczno-konserwatorskiej zagrożonych obiektów zabytkowych;
- wykonanie dokumentacji istniejących typów zabudowy mieszkaniowej z lat 20-tych 30-tych XX wieku;
- wykonanie kart ewidencyjnych dla obiektów wytypowanych do wpisu do rejestru zabytków ruchomych i nieruchomości;
- rozpoznanie terenu Osiedla Kompozytorów /zabudowa i układ urbanistyczny w rejonie ulic Moniuszki, Paderewskiego, Karłowicza, Chopina, Słowackiego, Szymanowskiego, Reymonta/, pod kątem zakwalifikowania tego terenu do objęcia ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków.

III. Poprawa stanu obszarów historycznych oraz nadanie wyższego standardu przestrzeniom publicznym miasta:

W strefie Centrum:

1. Zaplanowanie prac badawczych i konserwatorskich nad uczytelnieniem i wyeksponowaniem pozostałych odcinków fortyfikacji miejskich, celem ukazania ich wyjątkowej wartości historyczno-architektonicznych w skali regionu i kraju z jednoczesną możliwością podniesienia wartości starego miasta jako produktu turystycznego.

2. Opracowanie *Studium rewaloryzacji Strefy Centrum* z uwzględnieniem następujących zagadnień:

- nadanie placowi rynkowemu bardziej reprezentacyjnej funkcji poprzez zlikwidowanie roli parkingu jaką w tej chwili częściowo pełni;
- zaplanowanie większej ilości miejsc parkingowych w bezpośrednim sąsiedztwie starego miasta, tak, aby ograniczyć natężenie ruchu kołowego na jego terenie;
- uporządkowanie form plastycznych takich jak szyldy i reklamy poprzez opracowanie szczegółowych wytycznych dotyczących m. in.: wielkości, formy i sposobu ich zamieszczania na obiektach zabytkowych;
- opracowanie projektu kolorystyki na podstawie badań stratygraficznych kamienic w obrębie placu rynkowego oraz ulicy Prostej i Staromiejskiej.

3. Opracowanie projektu rewaloryzacji terenów zieleni miejskiej, jakie stanowi Park Podzamcze ze szczególnym uwzględnieniem ich roli jako tła krajobrazowego dla średniowiecznych fortyfikacji miasta i zamku.

W Strefie Śródmieścia i Przedmieścia Dolnego:

1. Zagwarantowanie ochrony zachowanych elementów układu urbanistyczno-przestrzennego powinno zostać zrealizowane poprzez wprowadzenie do MPZP odpowiednich zapisów dotyczących kształtowania przestrzeni i zabudowy, wypracowanych w oparciu o następujące zasady:

- poszanowanie pierwotnie zaprojektowanego porządku przestrzennego poprzez uwzględnienie:
 - linii zabudowy,
 - historycznych wysokości budynków,
 - podziałów elewacji,

- formy dachów,
- użytych materiałów elewacyjnych i ich kolorystyki,
- zastosowanej stolarki okiennej i drzwiowej,
- form i sposobów adaptacji obiektów zabytkowych,
- rozmieszczania i charakteru reklam umieszczanych na obiektach zabytkowych i w bezpośrednim ich otoczeniu,
- sposobów wkomponowywania widocznych elementów infrastruktury technicznej,
- projektowanie nowej zabudowy w oparciu o element analizy przestrzenno-kulturowej, tj. ocenę wpływu powstającego obiektu na krajobraz kulturowy miasta.

2. Opracowanie *Studium wartości przestrzenno-historycznych Strefy Śródmieście* uwzględniającego ochronę wartości kulturowych i przestrzennych historycznych ulic oraz kwartałów miasta, a także elementów ochrony ekspozycji charakterystycznych układów kompozycyjnych oraz sylwetki miasta poprzez zachowanie wnętrz ulic z charakterystyczną zabudową wymienionych w pkt III.3.2. *Programu* oraz ciągów i punktów widokowych.

3. Zaprojektowanie i umieszczenie tablic informacyjnych w miejscach dawnych cmentarzy, które obecnie funkcjonują jedynie jako skwery lub place (np. dawny cmentarz ewangelicki przy ulicy Mariańskiej i w miejscu obecnego placu Jana Pawła II- obecnie ratusz).

W Strefie Zatorza:

1. Zagwarantowanie ochrony zachowanych elementów układu urbanistyczno-przestrzennego powinno zostać zrealizowane poprzez wprowadzenie do MPZP odpowiednich zapisów dotyczących kształtowania przestrzeni i zabudowy, wypracowanych w oparciu o następujące zasady:

- poszanowanie pierwotnie zaprojektowanego porządku przestrzennego poprzez uwzględnienie:
 - linii zabudowy,
 - historycznych wysokości budynków,
 - podziałów elewacji,
 - formy dachów,
 - użytych materiałów elewacyjnych i ich kolorystyki,
 - zastosowanej stolarki okiennej i drzwiowej,
 - form i sposobów adaptacji obiektów zabytkowych,
 - rozmieszczania i charakteru reklam umieszczanych na obiektach zabytkowych i w bezpośrednim ich otoczeniu,
 - sposobów wkomponowywania widocznych elementów infrastruktury technicznej,
- projektowanie nowej zabudowy w oparciu o element analizy przestrzenno-kulturowej, tj. ocenę wpływu powstającego obiektu na krajobraz kulturowy miasta.

2. Opracowanie *Studium wartości przestrzenno-historycznych Strefy Zatorza* uwzględniającego ochronę wartości kulturowych i przestrzennych historycznych ulic oraz kwartałów miasta, a także elementów ochrony ekspozycji charakterystycznych układów kompozycyjnych oraz sylwetki miasta poprzez zachowanie wnętrz ulic z charakterystyczną zabudową wymienionych w pkt. III.3.2. *Programu* oraz ciągów i punktów widokowych.

3. Rewitalizacja zabytkowych terenów zieleni miejskiej polegająca m. in. na zachowaniu dawnej funkcji rekreacyjnej historycznego, „Jakubowa” wraz z ciągiem spacerowym wzdłuż rzeki Łyny i Lasem Miejskim.

4. Rewaloryzacja zabytkowych cmentarzy. Realizacja tego zadania winna zakładać m. in.:

- opracowanie programu prac konserwatorskich, który uwzględniałby wszelkie prace związane z naprawą i uzupełnieniem ogrodzeń cmentarnych (cmentarz Św. Jakuba i Św. Józefa oraz Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa), renowacją ogrodzeń wokół grobów rodzinnych, konserwacją nagrobków o szczególnej wartości artystycznej oraz remontem i konserwacją kaplicy cmentarnej na cmentarzu Św. Józefa;
- oznakowanie w terenie miejsca dawnych pochówków, które obecnie funkcjonują jedynie jako skwery lub place (dawny cmentarz ewangelicki przy Alei Wojska Polskiego i Rataja);
- otoczenie szczególną opieką nagrobki wybitnych mieszkańców miasta poprzez odpowiednie zabiegi renowacyjne oraz upublicznienie miejsc pochówków na tablicach informacyjnych;
- uwzględnienie nowej, parkowej funkcji, która jest nadana przez mieszkańców historycznemu cmentarzowi Św. Józefa poprzez zamontowanie na jego terenie odpowiedniej infrastruktury (ławki i śmietniczki);
- opracowanie systemu oznakowania zabytkowych cmentarzy w postaci tablic informacyjnych zawierających krótki rys historyczny nekropolii.

W Strefie Koszar:

1. Uzupełnienie kulturotwórczej funkcji miasta poprzez wykorzystanie kompleksu koszar przy ulicy Gietkowskiej i Dąbrowskiego na cele związane z działalnością kulturalną, społeczną i naukową, co stworzyłoby lepsze warunki dla integracji środowisk twórczych ze społecznością miasta.

2. Zahamowanie dalszego procesu niszczenia i degradacji budynków, które przez długi okres czasu były wyłączone z użytkowania poprzez opracowanie wytycznych dla przystosowania części koszar przy ulicy Jagiellońskiej i Artyleryjskiej do nowej funkcji.

3. Dostosowanie historycznego zespołu zabudowy szpitala wojskowego do standardów nowoczesnej służby zdrowia z jednoczesnym uwzględnieniem wymogów konserwatorskich;

4. Ograniczenie możliwości wprowadzania nowej zabudowy, która mogłaby zniekształcić czytelny układ urbanistyczny tych kompleksów.

5. Rewaloryzacja zieleni.

W strefie osiedli z lat 20-tych i 30-tych XX wieku:

Ochrona i zachowanie historycznych układów przestrzennych osiedli domków jedno- i wielorodzinnych wznoszonych w pierwszej połowie XX wieku, w parciu o kompleksowe i jednorodne koncepcje urbanistyczno-architektoniczne nawiązujące zarówno do europejskich idei miast-ogrodów jak i tradycji lokalnej (pkt III.3.2).

- Zagwarantowanie ochrony zachowanych elementów układu urbanistyczno-przestrzennego powinno zostać zrealizowane poprzez wprowadzenie do MPZP odpowiednich zapisów dotyczących kształtowania przestrzeni i zabudowy z uwzględnieniem następujących kwestii:
 - zachowania osi widokowych;

- zagospodarowania terenu wraz z elementami małej architektury;
 - linii zabudowy;
 - wysokości budynków;
 - formy dachów (kształtu, spadku, pokrycia);
 - użytych materiałów elewacyjnych i ich kolorystyki;
 - zastosowanej stolarki okiennej i drzwiowej;
- Projektowanie nowej zabudowy w oparciu o element analizy przestrzenno - kulturowej, tj. ocenę wpływu powstającego obiektu na krajobraz kulturowy danego osiedla.

IV. Praktyczne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego dla wykreowania produktu turystycznego:

1. Wprowadzenie jednolitego systemu tablic informacyjnych, dotyczącego zasobów dziedzictwa kulturowego Olsztyna.

2. Opracowanie *mapy zabytków miasta*, jako atrakcyjnej graficznie formy reklamy, ułatwiającej dotarcie do wszystkich historycznych zakątków miasta.

3. Opracowanie i oznakowanie tras turystycznych i ciągów spacerowych umożliwiających wędrowanie pozwalające na zapoznanie się z walorami przyrodniczymi i kulturowymi miasta.

4. Wspieranie inicjatyw lokalnych środowisk w promowaniu zasobów kulturowych i walorów środowiska naturalnego Olsztyna.

V. Popularyzacja i edukacja w zakresie ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym:

1. Opracowanie cyklu szkoleń wraz z materiałem poglądowym skierowanego do przedstawicieli wspólnot mieszkaniowych mających na celu zaprezentowanie właściwych metod rewaloryzacji i sposobów remontowania obiektów zabytkowych, także sprawnym ich zarządzaniem i możliwościami pozyskiwania funduszy.

2. Wprowadzenie i wzmocnienie tematyki ochrony dziedzictwa do systemu edukacji przedszkolnej i szkolnej poprzez wspieranie i organizowanie zajęć na rzecz budowania więzi ze środowiskiem kulturowym miasta.

3. Ustanowienie dorocznej nagrody prezydenta miasta za najlepsze działania na rzecz ochrony i ratowania dziedzictwa kulturowego.

4. Popularyzacja zasobów kulturowych w środkach masowego przekazu.

5. Opracowanie, aktualizacja i udostępnianie baz danych zarówno o zabytkach, jak i dziedzictwie niematerialnym w mieście.

6. Opracowanie i upublicznienie dobrych przykładów rewaloryzacji obiektów zabytkowych występujących na terenie miasta.

V. ANALIZA SWOT DOTYCZĄCA ZASOBÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY OLSZTYN.

MOCNE STRONY:

- atrakcyjna lokalizacja miasta;

- funkcja miasta jako stolicy regionu, co przekłada się na zainteresowanie władz samorządowych różnych szczebli;
- dobrze utrzymane zabytkowe zespoły sakralne i budynki użyteczności publicznej;
- silne centrum kulturotwórcze regionu dzięki obecności uczelni wyższych, teatrów, muzeów oraz różnych instytucji kulturalnych, również pozarządowych;
- postrzeganie miasta jako atrakcyjnego produktu turystycznego, zarówno dzięki substancji zabytkowej, jak też walorom krajobrazowym;
- korzystne wkomponowanie stref przyjeziornych oraz rzeki Łyny w funkcjonowanie miasta;
- uwzględnienie zagadnień dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego w dokumentach strategicznych i planistycznych miasta;
- pozytywne nastawienie władz miasta i regionu oraz mediów na obchody Europejskich Dni Dziedzictwa;
- stosunkowo duża ilość obiektów wpisanych do rejestru zabytków;
- funkcjonowanie gminnej ewidencji zabytków;
- opracowanie programu rewitalizacji obszarów powojaskowych;
- funkcjonowanie biura Miejskiego Konserwatora Zabytków.

SŁABE STRONY:

- popadanie w ruinę niektórych obiektów zabytkowych;
- zaniedbania i brak elementarnego porządku w obrębie niektórych zabytkowych posesji, co obniża ich estetykę i pozytywny odbiór;
- nadmierne obciążenie komunikacyjne historycznego układu miasta;
- częściowe wykorzystanie płyty rynku na cele parkingowe;
- duże obszary wymagające rewitalizacji;
- nadmierna ekspansywność szyldów i reklam, które często pokrywają znaczne partie elewacji zabytkowych budynków;
- wprowadzanie przypadkowych technologii i materiałów do prac konserwatorsko-budowlanych;
- chęć unowocześniania „za wszelką cenę”, często z użyciem nowych technologii, które burzą estetykę obiektów zabytkowych i krajobrazu (plastikowa stolarka, blachodachówka itp.);
- niekontrolowana rozbudowa i przebudowa w obrębie osiedli z lat 30-tych, która burzy pierwotną koncepcję ich zabudowy;
- słaba i bierna promocja miasta;
- zbyt mało pomysłów na przedłużenie sezonu;
- brak w mieście obszaru przygotowanego do pełnienia funkcji „centrum kulturalnego”.

SZANSE:

- stała poprawa jakości środowiska naturalnego;
- możliwości w pozyskiwaniu środków finansowych z różnych źródeł;
- postępujący rozwój inicjatyw lokalnych organizacji pozarządowych mających w swym polu działania min. troskę o substancję zabytkową miasta;
- upowszechnianie edukacji nastawionej na poszanowanie zabytków i ich prawidłową ochronę i atrakcyjne przekształcenia nie naruszające ich pierwotnego wyglądu;
- funkcjonowanie zabytków w kontekście atrakcyjnego środowiska przyrodniczego;
- dobrze rozmieszczone dominanty i subdominanty w układzie przestrzennym miasta;
- wydłużenie sezonu turystycznego;

- korzystanie z pozytywnych doświadczeń innych miast i regionów;
- nagradzanie i upublicznianie pozytywnych wzorców adaptacji i konserwacji obiektów zabytkowych wprowadzający wśród właścicieli i użytkowników efekt pozytywnej rywalizacji;
- wykorzystanie mediów w edukacji nastawionej na ochronę zabytków i krajobrazu;
- wyważona stymulacja i stałe upublicznianie prywatnego muzealnictwa i konserwatorstwa;
- położenie i dostępność komunikacyjna miasta zarówno w obrębie regionu, jak też w szerszym kontekście.

ZAGROŻENIA:

- niestabilność i luki legislacyjne zarówno w sferze finansowej, jak też ochrony zasobów kulturowych;
- nadmierna komercjalizacja w sferze zabytków;
- zanikająca edukacja estetyczna na rzecz praktyczności przy zastosowaniu minimalnych nakładów finansowych;
- częste jednowymiarowe postrzeganie zasobów dziedzictwa kulturowego: bądź poprzez pryzmat ich komercyjnego wykorzystania, lub też jedynie jako zasobu historycznego;
- wciąż niezadowolający stan usług towarzyszących turystyce.

VI. INSTRUMENTY WDRAŻANIA I OCENA WYNIKÓW GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA OLSZTYNA.

Zakłada się, że zadania określone w Programie opieki nad zabytkami dla miasta Olsztyna będą realizowane poprzez następujące działania:

1. Wspólne działanie władz samorządowych z wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz z właścicielami i posiadaczami obiektów zabytkowych, konserwatorem diecezjalnym, organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami oraz ośrodkami naukowymi.

2. Formy działań władz samorządowych:

- prawne - polegające min. na uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, powoływaniu parków kultury, wnioskowaniu o wpis do rejestru zabytków obiektów, które winny być objęte ochroną;
- finansowe - należyte utrzymanie, wykonywanie remontów i prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych będących własnością gminy oraz wszelkiego rodzaju ulgi finansowe, dotacje, nagrody i inne formy zachęty dla właścicieli obiektów zabytkowych;
- programowe - realizacja opracowanych projektów i programów nakierowanych na ochronę i promocję dziedzictwa kulturowego miasta;
- pozostałe - wszelkiego rodzaju działania popularyzatorskie i edukacyjne.

3. Działania w ramach programów dofinansowywanych z funduszy Unii Europejskiej.

Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, prezydent miasta ma obowiązek sporządzania co 2 lata sprawozdania z realizacji programu, który przedstawia radzie gminy. Postuluje się, by sprawozdania te przekazywane były również do wiadomości Wojewódzkiego Urzędu Ochrony

Zabytków w Olsztynie oraz do Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Olsztynie.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA OLSZTYNA.

Ponieważ program jest zbiorem celów dla gminy jako terytorium administracyjnego, a nie wyłącznie dla władz samorządowych, także źródła finansowania nie odnoszą się wyłącznie do środków, którymi dysponować może samorząd. Zakłada się zatem, że źródłem finansowania zadań wskazanych do realizacji w Programie będą min.:

- środki własne miasta Olsztyna na realizację zadań własnych;
- dotacje podmiotowe dla instytucji, których organizatorem jest samorząd;
- środki znajdujące się w gestii wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- dotacje samorządu województwa dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację zadań z zakresu kultury i sztuki;
- dotacje, granty, nagrody samorządu województwa dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych;
- dochody własne instytucji kultury;
- środki ministra kultury w ramach programu „Promesa Ministra Kultury”;

- zaciągane przez samorząd miasta kredyty bankowe na realizację określonych celów i inwestycji;
- zyski z działalności statutowej i gospodarczej;
- odsetki z kont i rachunków bankowych;
- dotacje i fundusze rządowych i pozarządowych programów pomocowych,
- składki i zbiórki publiczne;
- fundusze Unii Europejskiej;
- inne środki przewidziane prawem.

W myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, obowiązek dbania o stan zabytków spoczywa na ich właścicielach. Znaczącym wsparciem dla zadań z zakresu ochrony zabytków są także inne źródła dofinansowania, wśród których istotną rolę pełnią środki z budżetu państwa. Są to zarówno środki Generalnego Konserwatora Zabytków, jak i środki Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, będące w dyspozycji Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W gestii Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego znajdują się także środki specjalne, pochodzące z gier losowych, przeznaczone min. na promowanie i wspieranie działań na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa narodowego.